ALp 2466
L.arch.

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, October 24, 1989

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 43 (2070) 1989 SPALIS–OCTOBER 24 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Įkalinti laisvieji

Įkalinimas paprastai yra suprantamas kaip laisvės atėmimas. Juo yra baudžiami žmonės, nusikaltę valstybių įstatymams. Nuo amžių patirta, kad laisvės praradimas žmogaus gyvenime yra didelis smūgis, bene pats didžiausias šalia ligų ir sveikatos praradimo. Užtat ir bausmių parinkime kol kas nieko geresnio nesugalvota kaip žmogaus atskyrimas nuo visuomenės, izoliacija ir savarankiško gyvenimo suspendavimas. Yra betgi atvejų, kai įkalintas žmogus jaučiasi laisvas. Bet šitoks jausmas tegali apimti kalinį, kuriame vyrauja dvasinė stiprybė, atremta į kokią nors idėją ar principinį nusistatymą. Toks nubaustasis jaučiasi ne pralaimėtoju, bet laimėtoju, nes pasiliko s a v i m i, nors fiziškai nukentėjęs, uždarytas, atskirtas, paniekintas. Jokie kalėjimo vartai negali uždaryti dvasios stiprybės, kuri jam leido likti ištikimu savo įsitikinimams. Šitokia stiprybė lengvai nugali visus užraktus, visas užtvaras ar uždangas, skleidžiasi nematomai, bet įtakingai toje vienminčių visuomenėje, nuo kurios jisai buvo atskirtas. Šitą tiesą mums paliudija visa eilė laisvės kovotojų, kurie buvo kalinami, niekinami. Nijolės Sadūnaitės, Viktoro Petkaus, Vytauto Skuodžio, Balio Gajausko, kun. Sigito Tamkevičiaus, kun. Alfonso Svarinsko ir visos eilės kitų pareiškimuose randame teigimus, kad sovietiniuose kalėjimuose ir lageriuose net ir fizinis išlikimas priklausęs nuo dvasinės stiprybės laipsnio. Ir tai – vieniems buvusi atrama giliame tikėjime ir maldoje, kitiems – tėvynės laisvės ir nepriklausomybės vizijoje. Reikėjo, kad būtų kas stiprinančio, nuolatinio – nuo ankstyvo ryto iki vėlyviausio vakaro.

OKUPACIJA – taipgi kalėjimas. Jis didelis, kitais vardais vadinamas, kitokios teisinės padėties, bent jau formaliu žvilgsniu. Bet pavergtą žmogų, to milžiniško kalėjimo įnamį, okupacinis kalinimas nemažiau grūdina, kaip tie kalėjimai kalėjimų vardais vadinami. Tiesa, okupacijoje dar yra pasirinkimas: gyventi pagal okupanto nurodymus ar siekti išsilaisvinimo, kad neslėgtų svetimoji letena. Mūsų tauta po tylių kančių per kone penkis dešimtmečius, grūdinusius atsparos dvasią, pasisakė už išsilaisvinimą. O dabar jau drąsiai ir nedviprasmiškai deklaruojama dvasinė nepriklausomybė, be kurios, žinoma, negalėtų būti nė fizinės. Štai ir mūsų raštijos, literatūros nepriklausomybę pabrėžė neseniai Toronto lietuviam kalbėję septyni PEN klubo nariai, atstovavę Lietuvai tarptautiniame poetų, eseistų, novelistų suvažiavime. Tautos laisvėjimo procesą sekant, tuo galima tik džiaugtis.

TAČIAU kad ir kaip būtų svarbi toji dvasinė tautos nepriklausomybė, visiems aišku, kad tuo pasitenkinti neužtenka, nes tautos siekiai turi baigtis valstybine nepriklausomybe, tai yra atstatymu to, kas karo audrose ne dėl mūsų kaltės buvo prarasta. Be abejonės, vadinamoji dvasinė nepriklausomybė didžiulio kalėjimo ribose, tose okupacijos sąlygose, visiško išsilaisvinimo atžvilgiu yra būtini ir labai svarbūs pagrindai, be kurių valstybinės laisvės realizavimas nebūtų įmanomas. Žodžiu, besireiškianti vidinė stiprybė, išvedusi tautą į aiškų apsisprendimą ir vienybę, jaučiant dvasinės nepriklausomybės tikrovę, – tai jau pirmasis laimėjimas, kurio apkasuose reikia ruoštis ir laukti, konsoliduoti įvairių sparnų ir spalvų jėgas, nes išblaškytai, partizaniškai šiuo metu veikti nebėra jokio reikalo. Nei komunistų partijos pertvarkymas, nei naujųjų steigimas išsilasvinimui nebus lemiantys veiksniai. Viską nulems – tautos vienybė. Šito pirmiausia tereikia. Č.S.

Vilniaus universiteto ansamblis su dideliu pasisekimu spalio 18, 19 d.d. Toronto ir apylinkės lietuviams koncertavo Anapilio sodyboje. Nuotraukoje detalė iš pasirodymo Nuotr. O. Burzdžiaus

Valstybė - pagrindas laisvei ir gerovei

Rugsėjo pabaigoje Kaune įvyko Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio Kauno krašto konferencija. Joje dalyvavo Kauno, Jonavos, Kaišiadorių, Jurbarko, Raseinių, Ukmergės, Tauragės, Kėdainių, Prienų, Birštono, Marijampolės, Šakių ir Vilkaviškio rajonų 222 atstovai.

Dėmesys rinkimams

Pirmame posėdyje buvo išklausyti pranešimai ir ryšium su ateinančiais Lietuvos aukščiausiosios tarybos rinkimais diskutuota rajonų padėtis.

Antrame posėdyje buvo skaitomos paskaitos: "Politinė Lietuvos situacija ir Sąjūdžio ateitis, "Lietuva ir Europa", "Tautinių santykių Lietuvoje aktualijos ir perspektyva". Po paskaitų vyko diskusijos ir nutarimai.

Konferencija nutarė įsteigti Sąjūdžio Kauno krašto koordinacinę tarybą, kurią sudarys rajonų įgalioti atstovai. Jo uždavinys – koordinuoti Sąjūdžio veiklą krašte, ypač atkreipti dėmesį į ateinančius rinkimus.

Konferencijos dalyviai tikisi, kad Lietuvos aukščiausiosios tarybos rinkimai vyks tokiomis sąlygomis, ir kad galės būti išrinkti tokie kandidatai, kurie turės pilną žmonių pasitikėjimą. Nepaisant ir to, rinkimai vyks okupacinėse sąlygose. Pagrindinė naujos tarybos užduotis – panaikinti Lietuvos valstybės okupaciją bei aneksiją.

Tokiu būdu reikia paskelbti, kad 1940 m. liaudies seimo rinkimai buvo neteisėti ir nutarimai negaliojantys nuo jų pasirašymo dienos. Atpalaiduoti Lietuvą nuo konstitucinių ryšių su Sov. Sąjunga. Reikalauti derybų su Sov. Sąjunga dėl Lietuvos valstybės pripažinimo, kariuomenės buvimo bei jos išvedimo sąlygų, ekonominių santykių sutvarkymo per pereinamąjį laikotarpį, kuris baigtųsi Lietuvos valstybės atstatymu.

Tinkami kandidatai

Rinkimuose į Aukščiausiąją tarybą konferencija pataria siūlyti tam tikrų kvalifikacijų kandidatus. Jie turi remtis Sąjūdžio rinkimine platforma ir pritarti jo veiklai. Kandidatai nepriklauso nomenklatūrai, su ja nesusidėję ir pajėgūs jai priešintis. Jie yra pasiryžę priimti Lietuvai reikalingus sprendimus, aukoti savo asmeninę gerovę, rizikuodami socialine padėtimi.

Konferencija siūlo Sąjūdžio rinkiminėje platformoje pabrėžti, kad nepriklausomos valstybės atstatymas yra pagrindas žmogaus, jo asmenybės laisvei ir gerovei sukurti. Reikia numatyti priemones gyvenimo kokybei gerinti jau ir pereinamuoju laikotarpiu. Sąjūdžio seimo tarybai siūloma sudaryti specialią komisiją, kuri paruoštų socialinę – ekonominę rinkiminės programos dalį. Šioje komisijoje turėtų dalyvauti miestų ir rajonų atstovai.

Remia atsiskyrimą

Lietuvos liaudies deputatai sovietų Aukščiausioje taryboje turėtų daugiau dėmesio skirti bendravimui su savo rinkėjais, kad būtų sudaryta jaukesnė rinkimų nuotaika.

Konferencija remia lietuvių komunistų partijos narių siekius įsteigti savarankišką, nepriklausomą Lietuvos komunistų partiją, veikiančią lygiomis teisėmis su kitomis politinėmis partijomis, siekiančiomis atstatyti Lietuvos nepriklausomą valstybę.

Buvo pabrėžta, kad paskutinėje Lietuvos aukščiausiosios tarybos sesijoje prasiveržė dalies deputatų neapykanta viskam, kas nauja ir naudinga Lietuvai, bet grėsminga jų asmeniniams interesams. Apgailestaujama, kad dori deputatai neišdrįso ar nesugebėjo tinkamai pasipriešinti. Tikimasi, kad kitoje sesijoje tarybos deputatai vadovausis Lietuvos interesais, o ne savo asmeninėmis ambicijomis.

Ateinančiuose rinkimuose, konferencijos nusistatymu, kariuomenė neturėtų dalyvauti rinkimuose.

Kėdžių perstatymas

Buvo visiškai nederamas de putato P. Aleksandravičiaus elgesys tarybos sesijoje ir savo rajone – Jiezno kolūkyje. Sov. Lietuvos prokuratūra privalo iki sekančios tarybos sesijos išnagrinėti bylą ir paskelbti rezultatus. Konferencijoje nutarta reikalauti, kad būtų sugrąžinti iš darbo atleisti kolūkio tarnautojai – sąjūdininkai, ir Aleksandravičius viešai atsiprašytų įžeistų deputatų A. Smailio ir A. Buračo.

Susirūpinta, kad vykdoma žemės ūkio pertvarka tėra tik eilinių kėdžių perstatymas. Patariama Žemdirbių Sąjūdžiui ir ūkininkų sąjungai atsiriboti nuo biurokratinių žaidimų. Reikia panaikinti iki šiol privalomus kolūkių pirmininkų pavaduotojus, turinčius komunistų partijos organizacijos sekretorių etatą. (Nukelta į 2 psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Merdi keleiviniai traukiniai

Buvo laikas, kai visus kanadiečius jungė nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno kursuojantys keleiviniai traukiniai, pakeitę arklius ir jų traukiamas karietas. Iš tų laikų liko dvi transkontinentinės CP ir CN bendrovių linijos, šio šimtmečio septintojo dešimtmečio pradžioje atsisakiusios nuostolį nešančių keleivinių traukinių. Mat kanadiečių dėmesys tada nukrypo į nepalyginamai greitesnį orinį susisiekimą, autobusų linijas ir privačius automobilius, kuriems nereikia geležinkelio bėgių. CP ir CN geležinkelių bendrovių atsisakytus keleivinius traukinius perėmė Kanados vyriausybės įsteigta valdinė "VIA Rail" bendrovė, veikianti su finansine valdžios parama. Tačiau tada Kanadą valdžiusiems liberalams greit paaiškėjo, kad ta finansinė parama kasmet sparčiai auga, nes pastoviai mažėja "VIA Rail" keleiviniais traukiniais besinaudojančių kanadiečių skaičius. Parama buvo pradėta mažinti dar ministerio pirm. P. E. Trudeau valdymo metais. Tada opozicijoje buvę konservatoriai ir NDP socialistai aštriai kritikavo tokią liberalų taktiką.

Liberalų pramintu taku dabar žygiuoja ir ministerio pirm. B. Mulronio konservatoriai, iš jų paveldėję nuostolį nešančią "VIA Rail" bendrovę ir jos keleivinius traukinius. Skirtumas tik tas, kad dabar finansinę paramą keleiviniams traukiniams stengiasi mažinti biudžetinių deficitų smaugiami konservatoriai, o traukinius atkakliai gina dabartinis liberalų vadas J. Turneris ir NDP socialistų vadas E. Broadbentas, anksčiau kritikavęs liberalų vadą ir Kanados ministerį pirm. P. E. Trudeau. Nepavydėtiną "VIA Rail" keleivinių traukinių bendrovės būklę atskleidžia statistiniai duomenys. 1980 m. buvo susilaukta 7.600.000 keleivių ir $423 milijonų valdinės pašalpos išlaidoms padengti. 1988 m. keleivių skaičius sumažėjo iki 6.700.000, o finansinė parama padidėjo iki $641 milijono. Vadovaujantis tokiais duomenimis, 1993 m. būtų buvę susilaukta dar didesnio keleivių skai- (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

GRAŽIOJI KALIFORNIJA YRA PAVOJINGOJE ZONOJE, kur žemės drebėjimą gali sukelti dėl jos pasitaikančio skilimo kai kuriose vietose vykstanti trintis tarp Ramiojo vandenyno ir Š. Amerikos kontinento. Kartais žemės slinktis susikryžiuoja ir išsilaisvina sprogimą primenančiais smūgiais, paviršių pasiekiančiais žemės drebėjimu. Jo stiprumas nuo 1935 m. matuojamas Richterio skalės 1–10 skaitmenimis. Kiekvienas didesnis skalės skaitmuo reiškia dešimteriopai stipresnį drebėjimą. San Francisco miestą 1906 m. balandžio 18 d. nusiaubė tais laikais paniką sukėlęs stiprus žemės drebėjimas. Spėjama, kad tada dar neišrastoje Richterio skalėje jis būtų buvęs užregistruotas 8,3. Žuvo apie 500 San Francisco gyventojų, buvo sugriauta ir sudegė didžioji dalis pastatų. Nuo to laiko San Franciscas spėjo išaugti į modernų didmiestį, kol jį ir jo apylinkes ištiko antras panašus žemės drebėjimas š. m. spalio 17 d. Tuo metu San Francisco stadione beisbolo rungtynėms buvo susirinkusių 60.000 žiūrovų. Richterio skalėje šis žemės drebėjimas pasiekė 6,9. Tad jis buvo keliolika kartų silpnesnis už 1906 m. žemės drebėjimą, bet nemažiau pavojingas. Smūgius atlaikė didysis San Francisco Golden Gate tiltas, bet įlūžo žemesnis dviejų aukštų tiltas iš San Francisco į Oaklandą. Dar didesnė tragedija ištiko dviejų aukštų greitkelį prie Oaklando, kai jo viršutinė dalis užgriuvo žemutinę. Gerai, kad dėl beisbolo rungtynių greitkelyje jau buvo mažiau automobilių. Apatinėje dalyje juos sutriuškino virsutinės dalies betono luitai. Beveik stebuklu tapo automobilyje surastas ir iš po jo 89 valandų gyvas ištrauktas uosto darbininkas B. A. Helmas.

Pamokos ateičiai

Šiandien visiems paaiškėjo, kad dėl žemės drebėjimo pavojingose zonose negalima tiesti dviaukščių kelių ir statyti dviaukščių tiltų. Rūpestį sudaro ir žemės drebėjimo apardyti didesnieji pastatai, kuriuos gali nugriauti po pagrindinio drebėjimo šimtais ir net tūkstančiais pasikartojantys silpnesni smūgiai. Tikslus žuvusiųjų skaičius tebėra nenustatytas, nes dalis jų tebėra griuvėsiuose. Buvo tikimasi tūkstančių, o greičiausiai tebus suskaičiuota apie 200-300. Sužeistųjų skaičius siekia apie porą tūkstančių. San Francisco miestui ir aplinkinėms vietovėms padaryti nuostoliai — kelis bilijonus dolerių. Daugelį nustebino gerai suorganizuotas gelbėjimas ir pagalbos tiekimas nukentėjusiems, netekusiems pastogės. Buvo matyti, kad nelaimei amerikiečiai yra pasiruošę iš anksto. Dabar galvosūkį sudaro mokslininkų išvada, kad šis žemės drebėjimas buvo per silpnas įtampai žemėje sumažinti ir kad ateityje įvyks gerokai stipresnis kitas drebėjimas, galintis atnešti gerokai didesnės žalos.

Pakeitė vadą

R. Vokietijos komunistų partijos centro komitetas patvirtino savo buvusio kietasprandžio vado E. Honeckerio atsistatydinimą. Oficialiai buvo paskelbta, kad šis 77 metų amžiaus kompartijos veteranas, turėjęs tulžies operaciją, pasitraukia dėl pablogėjusios sveikatos. Iš tikrųjų jis jau buvo pilnai atgavęs sveikatą. Tai liudija tvirtu balsu R. Vokietijos keturiasdešimtmečio sukakties minėjime miniai pasakyta kalba, trukusi beveik pilną valandą, ir po jos E. Honeckerio priimtas jaunųjų komunistų paradas. Tą trijų valandų paradą jis priėmė stačias. Iš valdžios jį pensijon išstūmė masinis gyventojų bėgimas V. Vokietijon ir jų nesiliaujančios demonstracijos, reikalaujančios reformų. E. Honeckerį pakeitė jo ilgokai globotas Egonas Krenzas, jauniausias politbiuro narys, turintis tik 52 metus amžiaus.

Neaiškus politikas

R. Vokietijoje E. Krenzas lig šiol buvo žinomas kaip E. Honeckerio įpėdinis ir jo kietosios linijos šalininkas. Sklido lig šiol nepatvirtinti gandai, kad jis yra alkoholikas, dažnai lankantis restoranus ir naktinius klubus. Gimė 1937 m. kovo 19 d. siuvėjo šeimoje Kolberge, kuris dabar įjungtas Lenkijon. Komjauniman įstojo 1953 m., dar būdamas gimnazijoje. Lankė mokytojų seminariją, bet ją pakeitė tarnyba R. Vokietijos kariuomenėje. Iš jos buvo atleistas 1959 m. leitenanto laipsnyje. 1964-67 m. studijavo Maskvoje ir, grįžęs R. Vokietijon, tapo komjaunimo vadu. Kompartijon įsijungė 1973 m., politbiuran buvo priimtas 1983 m. Nerimą R. Vokietijos gyventojams kelia naujojo kompartijos vado E. Krenzo pareiškimas, kad jo vadovaujama kompartija nepriims Lenkijos ir Vengrijos komunistų demokratinių žingsnių. Tačiau protestantų bažnyčioje R. Berlyne jis susitiko su pagrindiniais jų vadais. Be reformų E. Krenzas negalės išsiversti. Grįžimo demokratijon ir Berlyno sienos nugriovimo reikalavo net 100.000 vokiečių Leipcige.

Šiame numeryje:

Įkalinti laisvieji
Tautos siekiai turi baigtis nepriklausomybe
Valstybė – pagrindas laisvei ir gerovei
Kiekviena tauta turi teisę sukurti valstybę
Naujas veiklos laikotarpis
Keičiasi Lietuvių Bendruomenės darbo sąlygos
Ekologinė Lietuvos krizė
Šia tema kalbės šios srities specialistas Zigmas Vaišvila
Ir dangus mėlynesnis, ir žolė žalesnė...
Toronto "Atžalynas" koncertavo Lietuvoje
Vincas Kudirka gyvenime ir scenoje
Torontiečiams suvaidinta Kazio Inčiūros drama
Su giesme ir daina 40 metų
Hamiltono Aušros Vartų parapijos choro sukaktis
"Evoliucija ir krikščionybė"
Kun. dr. A. Paškaus knyga apie naujausius šios srities duomenis
Lietuvos Madonų šventovė
Leidinys, kuriame atsispindi Klivlando lietuvių kūrybiniai polėkiai

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $26, pusmetinė – $14, rėmėjo – $35, garbės – $45 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672.
U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary $26.00, supporter $35.00, honorary $45.00 per year.
Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Valstybė - pagrindas laisvei...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Tautybių santykiai

Tuo reikalu konferencijoje buvo priimta rezoliucija. LPS Kauno krašto konferencija pasisakė prieš tautinę konfrontaciją. Nesutarimai turi būti sprendžiami abipusiu, kompromisiniu susitarimu.

Tačiau manoma, kad Lietuvos valdžia nepakankamai skiria dėmesio lietuvių kalbos, kaip valstybinės, įgyvendinimui. Nesirūpinama tinkamu lietuvių kalbos mokymu Rytų Lietuvoje. Tautiečiai palikti likimo valiai už Sov. Lietuvos ribų.

Nuo pokario metų Rytų Lietuvoje nebuvo realios valdžios, o Vilniaus inteligentija nusikalstamai ignoravo savo krašto problemas. Todėl Sąjūdžio Vilniaus tarybos pareiga ginti lietuvių reikalus nuo vietinės administracijos. Kviečiama įvairiakalbius šio krašto gyventojus ryžtingai priešintis tarp tautų nesantaikos kurstymui. Pilsudskinės lenkų okupacinės valdžios tęsėjų skaldomoji veikla Rytų Lietuvoje reikalauja ypatingo dėmesio ir neatidėliojamų priemonių.

Vienodos teisės

Atkreipiamas dėmesys į Mažosios Lietuvos lietuvių švietimo ir krašto kultūros paminklų būklę. Atsimenama, kad Mažosios Lietuvos praeitis ir ateitis yra glaudžiai susieta su Lietuvos interesais.

Mažumų klausimai Lietuvoje privalo būti grindžiami Lietuvos pilietybės įstatymu, kuris garantuotų vienodas socialines, ekonomines, kultūrines teises ir laisvas visiems piliečiams, nežiūrint tautybės religijos įsitikinimų, kalbos ir papročių.

"Artėja visų Lietuvoje gyvenančių žmonių laisvo apsisprendimo metas. Lietuvai kaip niekada reikalinga tautinė santarvė ir visų tautybių žmonių parama, atkuriant nepriklausomą, demokratinę Lietuvos valstybę" – pabrėžiama konferencijos rezoliucijoje (LIC).

Atmetė įstatymą

"The Globe and Mail" spalio 17 d. paskelbė, kad liaudies deputatai Aukščiausioje taryboje Maskvoje atmetė valdžios respublikų ekonominės savivaldos projektą, kaip nepakankamai radikalų. Naujasis įstatymas būtų leidęs Kremliui kontroliuoti energijos, transporto ir karines įmones. Pasak laikraščio, ypač Baltijos valstybės siekia ekonominės savivaldos, kaip pirmo žingsnio į nepriklausomybę.

Pragyvenimo lygis Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje yra aukštesnis nei kitose respublikose. Estijoje galvojama įsivesti savą valiutą, kad trūkstami produktai paliktų respublikoje.

Daugiau laisvių

"The Toronto Star" spalio 17 d. laidoje išspausdino JAV užsienio reikalų ministerio (State sekretary) Bakerio pareiškimą. Jeigu Sov. Sąjunga nori susilaukti Vakarų finansinės pagalbos, turi savo piliečiams suteikti daugiau laisvių. Ministeris įsitikinęs, kad "perestroika" negali pavykti, jei Sov. Sąjungos institucijos nebus atsakingos žmonėms. Prekių trūkumo problema nebus išspręsta, jei krašte nebus pastovios valiutos, laisvos rinkos ir nuosavybės pripažinimo. JAV norėtų su Sov. Sąjunga artimai dirbti šiose srityse: baigti Europos padalinimą, išspręsti regioninius konfliktus, sumažinti karo riziką, padėti įgyvendinti "perestroiką", suteikti Sov. Sąjungai techninę pagalbą įvykdyti ekonomines reformas. **J.A.**

Dr. Gina J. Ginčauskaite
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

FIRCHUK TEXTILES LTD.
610 Queen Street West, Toronto, Ontario M6J 1E3
Tel. (416) 364-5036

Turime šių firmų prekes: Sharp, Panasonic, Hitachi, Sanyo, Toshiba, Sony, JVC, AIWA, Akai, National.

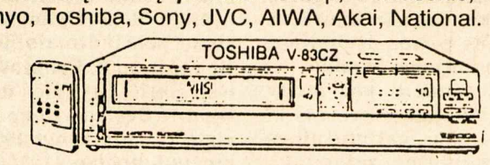

Mes suprantame jus ir jūsų giminių Lietuvoje reikalavimus.

Mes turime didelį pasirinkimą stereo ir video magnetofonų, video kamerų, sintezatorių, kalkuliatorių ir kitų elektroninių reikmenų.

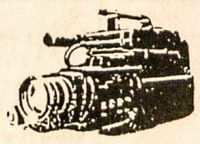

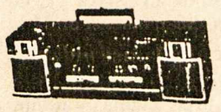

PANASONIC NV-M7EN
Ateikite ir palyginkite mūsų kainas. Malonus patarnavimas, galimybė susikalbėti angliškai, ukrainietiškai, lenkiškai, rusiškai bei jugoslaviškai.

SONY CFS-W350S

Visos elektroninės prekės yra PAL/SECAM, 220-VOLT.

Mes siunčiame iki 20 kg siuntinius į Lietuvą. Muitą galite sumokėti Kanadoje ar Lietuvoje. Turime didelį pasirinkimą didelių ir mažų skarų, šalikų, sportinių batų, kelnių (jeans), odinių paltų, dirbtinio kailio paltų ir kitų drabužių, kuriuos mėgsta Lietuvoje.

Darbo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio
9 v.r. – 5.30 v.p.p.

Prie pirmojo paminklo žuvusiems Lietuvos partizanams Varniuose 1989 m. gegužės 7 d.

Naujas veiklos laikotarpis

J. V. DANYS

Taip norėčiau pakeisti Rasos Lukoševičiūtės-Kurienės straipsnio antrašę ("TŽ" 1989.-IX.19, "Nauji veiklos metai"), nes nepaprasti įvykiai Lietuvoje verčia keisti nusistovėjusius, rūtina pasidariusius veiklos būdus.

Panašiomis mintimis parašiau straipsnį "Lietuvoje atgimimas, o pas mus – stagnacija" ("TŽ" 1989.IX.26). Nors rašiau apie stagnaciją, bet antraštėje "stagnacija" įrašyta redakcijos nuožiūra, su kuo sutinku. Galėjo kaip spaudos atstovai pridėti ir "nuosmukis". Šiemet Kanadoje sustojo žurnalas "Moteris", 33 metus spausdintas Toronte ir mėnesinis laikraštis "Lietuvos pajūris", daug metų spausdintas Montrealyje, o nuo 1982 m. spausdinimui prisiglaudęs prie Amerikoje leidžiamo laikraščio.

Gal būtų ne pro šalį atgaivinti "spaudos mėnesį", kuris praeitų valdybų kadencijose išnyko.

Kai kurie veiklos stabdžiai

Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė vardina priežastis ir aplinkybes, dėl kurių veikla nukenčia. Tai idealizmo trūkumas, materializmo vyravimas ir oportunistinis (progai pasitaikius) garbės siekimas. Tai daug metų tebesikartoja, bet ryškiau matomos mūsų vis daugiau tirpstančioje visuomenėje, kuri kartu mažėja aktyvių asmenų skaičiumi. Kritiškai vertinamas mėginimas savanorišką veiklą paversti palyginamąja pinigine verte.

Manau, kad turime du atvejus. Kiekvienas, dalyvaujantis valdybose, komitetuose, renginių ruošimuose ir pan, ir *tikrai* atliekantis tą darbą, turi pilną, moralinę teisę padaryti ir materialinį savo darbo vertinimą. Ypač, kad dabar ir Bendruomenė jau eina prie atlyginimo ar samdymo praktikos. 1988 metais tarnautojams išmokėta $35,515 (KLB iždininko apyskaita 1988.XI.12). Laikai ir sąlygos keičiasi, VLIKas visą laiką turi apmokamus tarnautojus ir bendradarbius. Bet verta prisiminti ir ankstyvesnius ir dabartinius neapmokamus patarnavimus jau ir vien tik kaip paraginimą kitiems aukoti savo darbą.

Lietuviška veikla Kanadoje remiasi aukomis, kaip kad ir Kanados savanoriškų organizacijų ir, aplamai, iš to sau asmeninės naudos neieškoma. Kitaip tai nebūtų auka tikrąja jos prasme. Bet visur pasitaiko nukrypimų. Pasaulinėje sapudoje nuolatos apie tai girdime. Viduriniais amžiais prieita net prie vadinamų indulgencijų, kai tariamos dvasinės malonės buvo gaunamos už pinigus. Autorė skeptiškai žiūri į vadinamą "patarnavimų aukojimą". Iš esmės tai yra darbo aukojimas, ir jis nepaverčiamas pinigais. Bet yra kitas dalykas, kai prie "patarnavimų" prisegama piniginė etiketė, kai aiškiai žinoma, kad visuomeninių darbų Bendruomenei ar iš viso lietuviškai veiklai per dešimtmečius neparodė, o dabar ieško materialinės ar rekomendacinės pagalbos asmeninėms ambicijoms pasiekti. Nepamirštama ir reklamos, todėl keistai skamba, kai tolimame JAV mieste girdi vertinant asmenų tariamą veiklą pagal jų piniginę auką (ne L. Bendruomenei).

Vertinga pastaba, kad yra skirtumas tarp "užsiangažavimo" (pasižadėjimo) ir darbo. 1980 m. kandidatų sąraše į valdybą buvo tikrai patyrę kandidatai švietimo reikalams ir sekretoriatui. Abu buvo vyresnio amžiaus ir pralaimėjo jauniems, kurie pasisakė "norį pamėginti" darbą krašto valdyboje. Netekus tinkamų asmenų šioms pozicijoms, pasidarė nemažai sunkumų, ypač, kad vienas iš jaunųjų po trijų mėnesių, o kitas po metų posėdžiuose nepasirodydavo ir atsistatydinimo prašymų nedavė. Ne viena organizacija gerokai nuo tokių "veikėjų" nukentėjo.

Nepadeda veiklai, kai atsiranda asmenų, norinčių sėdėti ant "dviejų kėdžių". Tai apylinkių valdybų nariai ar veikėjai, renką LB renginiuose aukas kitiems fondams, ir KLB tenka mažai, o kartais net ir nario mokesčio nesurenkama. KLB bylose yra skundų, kai aukotojo skirta suma nenuėjo KLB sąskaiton. 1986 m. PLB, JAV LB ir KLB pirmininkai turėjo politinį pasitarimą Vašingtone, kur buvo svarstoma ir dalyvavimas Vienos konferencijoje, bet Kanados pirmininkas nepasirodė. O vėliau dalyvavo VLIKo sušauktoje panašioje konferencijoje Klivlande. Apie tai nei KLB valdybai, nei tarybai neužsiminta.

Besikeičiančios politinės sąlygos

PLB pakvietė paruošti memorandumą š. m. gegužės mėnesio gale vyksiančiai Žmogaus teisių konferencijai Paryžiuje. Aktyviai ruošus ar ir dalyvavus Otavos, Berno ir Vienos konferencijose, turiu sukaupęs daug medžiagos. Bet įvykiai Lietuvoje padarė tą medžiagą jau nenaudotiną. Didelis šaltinis būdavo religinių bendrijų persekiojimai. Bet norint paruošti pagrįstą informaciją, teko remtis kardinolo Sladkevičiaus padarytu pareiškimu "National Catholic Services" agentūrai bei italų spaudai.

Staigių pasikeitimų sraute nebuvo lengva apsispręsti, kokia kryptimi eiti, nes reformos buvo Maskvoje ne tik toleruojamos, bet dalinai palaikomos. Dauguma mūsų, organizacijų vadovų, buvo įpratę iš lėto eiti jau prieš daugelį metų išarta vaga ir nedrįso iš jos iškrypti. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė anksti užmezgė ryšius su Sąjūdžiu, palaiko santykius ir su kitais, bet aiškios programos dar neturi, paliekama atskirų kraštų iniciatyvai.

Planingo ir paveikaus KLB santykiavimo su Lietuva dar nematyti. Reikšmingas įvykis buvo prof. Kazimiero Antanavičiaus, specalisto ekonomisto ir vieno iš vadovaujančių Sąjūdžio vadovų, dalyvavimas Vasario 16 šventėje, diskusijose, susitikimuose su spauda.

Latvių veikla buvo žymiai didesnė. Lankėsi ir atskiri jų Liaudies fronto vadovai, o 23 įvairių sričių specialistai turėjo kelių dienų konferenciją Gannanoque, prie Otavos, lankėsi užsienio reikalų ministerijoje, pasirodė spaudoje ir televizijoje. Estai suorganizavo kelių savaičių kursus viename Toronto universitete dvidešimčiai estų iš Estijos, ir visur lankėsi. Net J. Clark, užsienio reikalų ministeris apie juos užsiminė savo kalboje Baltiečių vakare.

Išeivijos ir Lietuvos santykiai

Kai Lietuva nustoja laisvės, išeivijos vaidmuo pasidaro reikšmingas tautos kovoje už laisvę. Kai Lietuva yra nepriklausoma, padėtis pasikeičia. Atsistačius Lietuvai, po kelerių metų jau buvo įkurta Draugija užsienio lietuviams remti. Jos veikla buvo kultūrinė, stengiantis išlaikyti išeivijoje lietuvybę.

Lietuvai esant sovietų okupuotai, išeivijos pagalba yra politinio pabūdžio. Esmėje tai buvo pastangos informuoti apie okupaciją ir vykstančią priespaudą Lietuvoje, veikti savo krašto vyriausybę ir tarptautines politines institucijas.

Politinė informacija

Išeivijoje turime dvi politinės informacijos žinių agentūras: VLIKo, ELTos mėnesinius ar triménesinius biuletenius kur randame apžvalginę informaciją, Lietuvių informacijos centrą Niujorke, skubiai teikiantį informaciją. Gauta žinia neatidėliojant perduodama jos naudodojui. LIC yra vienintelė profesionaliai organizuojama ir apsirūpinusi modernia technologija lietuviška žinių agentūra lietuvių ir anglų kalbomis, turinti skyrių Vašingtone. Ji turi tiesioginius ryšius su valdinėmis institucijomis. Jos informacija naudojasi visos lietuviškos institucijos, dirbančios politinį darbą.

L. Valiukas savo laiku yra atspausdinęs eilę straipsnių ir "Tėviškės žiburiuose", kad esminis politinis veikimas turi būti nukreiptas į savo krašto parlamentarus ir vyriausybę, nes tik jų pravesti nutarimai turi reikšmės tarptautiniuose santykiuose.

Todėl politinėje veikloje informacija yra tik dalis tos veiklos. Ji turi būti apipavidalinta, suteikiant tokią formą, kuri yra tų institucijų priimta. Panašiu principu veikia Baltų laisvės lyga (Los Angeles). Be to, ji ruošia nuolatines konferencijas, seminarus, į kuriuos kviečiami politikai, politinių klausimų nagrinėtojai.

JAV LB jau seniai kalba apie "politinio centro" Vašingtone steigimą, bet neturi lėšų. Tai būtų "lobbying" (įtaigojimo) įstaiga santykiams su politikais palaikyti. Ukrainiečiai ir latviai tokius centrus (po vieną tarnautoją) turi. Girdėti, kad grupė veikėjų jau sutarė ir lietuvišką centrą finansuoti.

KLB politinė veikla

KLB politinė veikla aplamai labai surišta su Kanados Baltų federacijos veikla, kurios vadovavimas kas dveji metai kaitaliojasi. Federacijos veiklai sumažėjus, sumažėja ir KLB politinė veikla.

Jau keliolika metų Baltų federacijos pagrindinis įvykis yra Baltiečių vakaras parlamento rūmuose su atitinkamais politiniais susitikimais. Juos organizuodavo įgaliotinių Otavoje komitetas, veikiantis per visus metus. Tai buvo ir "lobbying" (santykiavimo-įtaigojimo grupė), užmezgusi gerus kontaktus su eile parla-

(Nukelta į 3-čią psl.)

A†A
MARIJAI BĖRAITIENEI
mirus,

jos dukterį GRAŽINĄ BALČIŪNIENĘ, Anapilio moterų būrelio narę, vaikaites su šeimomis giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

Anapilio moterų būrelis

A†A
MARIJAI BĖRAITIENEI
mirus,

jos dukrą GRAŽINĄ BALČIŪNIENĘ, vaikaites, jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

A. ir A. Vaičiūnai

A†A
MARIJAI BĖRAITIENEI
atsiskyrus su šiuo pasauliu,

dukrą GRAŽINĄ BALČIŪNIENĘ, vaikaites – INĄ ir VITĄ su šeimomis bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Loreta ir Petras Murauskai
Salomėja ir Jonas Andruliai

MYLIMAI MAMYTEI IR SENELEI
A†A
MARIJAI BĖRAITIENEI
mirus,

jos dukrą GRAŽINĄ BALČIŪNIENĘ, vaikaites – INĄ ir VITĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame –

A. Aperavičienė *D. Zulonienė*
O. Skėrienė *A. V. V. Paškų šeima*

A†A
MARIJAI BĖRAITIENEI
iškeliavus amžinybėn,

jos dukrą GRAŽINĄ BALČIŪNIENĘ, vaikaites su vyrais bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia kybartiečiai –

V. Aušrotas *O. Rimkienė*
I. Ehlers *L. Senkevičienė*
A. Jucienė *J. Smolskienė*
E. Matulaitienė *A. Sungailienė*
L. Matulevičienė *B. Vaitiekūnienė*
A. Mikšienė *O. Yčienė*

PADĖKA
A†A
AUGUSTINAS VENCKUS

mirė 1989 m. rugpjūčio 21 d., palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams už maldas laidotuvių namuose, atnašautas gedulingas Mišias ir religines apeigas kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame visiems tėvelio ir mūsų šeimų draugams bei artimiesiems už maldas, užuojautas asmeniškai, gėlėmis, laiškais ir spaudoje; už aukas Mišioms, dalyvavimą koplyčioje, gedulingose Mišiose ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Gili padėka lankiusiems tėvelį namuose ir ligoninėje, jam sunkiai sergant.

Dėkojame sol. V. Verikaičiui už giedojimą Mišių metu.

Nuoširdus ačiū ponioms už pyragus ir B. Stanulienei paruoštus laidotuvių pusryčius.

Dar kartą liekame dėkingi visiems.

Dukros – Irena Liškauskienė,
Aldona Skilandžiūnienė,
sūnus Augustinas Venckus ir jų šeimos

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Vaizdai iš Vilniaus universiteto ansamblio koncerto Anapilio salėje

Ekologinė Lietuvos krizė

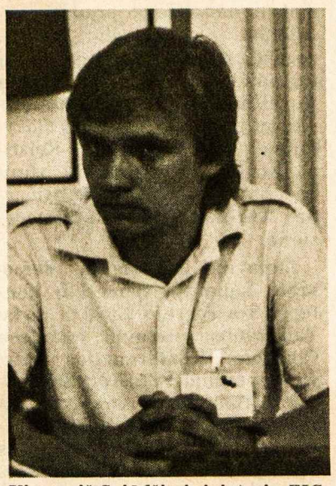

Vienas iš Sąjūdžio iniciatorių ZIGMAS VAIŠVILA kalba Jaunimo sąskrydyje Vasario 16 gimnazijoje, V. Vokietijoje

Apie politinę Lietuvos padėtį šiuo metu daug girdime bei skaitome lietuviškoje ir angliškoje spaudoje. Tačiau apie dabartinę Lietuvos ekologinę padėtį žinome palyginti mažai. Disidentas-politkalinys kun. A. Svarinskas yra pasakęs: jie mus naikina gyvybiškai — jei neišliksime fiziškai gyvi, nereikės rūpintis nė dvasiniu gyvenimu. Zigmas Vaišvila, Lietuvos Žaliųjų judėjimo pradininkas ir Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys, jaunimo sąskrydyje Vasario 16 gimnazijoje pareiškė, kad Lietuvos ekologinė padėtis yra katastrofiška. Ir taip atsitiko todėl, kad savęs ir savo aplinkos nevaldome patys.

Svečias iš Lietuvos

Mūsų lietuviškajai visuomenei, žurnalistams, valdžios pareigūnams ir tarptautinėms ekologinėms grupėms bus proga apie Lietuvos ekologinę padėtį daug sužinoti. Nuo spalio 24 iki lapkričio galo į Kanadoje ir JAV viešės tos srities specialistas Zigmas Vaišvila su žmona Regina iš Vilniaus.

Zigmas Vaišvila gimęs 1956 m. Šiauliuose. Šiuo metu gyvena su šeima Vilniuje. Iš profesijos yra atominės energijos fizikas, mokslus baigęs Vilniaus ir Maskvos universitetuose. Profesoriauja Vilniuje. 1987 m. buvo vienas iš "Žemynos" ekologinio judėjimo steigėjų ir Žaliųjų partijos iniciatorių. Šiuo metu yra Lietuvos Žaliųjų politinės partijos tarybos pirmininkas. 1988 m. suorganizavo sėkmingą veiklą Ignalinos jėgainės plėtimo sustabdymui ir žmonių grandinę prie Baltijos jūros, atkreipiant dėmesį į jos užteršimą.

Vaišvila yra labai aktyvus politinėje srityje. Jis — Sąjūdžio iniciatyvinės grupės bei Sąjūdžio seimo tarybos narys. Kaip Sąjūdžio remiamas kandidatas laimėjo rinkimus į Lietuvos aukščiausiąją tarybą. Taip pat išrinktas liaudies deputatu ir į Sov. Sąjungos aukščiausiąją tarybą.

Vaišvilus į Kanadą yra pakvietusi KLB valdyba ir PLB ekologinės talkos Lietuvai komitetas. Z. Vaišvila skaitys paskaitą KLB tarybos suvažiavime spalio 28 d., 1.30 v.p.p. Toronto Lietuvių namuose. Spalio 29, sekmadienį, 2 v.p.p. LN didžiojoje salėje padarys pranešimą. Kalbės ir dr. Romas Vaštokas, PLB ekologinio komiteto narys, neseniai grįžęs iš tarptautinės konferencijos ekologiniais klausimais Sofijoje, Bulgarijoje. Ten jis rūpinosi Lietuvos ekologija.

Pasiruošimas konferencijai

PLB ekologinės talkos Lietuvai komiteto iniciatyvinei grupei priklauso žurnalistė Vida Žalnieriūnaitė, antropologas dr. Romas Vaštokas, hidroelektrinės energijos inž. dr. Česlovas Jonys, gamtos taršos srities inž. Morkus Sungaila, ekologinės teisės specialistė Virginija Kairytė, PLB ryšininkė Gabija Petrauskienė, PLJS atstovė Ina Balsytė. Komitetas rūpinasi užmegzti ryšius su ekologais Lietuvoje ir suteikti jiems paramą. Lietuvon pasiųsta knygų apie oro bei vandens teršimą.

Didžiausias ekologinio komiteto darbas, pradėtas šių metų liepos mėnesį, buvo surinkti medžiagą, lėšas ir pasiruošti tarptautinei Helsinkio susitarimų peržiūros ekologinėje srityje konferencijai Sofijoje, Bulgarijoje. Konferencijon išvyko dr. Romas Vaštokas iš Toronto, išsiveždamas Vidos Žalnieriūnaitės bei dr. Česlovo Jonio paruoštą memorandumą apie Lietuvos ekologinę padėtį. Memorandumas pagrįstas informacija, gauta iš Lietuvos ir liečia Ignaliną, Akmencemento fabriką, Baltijos jūros padėtį, Klaipėdos uostą bei Kuršių marių padėtį. Konferencijoje dalyvauja 35 kraštų delegacijos.

Ruošiantis Sofijos konferencijai, PLB artimai dirbo su Aleksu Vilčinsku iš Britanijos, Ričardu Bačkiu iš Prancūzijos, Asta Banionyte iš JAV, Rita Rudaityte ir Juozu Daniu iš Kanados, Klemensu Gumausku iš Švedijos, Narcizu Prielaida iš Šveicarijos. Jų pastangomis buvo delegacijų vadovams įteikti paruošti memorandumo dokumentai. Sutarta, kad Sofijoje susitiks su dr. Vaštoku ir iš Lietuvos dalyvaujantys. Kartu jie užbaigs galutinį memorandumo redagavimą.

Šis projektas gali kainuoti $4,500. Lėšų laukiama iš PLB, KLB ir JAV LB valdybų. PLB jau moka sąskaitas. KLB valdyba, kuri baigia savo dvejų metų kadenciją šį mėnesį, šiam reikalui paskyrė $1,500. Nuoširdus ačiū už prisidėjimą prie Lietuvai labai svarbaus reikalo.

Ekologinis komitetas kartu su KLB ir JAV LB valdybomis rūpinasi Vaišvilų kelionėmis Šiaurės Amerikoje. Toronte Vaišvilai bus nuo spalio 24 iki lapkričio 6 d., Vašingtone, DC, lapkričio 7-11 d.d., Niujorke lapkričio 12-14 d.d., Klivlande lapkričio 15-16 d.d., Čikagoje lapkričio 17-25 d.d. Zigmas Vaišvila atvyksta įgaliotas kalbėti Sąjūdžio vardu. **Gabija**

Susirūpinkime ateitimi

Reikia išlaikyti savąją gimnaziją

Yra žinoma, kad tauta be savo kalbos išnyksta. Ir mes išeivijoj prie to, atrodo, gana ramiai, be susirūpinimo einame. Jau dabar didžiulė mūsų prieauglio dalis nebegali lietuviškos spaudos skaityti, nei į ją rašyti, nei lietuviškoj veikloj dalyvauti. Laimei, turime vidurinę kartą, kuri yra augusi iš čia atvykusių tėvų, kai dar tėvai tarp savęs ir su savo vaikais lietuviškai kalbėjo. Kai tėvai šeimoje kalba lietuviškai, tai ir jų vaikai, palankę lietuvių mokyklą, gali lietuviškai laisvai kalbėti, skaityti, rašyti, įsijungti į lietuvišką veiklą. Kai kurie net mokytojauja lituanistinėse mokyklose.

Bet ateina banga jaunimo, kuris auga jau angliškai kalbančioj šeimoj. Jiems, nors ir baigus lituanistinę mokyklą, jau sunku lietuviškai kalbėti ar rašyti, o dalyvauti lietuviškoje veikloje ar mokytojauti visai nebeįmanoma. Tuo būdu einame prie išnykimo. Todėl turime dėti visas pastangas, kad to nebūtų. Geriausia priemonė — lietuviška gimnazija. Ir mes tokią turime. Tai Vasario 16 gimnazija, kur jaunimas, atskirtas nuo angliškos aplinkos bei televizijos, kasdien turi lietuvių kalba žodžiu ir raštu ruošti lietuvių kalbos, literatūros, istorijos, geografijos pamokas. Šioje gimnazijoje metus, kitus jaunimas pasimokęs, gali laisvai lietuviškai susikalbėti, įsijungti lietuviškon veiklon, ir tokiu būdu pratęsti lietuvybę išeivijoj.

Geras pavyzdys, tai du Urugvajaus jaunuoliai. Net nemokėdami lietuvių kalbos, po metų mokslo Vasario 16 gimnazijoj, grįžę namo suorganizavo lituanistinę mokyklą ir joje mokytojauja. Arba kitas pavyzdys, tai praeitais metais Pasaulio Lietuvių Bendruomenės suvažiavime Toronte pranešimą apie P. Amerikos lietuvių veiklą taisyklinga lietuvių kalba daręs, ką tik iš Vasario 16 gimnazijos grįžęs jaunuolis. Ten jis mokėsi vienerius metus ir sakėsi, išvažiuodamas mokytis, lietuvių kalbos nemokėjęs.

Savai gimnazijai, lietuvybės ugdymo ir pratęsimo židiniui, išlaikyti turime skirti ypatingą dėmesį. Reikia siųsti joje mokytis savo vaikus bei vaikaičius bei remti ją finansiškai. Tai visų mūsų pareiga. Laimė, kad mūsų gimnazija, kaip ir latvių ar vengrų, yra V. Vokietijoj, kur vokiečių valdžia du trečdalius išlaidų padengia, kaip ir visų kitų privačių gimnazijų. Mums tenka apmokėti trečdalį išlaidų, t. y. apie 500,000 vokiškų markių arba apie 235,000 kanadietiškų dolerių. Tuo tarpu ukrainiečiai savo keturias gimnazijas Kanadoje, o lenkai 20 savo gimnazijų JAV-se turi išlaikyti patys, be jokios valdžios paramos. Ir jie tas gimnazijas

(Nukelta į 9-tą psl.)

Naujas veiklos laikotarpis

(Atkelta iš 2-ro psl.)

mentarų. Prieš trejus metus, federacijai vadovaujant latviams, nutarta organizacinius ir kitus darbus centralizuoti Toronte. Tai tęsiama, vadovaujant lietuviams. Baltiečių vakaras yra gerai išpopuliarintinas. Atsilanko nemažai baltiečiams palankių, įtakingų parlamentarų.

1988 m. pradžioje grupė studentų KLJS narių pradėjo leisti informacinį, mėnesį leidinį INFOTINKLAS. Tikslas buvo informuoti jaunimą įvairiuose pasaulio kraštuose apie padėtį Lietuvoje ir kitataučių spaudos atsiliepimus. Tai didelis, savanoriškas darbas, informacija atvira visiems už $10 metinės prenumeratos.

Vėliau ir KLB valdyba praplėtė informacinę veiklą, samdydama ir privačių agentūrų patarnavimą. Tos informacijos pobūdis liko neaiškus. Atrodo, kad iš LIC gautos medžiagos buvo paruošiamos santraukos anglų kalba ir siunčiamos Toronto dienraščiams. Nors tai KLB tarnyba, bet apylinkės tos informacijos negauna. Rašantysis yra gavęs tik įvykių Lietuvoje aprašymą. Tai buvo gera santrauka LIC atskirų biuletenių iki 1989 m. pradžios.

Tarybos posėdyje nepaaiškinta tos informacinės tarnybos programa ir veikimo būdas. Kiek įtaigota, kad dabar laikraščiuose yra daugiau žinių apie Lietuvą. Prasidėjus Sąjūdžiui, buvo įdomu sekti Toronto, Otavos ir Montrealio dienraščius. Toronte tik keletą kartų buvo matyti KLB tarnybos žinios (pokalbis su baltiečių atstovais, Antanavičiaus atsilankymas). Šiaip žinios visur buvo parūpintos didžiųjų žinių agentūrų, arba dienraščių savų korespondentų.

KLB 1988 m. išlaidų sąmatoje politiniam veikimui parodyta trys sumos: a. "Laisvės savaitė" – Lietuvos reikalams – $42,371; b. politiniai veiklai – $4,600; c. demonstracijai Otavoje – $5,212.

Vėliau pasiteiravus, paaiškinta, kad $42,371 išleista skelbimo paruošimui ir jo atspausdinimui "Globe & Mail" dienraštyje Vasario 16 proga. Žinant, kas tokiu skelbimu pasiekiama Lietuvos laisvinimo reikalams, išleidimas tokios sumos buvo neapgalvotas ir nepagrįstas. Pats skelbimo turinys turi nenuoseklumų. Vienoje iš antraščių kalbama apie *lietuvių gimtadienį* (?), tekste apie *Lietuvos nepriklausomybės* atgavimą. Pridėta nuotrauka yra neaiški ir savaime nieko nesakanti. Iš pridėtos paraštės aiškėja, kad nuotrauka yra trijų metų senumo, ir tik spėliotinai surišta su galimomis žiauriomis priemonėmis 1988 minėjime. Toliau frazė "a Lithuanian father of independence two years ago" ir išsireiškimo struktūros ir prasmės atžvilgiais yra nevykusi. Dr. Basanavičius, laikomas nepriklausomybės tėvu, – mirė daug seniau, negu prieš dvejus metus (1927), kaip ir nepriklausomybė buvo atgauta ir nustota daug seniau, negu prieš dvejus metus. Kanadiečiai pastebėjo ir kitą sintaksės netikslumą, kai neaišku apie kieno gimimo dieną kalbama: lietuvių ar sovietų. Panašaus formato skelbimas, protestuojant prieš vadinamų karo nusikaltėlių paiešką, kainavo mažiau.

Tuo pačiu metu vykusi demonstracija buvo sėkminga, nes atkreipė spaudos ir televizijos dėmesį. Dar didesnį dėmesį ir ilgokus komentarus susilaukė 11 jaunuolių keturių dienų streikas prie sovietų ambasados. Valdybos informacinei tarnybai sutrikus, Otavos LB valdybai teko skubiai atlikti spaudos, TV pakvietimą ir kitus pagalbinius darbus, kaip ir tinkamos literatūros parūpinimą. Atrodo, kad Toronto žinių tarnyba dar vis sukliūva. Gajauskui lankantis Otavoje, Baltiečių federacija sušaukė spaudos konferenciją. Apie latvių ir estų disidentus buvo paruoštos biografinės žinios ir trumpas pareiškimas. Apie Gajauską – nieko.

Daugiau politinės veiklos

Gorbačiovas stengiasi įvesti reformas Sovietų Sąjungoje, kuo visas pasaulis yra susidomėjęs. Todėl su tuo surišti įvykiai, taip pat ir Lietuvoje, yra *aktualijos.* Kasdieninių spaudos žinių tiek daug, kad ir mūsų didžiosios žinių agentūros nustojo siuntinėti daugelio laikraščių žinias; pasitenkinama rinktinėmis žiniomis. Todėl nemanau, kad būtų nuoseklu KLB koncentruotis tik šioje srityje.

Opiniją formuoti svarbu, bet ne žurnalistai, o valstybės parlamentas ir vyriausybė daro politinius nutarimus. Todėl KLB valdyba turi veikti *šia kryptimi.* Deja, šią sritį paskutiniais metais KLB yra apleidusi. Šiais metais vyko Paryžiuje Žmogaus teisių konferencija, o Sofijoje vyksta ekologijos konferencija, kuriose dalyvavo 33 Europos valstybės, įskaitant Kanadą ir JAV. Abiem konferencijom KLB jokių memorandumų neparuošė, nors Kanados užsienio reikalų ministerijos buvo kviečiama tai padaryti. Teko pasikliauti PLB darbu, kurį Paryžiaus konferencijai paruošė 14 punktų memorandumą ir apie 60 puslapių priedų, Sofijos konferencijai – 45 puslapių. Į abi PLB pasiuntė atstovus, kurių kelionės ir spausdinimas buvo vienintelės apmokamos išlaidos, $3,500 pirmu atveju ir $4,500 antru atveju. Visa kita – savanoriškas darbas. Ekologinį raportą ruošė 6 asmenų grupė, visi su universiteto laipsniais, trys – turintys mokslinius daktaro laipsnius.

Šiems politiniams memorandumams, kurie buvo įteikti 35 valstybių delegacijoms ir tarptautinei spaudai, nepasinaudota KLB viena ar kita ruošiama informacija, nes arba jos nebuvo, ar perrašyta iš kitų šaltinių dokumentuotam memorandumui netiko.

• Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi –

"TŽ" leidėjai

Žiūrint į Lorraine, jūs niekada nežinotumėte, kad ji turi trūkumą – bet tai yra tiesa.

"Aš galvoju, kad žmonės žiūri į tuos, kurie turi nematomus trūkumus, kaip į asmenis, nesugebančius atlikti darbo, todėl kad žmonės nesupranta. Yra sunku suprasti tą, kas nematoma."

Kaip ir virš 937,000 suaugusių žmonių Ontario provincijoje, Lorraine turi trūkumą. Ji turi vieną iš daugelio nematomų trūkumų. Bet tas netrukdo Lorraine gyventi pilną gyvenimą. Ji aktyviai dalyvauja visuomeniniame gyvenime, ji yra žmona ir dviejų vaikų motina ir ji dirba.

Iš tiesų didžiausias Lorraine sunkumas yra ne jos epilepsija, bet žmonių pažiūros. Jeigu mes vertinsime Lorraine pagal tą, ko mes nematome, tai gal mums reikia pažiūrėti į save iš arčiau.

Jeigu norite gauti angliską iliustruotą skelbimą, rašykite:
Ontario Office For Disabled Persons,
700 Bay Street, 16th Floor,
Toronto, Ontario M5G 1Z6

Ar jūs esate plačių pažiūrų?

Office for Disabled Persons
Ontario
Shirley Collins, Minister
David Peterson, Premier.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LENKŲ PARTIZANAMS

Rugsėjo 1 d. Vilniaus rajono Kriaučiūnų kaime atidengtas paminklas lenkų Armijos Krajovos (AK) partizanams, toje vietoje turėjusiems kautynes su vokiečiais II D. karo metais. Paminklo atidengimas susilaukė apie 700 dalyvių su Lenkijos vėliavomis ir plakatu, kuris skelbė: "Tėvų žemė — mūsų žemė". Kalbėjo tų įvykių liudininkais tapę vietiniai gyventojai, buvusieji AK partizanai, paminklo statymo organizatoriai, svečiai iš Lenkijos. Paminklas pastatytas be oficialaus leidimo, gavus tik žodinį Lietuvos kompartijos centro komiteto sekr. V. Baltrūno sutikimą. Kalbėtojai atmetė kai kuriuos Lietuvos spaudoje AK partizanus palietusių straipsnių faktus ir juos pavadino melu. Lietuvos lenkų sąjungos pirm. J. Sinkevičius priminė, jog ir dabartinėje Lenkijoje ilgus metus buvo smerkiama AK partizanų veikla. Jis betgi pabrėžė, kad Lietuvos lenkų sąjungos atstovai rugpjūčio 23 d. dalyvavo Baltijos kelio sujungtų rankų grandinėje, nusidriekusioje nuo Vilniaus iki Talino, pasirinkdami bendrą kelią su Lietuva. Pasak J. Sinkevičiaus, šiais mokslo metais lenkų mokyklose Lietuvoje susilaukta gerokai didesnio skaičiaus mokinių.

TIK LIETUVOJE

Dar atviresnis buvo Sovietų Sąjungos Liaudies deputatas J. Tichonovičius, priminęs lenkams, kad tokio paminklo atidengimas nebūtų įmanomas jokioje kitoje Sovietų Sąjungos respublikoje. Esą tik Lietuvoje lenkui yra leista būti savimi. "Literatūros ir meno" atstovas Saulius Spurga, komentuodamas J. Tichonovičiaus kalbą, pasakoja: "Tolesnės oratoriaus mintys kiek skyrėsi nuo bendros mitingo atmosferos. Pripažinęs lietuvių tautos apsisprendimo teisę, jis pasakė, kad Vilnijos lenkų kelias gali būti savas. Jeigu lenkų keliamos sąlygos bus patenkintos, jie bus lojalūs, o jeigu ne, bus imamasi griežtesnių priemonių. Susirinkusieji buvo draugiškai nusiteikę esančių lietuvių ir Sąjūdžio atstovų atžvilgiu. Paminklas susilauks prieštaringų nuomonių. Vis dėlto reikia stengtis, kad nebūtų skilimo tarp lietuvių ir lenkų. Ne vienas mitingo oratorius užsiminė, kad nuo rugsėjo 20 d. pradės darbą bendra lenkų ir lietuvių istorijos komisija, kurios tyrimų tikslas — AK veiklos Lietuvoje įvertinimas. Deja, patys paminklo atidengėjai nepalaukė minimos komisijos išvadų. Tad ar vertėjo jiems taip stebėtis ir piktintis, kad oficialus leidimas paminklo statymui nebuvo duotas, kad iškilmėse nedalyvavo valdžios atstovai?"

PAMINKLAS KAPITONUI

Klaipėdiečiai prisiminė Liudviką Stulpiną, kuriam teko būti vienu pirmųjų jūros laivų kapitonų Lietuvoje. Jis gimė 1871 m. gruodžio 4 d. Varėnos dvare prie Viekšnių, dabartiniame Mažeikių rajone. Pradžioje dirbo estų ir latvių burlaiviuose, kol 1903 m. baigė Liepojos jūrų mokyklą tolimojo plaukymo šturmano laipsniu. Kai 1907 m. buvo atidaryta jūrinio susisiekimo linija Liepoja-Niujorkas, pradžioje dirbo jaunesniuoju šturmanu, vėliau — kapitonu. 1909 m. jis buvo garlaivio "Lithuania" kapitonas. Atsikūrus nepriklausomai Lietuvai, L. Stulpinas buvo paskirtas jos konsulu Liepojoje. 1923-33 m. L. Stulpinas dirbo Klaipėdos uosto viršininku, rūpindamasis, kad būtų įsteigta jūrininkystės mokykla ir jūrininkų sąjunga. Mirė 1934 m. liepos 15 d. Klaipėdoje, nespėjęs įgyvendinti savo sumanymų. Palaidotas ant jūros kranto Smiltynėje. Jūrų kapitono L. Stulpino atminimą nutarė įamžinti prieš pusmetį Klaipėdoje susidariusi iniciatorių grupė. Jos paskelbtą antkapinio paminklo konkursą laimėjo du klaipėdiečiai — skulptorius Regimantas Midvikis ir architektas Skiesgalas. Smiltynėje iškilsiantis juodo granito paminklas bus sukurtas pagal senąsias pajūrio kapinaičių tradicijas.

PARTIZANŲ KAPINĖS

Skausmo kalneliu yra pavadinta vieta prie Veiverių, Prienų rajone. Čia, Kauno-Marijampolės paplentėje, ilsisi geras pusšimtis Lietuvos partizanų. Senieji gyventojai prisimena pokario metus, kai stribai atveždavo ir be karsto užkasdavo partizanų lavonus, keturias dienas paniekai išlaikytus Veiverių ligoninės kieme. 1988 m. rudenį "Tremtinio" klubo narės Dalios Raslavičienės ir Veiverių parapijos klebono kun. Kazimiero Skučo iniciatyva Skausmo kalnelyje buvo pastatytas medinis kryželis. Žuvusių partizanų atminimą pagerbė su Lietuvos trispalve ir gėlėmis susirinkę veiveriškiai. Čia buvo uždegtos žvakutės Vėlinių vakarą ir Kūčių naktį. Šių metų pavasarį D. Raslavičienė vėl ėmėsi iniciatyvos partizanų kapinėms sutvarkyti. Jos pastangoms pritarė Veiverių apylinkės vykdomasis komitetas ir netgi Prienų rajono vykdomojo komiteto pirm. V. Maruškevičius bei kiti pareigūnai. Projektą paruošė mokytojas Bronius Janušauskas, patarimų susilaukęs iš rajono architektės Ingos Čybienės. Gyvatvorei pasodinti beveik 300 rublių paskyrė Veiverių apylinkės vykdomasis komitetas. Aukų pinigais, medžiagomis ir netgi technika buvo susilaukta ir iš kitų asmenų bei ūkių. Talkon balandžio 8 d. įsijungė pusšimtis veiveriškių. Kartu su kitais dirbo buvusieji tremtiniai Stasė ir Jonas Aniuliai, Marcelė ir Pranas Tamulevičiai, Vincas Liorentas, Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio aktyvistai Jonas Vilčinskas, Gediminas Jonelis, mokytojai Elena ir Bronius Janušauskai. Partizanų kapinės Skausmo kalnelyje dabar turi jautrų įrašą: "O tu, lakštute, tu giesmininke, / Užtrauk giesmelę vakarais, / Visiems primink, kad čionai ilsis / Mūsų Tėvynės Ąžuolai".

V. Kst.

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choro

40 metų veiklos sukakties

koncertas-vakarienė-šokiai

įvyks š. m. lapkričio 4, šeštadienį, 7 v.v., Jaunimo centro salėje

Programoje: ***Violeta Rakauskaitė,*** *estradinės muzikos solistė ir* ***Aušros Vartų parapijos choras,*** *vadovaujamas Darijos Deksnytės; akompanuoja Jonas Govėdas.*

Šokiams gros Kazio Deksnio vadovaujamas orkestras "Žagarai"

Bilietai – $20 asmeniui. Bilietus reikia įsigyti iš anksto pas choro narius. Prie įėjimo bilietų nebus. Laukiam visų lietuviškos dainos ir muzikos mėgėjų kartu su choru atšvęsti šią garbingą sukaktį.

Aušros Vartų parapijos choro valdyba

Hamilton, Ontario

DLK ALGIRDO ŠAULIŲ KUOPOS VALDYBA po vasaros atostogų pirmame savo posėdyje nutarė suruošti iškilmingą Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimą. Minėjimas įvyks lapkričio 25, šeštadienį, 7 v.v. Jaunimo centre, 48 Dundurn St. N. su trumpa oficialia dalimi, koncertu ir šokiais. Koncertui yra pakviestas ir sutiko atvykti Toronto Prisikėlimo parapijos choras, vadovaujamas muz. Vaclovo Verikaičio, akompanuojant Danguolei Radkienei. Chorvedys ir solistas V. Verikaitis žadėjo savo sodriu baritonu prisijungti prie diriguojamo choro. Mišrus Toronto Prisikėlimo parapijos choras Hamiltone pasirodys pirmą kartą. Nepraleiskime progos atvykti jo pasiklausyti. Šokiams gros Kazimiero Deksnio vadovaujamas orkestras "Žagarai". Pasistiprinimui bus skanaus maisto, įvairių gėrimų baras ir vertingų laimikių loterija. Šiuo laiku daug mielų svečių lankosi pas gimines iš mielos tėvynės. Tad yra gera proga jiems parodyti, kaip minimos pas mus tautinės šventės. Rengėjai prašo susilaikyti nuo privačių renginių ir su savo svečiais atvykti į minėjimą. Lapkričio 26, sekmadienį, 10.30 v.r. Aušros Vartų šventovėje įvyks iškilmingos pamaldos už žuvusius savanorius, karius, šaulius ir partizanus. Visos organizacijos prašomos pamaldose dalyvauti su savo vėliavomis. Po pamaldų bus vainiko padėjimas prie kankinių Kryžiaus. Rengėjai kviečia visus Hamiltono ir apylinkių mielus lietuvius minėjime gausiai dalyvauti.

Hamiltono šaulių kuopos valdyba

St. Catharines, Ontario

TORONTIEČIŲ EKSKURSIJOJE į Vašingtoną dalyvavo ir pora iš St. Catharines. Sugrįžome labai patenkinti visa ekskursijos eiga, tvarka bei aplankytomis įžymybėmis. Ypač patiko puikūs Lietuvos pasiuntinybės rūmai, aukšto meninio lygio Šiluvos koplyčia katalikų katedroje ir dar lietuvaičių sporto komanda, atvykusi iš Lietuvos parungtyniauti su amerikietėmis. Šaukėme ir mes kartu su nemaža žiūrovų minia "Pirmyn lietuvaitės" ir už tai po rungtynių gavome nemažai lietuviškų saldainių.

Dėl daugybės turistų Vašingtone apsigyvenome Virginijos valstybės viešbutyje, kasdien ten ir atgal dvi valandas važinėdami į Vašingtoną ir per daug dėlto nesiskųsdami, nes juk tam ir išvykome iš namų. O Vašingtonas pilnas įvairių įdomybių, kaip Einšteino planetariumas, kurio kino teatre "skridome" į erdves ir jautėmės, kaip ir tikri astronautai, vis stebėdami nutolstančią žemę tarytum klaikiame sapne. Ir visa tai tik vienas ir ketvirtis dolerio! . . .

Getysburgo platūs kautynių laukai su išsidraikiusiomis kovų vietovėmis, kritusių vadų paminklais, vietoje tebestyrinčiom patrankom priminė, kad net tokia Amerika nėra išvengusi labai skaudžios praeities.

Oras pasitaikė ypatingai gražus. Grįžome Apalašų kalnyno rudens nuspalvintais šlaitais labai patenkinti ir dėkingi kelionę suorganizavusiems kunigams pranciškonams, ypač kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, galinčiam atstoti geriausią kelionių vadovą.

PARLAMENTARAS MIKE DIETSCH, kuris dalyvavo Juodojo kaspino dienos demonstracijoje, atsiuntė sekančio turinio raštą: "Ačiū jums už pakvietimą dalyvauti Tarptautinėje juodojo kaspino dienos IV-se demonstracijoje, įvykusioje rugpjūčio 23 d.

Maloniai kviečiame atsilankyti į Vytauto Kernagio vadovaujamą kabaretą

"TARP GIRNŲ",

kuris įvyks spalio 27, penktadienį, 7 v.v., Westdale gimnazijos auditorijoje. Bilietai gaunami Jaunimo centre po pamaldų arba pas B. Pakalniškį tel. **527-1028.** Įėjimas – $10. ***Hamiltono lietuvių pensininkų klubas***

Demonstracija buvo gerai suorganizuota, atkreipusi dėmesį į baltiečių skriaudą, kuri niekad neturi būti pamiršta.

Aš pažadu Rytų-Vidurio Europos tautų organizacijų sąjungai AECEO savo visišką paramą bei pagalbą visose jūsų laisvinimo pastangose. Prašau jauskitės laisvi kreiptis į mane, kada tik jums bus reikalas".

Pavergtų tautų organizacija nudžiugo, gavusi tokį raštą ir jį pilnai išnaudos. Tai nepirmas toks Kanados parlamentaro pasisiūlymas padėti pavergtom tautom. Prieš porą metų vienas žymiausių Kanados parlamentarų Joe Reid siūlė talką ir prašė aiškių nurodymų, kaip parlamentarai galėtų padėti pavergtiems kraštams. Dabar yra planingai svarstoma įtraukti parlamentarus į veiklą už Lietuvos, Latvijos ir Estijos išlaisvinimą. **Kor.**

Calgary, Alberta

MIRŠTA SENIEJI LIETUVIAI. Kalgario lietuvių draugija liūdi netekusi vieno iš steigėjų a.a. **Tomo Andersono.** 1953 m. jis su kitais penkiais pasirašė Kalgario liet. draugijos įstatus, užregistruotus Albertos provincijoje. Ilgus metus nuoširdžiai dirbdamas organizuojant renginius, padėjo draugijai sustiprėti. Paskutiniais savo gyvenimo metais gyveno Vankuveryje, netoli sūnaus šeimos.

T. Andersonas atvyko į Kanadą 1910 m. į Saskačevano provinciją. Ten jis turėjo ūkį, kurį pardavęs atsikėlė į Kalgarį. Ilgą laiką buvo komitete, kuris organizavo pamaldas ir globojo atvykusius kunigus. Visą laiką jautėsi stiprus ir sveikas. Sulaukė 96 metų amžiaus. Buvo kilęs iš Krosnos valsčiaus, Šakių apsk. Nuoširdi užuojauta sūnui Justinui ir šeimai, žmonai Jozepinai ir giminėms. **K**

Winnipeg, Manitoba

METINĖ ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS MUGĖ įvyks šių metų lapkričio mėn. 9, 10 ir 11 d. šventovės salėje. Didžiosios loterijos traukimas bus pravestas lapkričio 12 d., sekmadienį, tuoj po pamaldų. Visi tautiečiai, iš arti ir toli, yra kviečiami su vaikais ir vaikaičiais gausiai dalyvauti. Kiekvieną vakarą nuo 6 v.v. iki vidurnakčio bus karšta vakarienė.

A. a. ELENA BANUSH (BENIUŠIENĖ), 74 metų amžiaus, mirė rugsėjo 13 d. 1989 m. Palaikai buvo sudeginti ir patalpinti šeimos nišoje Chapel Lawn Memorial Gardens kapinėse šalia vyro, mirusio 1983 m. Maldas laidotuvių koplyčioje kalbėjo prel. J. Bertašius. Velionė, nors ir ne lietuvių kilmės, buvo uoli Manitobos lietuvių klubo ir Šv. Kazimiero parapijos narė bei talkininkė. Liūdesyje liko du sūnūs su šeimomis, du broliai ir trys seserys.

A. a. JUOZAS RIMKUS po ilgos ligos mirė rugsėjo 19 d., sulaukęs 84 metų amžiaus. Kilęs iš Buožių km. Panemunės valsč. Šakių apskr., į Kanadą imigravo 1929 m., apsigyvendamas Winnipege, kur 1936 m. sukūrė šeimą. 1940 metais persikėlė į Montrealį, kur tarnavo CN geležinkelių bendrovėje. Išėjęs į pensiją, 1978 m. sugrįžo atgal į Winnipegą. Buvo Manitobos lietuvių klubo ir Šv. Kazimiero parapijos narys. Laidotuvių apeigas Korban laidotuvių koplyčioje ir Šv. Kazimiero šventovėje atliko prel. J. Bertašius. Palaidotas Visų Šventųjų kapinėse.

Liūdesyje liko žmona Irena Winnipege, sesuo Valerija Mažilis Londone, Ont., daug kitų giminių Kanadoje ir Lietuvoje. **EKK**

• **Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?**

ED MASOTTI REAL ESTATE LTD. REALTOR

2093 Pine St. Burlington, Ontario L7R 1G1

Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone

ANELĖ MURAUSKAITĖ

Verslo tel. 637-2376 **Namų tel. 389-4242**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki .	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m..	12.75%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m..	14%
90 dienų indėlius	10%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	11%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10.5%		
3 m. term.indėlius	11%		
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%		
RRSP ir RRIF 1 m.	11%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

AUDRA Travel CORPORATION

Kviečiame keliauti į LIETUVĄ ir kitas pasaulio šalis!

Ruoškitės naujų daug žadančių 1990 metų sutikimui Lietuvoje.

Sutvarkome keliones grupėm bei pavieniam asmenim pagal pageidaujamą maršrutą ir laiką. Teiraukitės smulkesnių žinių.

- *Mūsų biuras išrašo bilietus keliauti traukiniais bei visomis pagrindinėmis lėktuvų bendrovėmis.*
- *Sutvarko poilsines keliones į šiltus kraštus, išvykas pramoginiais laivais, organizuoja slidininkų grupes.*
- *Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.*
- *Ruošia keliones į geriausias pasaulio sanatorijas.*
- *Nuperkame automobilius bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje.*

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

MOGUL STEREO

Visos sistemos • Pal • Secam

110-220 voltų

tinka naudoti Lietuvoje ir Europoje

Turime didžiausią pasirinkimą nešiojamų radijų, televizijų, video aparatų, filmavimo kamerų, magnetofonų bei kitokių prekių iš šių žymių firmų:

Sony, Toshiba, Sharp, Hitachi ir t.t.

Garantuojamos geriausios kainos

JAVID MIRZA

FAX: 664-5737

170 Highway 8
Stoney Creek, Ont.
664-5733

891 Upper James, Unit 4
Hamilton, Ont.
574-3310

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Vida Sidrytė, Los Angeles lietuvaitė, dirbusi mokytoja Marymounto vidurinėje mokykloje, rugpjūčio mėnesį žuvo keleivinio lėktuvo nelaimėje Himalajų kalnuose. Ji atostogavo Indijoje ir lankėsi Pakistane. "Fokker 27" lėktuvas su 54 keleiviais ir įgulos nariais dingo Pakistanui priklausančioje Himalajų kalnų dalyje. Po intensyvaus dvi savaites trukusio ieškojimo nebuvo surastos lėktuvo liekanos, nerasti ir keleivių palaikai. Spėjama, kad į kalną atsidaužęs lėktuvas sukėlė didelę sniego griūtį, kuri palaidojo nukritusį lėktuvą ir jame žuvusius keleivius. Velionė buvo trečioji gydytojų Rimvydo ir Giedrės Sidrių dukra, studijavusi Notre Dame universitete, magistro laipsnį įsigijusi Ilinojaus universitete Urbanoje. Gerai mokėjo lietuvių kalbą, 1977-79 m. savanoriškai mokytojavo Vasario 16 gimnazijoje.

Floridos lietuviai St. Petersburge turi šeštadieniais veikiančią lietuvišką mokyklėlę vaikams ir suaugusiems. Naujieji mokslo metai buvo pradėti rugsėjo 9 d. ir bus užbaigti 1990 m. gegužės mėnesį. "Saulės" vardą turinčiai mokyklėlei vadovauja Aurelija Žalnieriūnaitė-Robertson su jai talkinančiomis mokytojomis Rita D. Moore ir Kristina Krulikiene. Mokyklėle rūpinasi tėvų komiteto pirm. Ričardas Krulikas ir ižd. Rūta Degesienė.

Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos trimetinė konferencija rugsėjo 2-3 d.d. įvyko Tautiniuose lietuvių namuose Čikagoje. Konferencijos dalyvius sveikino: VLIKo vardu — dr. K. Bobelis, ALTos — G. Lazauskas, PLB — dr. V. Dambrava, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos — M. Marcinkienė, JAV lietuvių fondo — M. Remienė. Pagrindinį veiklos pranešimą padarė LKDS centro komiteto pirm. inž. Antanas Rudis. Mišias Švč. Mergelės Marijos gimimo bažnyčioje atnašavo ir konferencijoje žodį tarė sovietų kalintas kun. Alfonsas Svarinskas. Sąjungos garbės nariais buvo paskelbti du jos veikėjai — steigėjų gretoms priklausantis Bernardas Žukauskas ir prel. Ladas Tulaba. LKDS centro komitetas iš Čikagos perkeliamas į rytines JAV pakrantes. Naująjį komitetą sudarė pasiūlyti ir vienbalsiai priimti kandidatai: dr. Česlovas Masaitis, Alfonsas Dzikas, Bronė Kuodienė, Antanas Razgaitis, dr. Alfonsas Stankaitis, Stasė Škėrienė, Pranas Povilaitis, Justinas Šidlauskas, Vladas Šoliūnas ir inž. Adolfas Venskus Paryžiuje. Tęstinumui užtikrinti į naująjį centro komitetą įeina trys buvusio komiteto nariai.

Brazilija

Sao Paulo lietuvių kolonijos gyventojas Juozas Čiuvinskas devyniasdešimt pirmąjį gimtadienį rugsėjo 3 d. paminėjo padėkos Mišiomis Šv. Kazimiero parapijos koplyčioje, pusantro kilometro nuotolį įveikęs pėsčias su žmona Maryte, turinčia jau 83 metus amžiaus. Brazilijos lietuvių laikraštėlyje "Mūsų Lietuva" jau daug metų matyti pavardė — kpt. Juozas Čivinskas. Neįprastą pasirašymą su kariniu laipsniu išaiškina Lietuvių enciklopedija pirmajame papildymų tome. Taip, ten yra Juozas Čivinskas, kūrėjas-savanoris, Lietuvos kariuomenės kapitonas, atsargon išėjęs 1930 m. ir emigravęs Brazilijon. Ten jam 1935-42 m. teko būti Lietuvos konsulato sekretoriumi, ilgamečiu Lietuvių sąjungos Brazilijoje pirmininku. Pasaulyje pasklidęs posakis, kad senieji kariai nemiršta, tik dingsta laiko slinktyje, netinka kpt. J. Čiuvinskui. Jis dar įstengia atžygiuoti į Šv. Kazimiero parapijos koplyčią, peržengęs garbingą amžiaus devyniasdešimtmečio slenkstį.

Australija

Geelongo lietuvių sporto klubas "Vytis" naują valdybą išsirinko rugpjūčio 13 d. Lietuvių namuose įvykusiame narių ir rėmėjų susirinkime. Ją sudarė: pirm. Stasys Šutas, vicepirm. Genė Valaitienė, sekr. Kaja Starinskas, ižd. Liudas Bungarda, sporto vadovas Petras Obeliūnas, renginių vadovė Edita Ratajczak ir korespondentė Irta Volodkienė.

Australijos lietuvių fondo metinis narių susirinkimas buvo sušauktas rugpjūčio 27 d. Lietuvių namuose Melburne. Jame susilaukta 42 narių iš Viktorijos valstijos. Fondo valdybos pirm. Ričardas Šemetas pranešė, kad šiuo metu fondas turi 260 narių, kurių eilėse yra ir 12 organizacijų. Finansinę pastarųjų metų veiklos apžvalgą padarė ižd. Vincas Ališauskas. Fondo kapitalas yra pasiekęs $369.075. Valdyba lietuviškų organizacijų ir pavienių lietuvių veiklai paskyrė $28.000. Po tūkstantį dolerių gavo septyni Vasario 16 gimnazijon išvykę moksleiviai. Rotacine tvarka iš valdybos turėjo pasitraukti V. Ališauskas ir A. Kasparіūnas, bet V. Ališauskas sutiko pasilikti dar vieneriems metams, o A. Kasparіūną pakeitė D. Baltutienė. Dabartinę Australijos lietuvių fondo valdybą sudarė pirm. R. Šemetas, sekr. J. Mailiūnas, ižd. V. Ališauskas, nariai — M. Didžys ir D. Baltutienė.

Britanija

Mančesterio lietuviai savo klube rugsėjo 8 d. atsisveikino su vilniete Laima Andrikiene, 1988 m. spalio 14 d. atvykusią tobulintis Mančesterio universitete ir čia paruošti veikalo apie nepriklausomos Lietuvos priešKarinę ekonomiką. Atsisveikinimo įsijungė ir dviem savaitėm atostogų atskridę jos tėvai Marcelinas ir Ona Galdikai. L. Andrikienė dalyvavo Mančesterio lietuvių renginiuose, tapo Mančesterio lietuvių socialinio klubo nare. Rugsėjo 10 d. ji su tėvais išskrido Lietuvon.

Italija

Romoje antrą kartą lankėsi Vilniaus konservatorijos studentų kamerinis choras. Praėjusį pavasarį popiežius Jonas Paulius II studentų chorą pakvietė dalyvauti savo atnašaujamose Mišiose, priėmė specialioje audiencijoje. Šį kartą Vilniaus konservatorijos choras su rektoriaus pavaduotoju Juozu Arnavičiumi ir savo vadovu Česlovu Radziūnu atvyko į tarptautinį chorų festivalį Sardinijos saloje. Jonas Paulius II vilniečius dainininkus priėmė bendroje audiencijoje rugsėjo 6 d., bet jiems tarė keletą žodžių lietuviškai, padėkojo už antrą apsilankymą. Choro nariai jam užtraukė Maironio ir Č. Sasnausko dainą "Kur bėga Šešupė". Studentai iš Vilniaus turėjo progą susipažinti su Vatikanu. Jų vadovu buvo arkiv. Paulius Marcinkus.

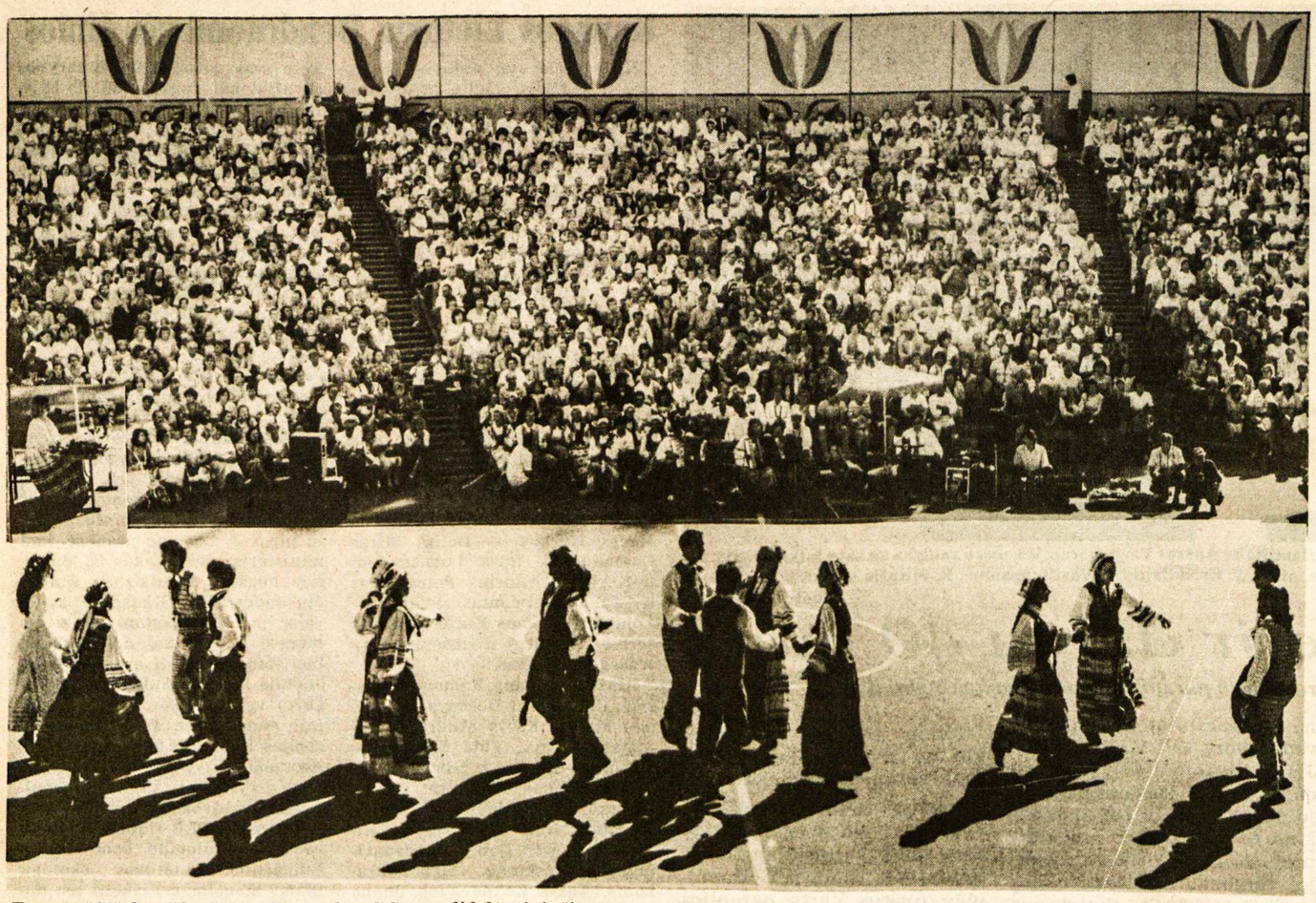

Toronto "Atžalyno" koncertas Kaune, kur dalyvavo didelė minia žiūrovų — Nuotr. A. Kairio

Ir dangus mėlynesnis, ir žolė žalesnė...

Toronto "Atžalyno" tautinių šokių ansamblis lankėsi ir sėkmingai koncertavo keliose Lietuvos vietovėse

IRENA POŠKUTĖ

Rugpjūčio 13 dieną, atsisveikinę su tėvais ir draugais, palydėjusiems atžalyniečius iki Toronto orauosčio, pradėjome kelionę į Lietuvą. Norėjome pamatyti, ar ta maža šalis tikrai tokia graži, kaip mums tėveliai pasakoja. Daug girdėjome apie Lietuvą, koks mėlynas dangus, kokie svetingi žmonės, kaip gražiai suokia lakštingalos. Ar tikrai ten galėtų būti gražiau negu bet kur kitur? Po kelių dienų pamatysime savo akimis, ar tikrai taip ir yra.

Pirma pažintis

Sekantį rytą nusileidome Helsinkio orauostyje ir, atsiėmę lagaminus, bėgome į autobusą, kuris nuveš į miesto uostą, kur laukia laivas mus perkelti per jūrą į Taliną. Jūrą perplaukėme per 3,5 valandos ir vėl tampome lagaminus ir, perėję sieną, pamatome ne tik laukiančius autobusus, bet ir lietuviškų veidų, atvažiavusių mūsų pasitikti. Greitai susikrauname daiktus į autobusus ir skubame Lietuvos link. Autobuse susipažįstame su savo palydovais: Ričardu Tamučiu, "Vingio" ansamblio vyr. baletmeisteriu ir Gintautu Vėžiausku, "Vingio" meno vadovu, kuris greitai tampa atžalyniečių artimu draugu. Netrukus susipažinome su autobuso vairuotoju Petru, kuris irgi greitai tapo draugu visiems. Važiavome per naktį, kol pasiekėme Lietuvos sieną. Čia sustojome ir pėsčiomis ją perėjome. Maždaug 6 v.r. atsiradome prie Vilniaus universiteto bendrabučių, kurie taps mums namai sekančiom dviem savaitėm. Ir vėl tampomės su tais lagaminais į nurodytus kambarius ir bandome išsidėlioti daiktus ir "apsigyvendinti". Ar bus galimybės kiek numigti ... bet ne ... girdžiu, kad tuoj renkamės važiuoti pusryčių pavalgyti ir susipažinti su Vilniaus miestu. Skaniai pavalgę, lankėme miestą, ir turbūt tik dabar pajutome, kad jau tikrai esame Lietuvoje. Tuo laiku, kai važiavome pro Vilniaus arkikatedrą ir, pažiūrėję į viršų, pamatėme Gedimino pilį ir virš jos plevėsuojančią trispalvę. Išvydę šį vaizdą, vieni šaukė, kiti susijaudinę ašaras šluostė. Po pietų bus laiko užlipti į kalną ir apžiūrėti pilį.

Koncertas Kultūros rūmuose

Sekančią dieną jau ruošiamės pirmam koncertui Vilniuje, Vidaus reikalų ministerijos kultūros rūmuose. Dieną praleidome repeticijoje, o vakare koncertavome. Salė pilna žmonių, net ant laiptų sėdėjo ir tarpduryse stovėjo. O publikos nuoširdus priėmimas nustebino visus atžalyniečius. Turbūt niekados tokio plojimo nebuvome girdėję, nei tiek gėlių matę, kurias žmonės nešė į sceną po kiekvieno šokio. Mergaičių dainavimas irgi labai visiems patiko, ir ašaros bėgo ne vienam žiūrovui.

Poilsiaujame

Rugpjūčio 17, ketvirtadienio rytą, išvažiavome į Aukštadvarį, kur mūsų laukė "Vingio" ansambliečiai. Mus pasitiko orkestras su daina ir tuoj vingiečiai paskirstė visus į namus apsigyvendinti sekančiom keliom dienom. Šios dienos buvo skirtos poilsiui, tik miegoti nėra kada, nes čia einame maudytis, su laiveliu plaukti, valgyti, į pirtį einame, dar miestelį reikės apžiūrėti, vakare laužas su šokiais ir t.t. Ir kaip visų naujų pažįstamų vardus atsiminti. Ričardą, Gintautą ir Petrą jau pažįstame, bet nuo šios dienos prisidėjo daug daugiau: ir Antanas, ir Vida, ir Ramūnas, Darius, Saulius, Vilija, Ieva, Daiva ir Agnė bei kiti. O kai pasikeitėme marškiniais, jokiu būdu negalėjome atskirti atžalyniečių nuo vingiečių. Turėjome ir bendrą repeticiją su vingiečiais, ir kaip smagu ir įdomu šokti su tokiais profesionalais. Šeštadienio rytą važiavome į Rumšiškes aplankyti Lietuvos liaudies buities muziejų, o po pietų į Trakų pilį. Pavakary grįžome į stovyklą atsisveikinti su šeimininkais, nes reikėjo grįžti į Vilnių pasiruošti sekančios dienos koncertui Kaune.

5000 žiūrovų

Sekmadienio rytą atvykę į Kauną, pirmiausia sustojome televizijos stotyje, kur turėjome pasikalbėjimą su korespondentu, kuriam buvo įdomu, kad mes, gimę ir užaugę Kanadoje, kalbame ir dainuojame lietuviškai bei šokame tautinius šokius. Koncertas 2 v.p.p. įvyko Dainų slėnyje. Susirinko per 5,000 žiūrovų. Jų tarpe nemažai matėsi apsirengusių "Atžalyno" marškiniais. Tai buvo aišku, kad čia vingiečiai, atvažiavę pažiūrėti mūsų koncerto ir kiek laiko praleisti su mumis. Buvo karšta diena, daugiau kaip 30 laipsnių šilumos, bet nei šokėjams, nei žiūrovams nebuvo per karšta. Ir vėl tas nepaprastas žmonių nuoširdumas, gėlės ir dovanos ir geri linkėjimai, kad neįmanoma išreikšti žodžiais tų jausmų, kurie užtvindė mūsų krūtines. Po koncerto greitai neišvažiavome, nes žiūrovai norėjo pasikalbėti, nuotrauką padaryti, parašą ant programos gauti ir t.t. Bet diena trumpa, o mes dar daug norime pamatyti. Reikia keliauti. Pirmiausia užvažiavome į Velnio muziejų, o po to ėjome į Laisvės alėją prie Laisvės paminklo, pakeliui pagerbdami ir Romą Kalantą. Abiejose vietose palikome gėlių. Vaikščiojome Laisvės alėja iki vakarienės, kurią valgėme restorane "Vakaras" kartu su vingiečiais. Labai smagiai praleidome vakarą.

Netilpo žiūrovai

Pirmadienio rytą išvažiavome į Panevėžį. Atsidūrėme "Lino" įmonėje, kur reikės koncertuoti. Turėjome laiko apžiūrėti "Lino" muziejų ir pamatyti senoviškų staklių, visokiausių audinių pavyzdžių ir dabartinės įmonės darbų. Po pietų koncertavom mažoje, bet jaukioje salėje, kuri sutalpino maždaug 400 žmonių. Gaila – daug kas nepakliuvo, net ir giminių paliko nematę koncerto. Pasibaigus programai, "Lino" įmonės šokių grupė tokiu pat vardu, tai truputį vyresnio amžiaus kolektyvas, priėmė mus su muzika, pavaišino vaisvandeniais ir sausainiais. Šnekučiavomės ir dainavome dainas, kol reikėjo išsiskirstyti. Nuvykome į svečius pas miesto burmistrą, kuris mūsų laukė su dovanomis bei sveikinimais. Dar apsilankėme Panevėžio dramos teatre. Pasivaikščioję po miestą, pavalgę skanių koldūnų, grįžome nakvynei į Vilnių.

Retas muziejus

Antradienio rytą vėl sėdome į autobusą ir patraukėme į Anykščius. Čia aplankėme Arklių muziejų, kuris yra vienintelis visoje Sov. Sąjungoje, ir tik antras visame pasaulyje. Jame yra rodiniai nuo seniausių iki dabartinių laikų. Pasivažinėję arkliais mediniuose vežimuose, skubėjome apžiūrėti Puntuką, kuriame iškalti Dariaus ir Girėno atvaizdai. Pavakary grįžome į miestelį, kur, kaip ir visoje Lietuvoje, ruošėsi rugpjūčio 23 d. minėjimui, kai prieš 50 metų Molotovas ir Ribbentropas pasirašė sutartį, nukreiptą prieš Lietuvą ir kitus kraštus. "Atžalyno" atstovai dalyvavo mitinge, pasveikino, o dainininkės padainavo dainelę. Pagrindinis kalbėtojas buvo filosofas Arvydas Juozaitis. Prieš koncertą mus vaišino naujoje ir jaukioje kavinėje "Nykštys", kuriame atžalyniečiai buvo pirmieji kavinės svečiai. Vakare įvyko mūsų koncertas. Ir vėl mus stebino žmonių šiltumas ir jų entuziazmas.

Gėlės iš dangaus

Trečiadienio rytą galėjome ilgiau pamiegoti. Šią dieną vykome susipažinti su "Tėviškės" draugija, kurios pakvietimu lankėmės Lietuvoje. Priėmė draugijos pirmininkas Vaclovas Sakalauskas, trumpai apibūdino "Tėviškės" draugiją ir Lietuvos dabartinę padėtį. Šeimininkai teiravosi, ar dalyvausime sujungtų rankų grandinėje? Žinoma, kaip nedalyvauti tokiame svarbiame įvykyje.

Jau iš pat ryto jautėsi didelis judėjimas arkikatedros aikštėje, ir kad tai nėra eilinė diena. Tą vakarą susirinkome prie arkikatedros, apsirengę tautiniais drabužiais, ir kartu su savo tautiečiais susiėmėme rankomis. Kiek minčių ir jausmų? Pradėjome dainuoti "Lietuva brangi", bet silpnai, ir Sąjūdžio pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis, kuris su žmona čia pat prie mūsų stovėjo, prašė visų, kad dainuotumėm taip, kaip turėtų būti dainuojama. Tada visi pilnu balsu užtraukėme tą pačią dainą iš naujo. Lyg jautėme elektros srovę, palietusią visus įsijungusius grandinėje per tris šalis. Bebaigiant dainuoti, pasigirdo didelis triukšmas virš galvų. Visų akys pakilo aukštyn, ir pamatėme seną, juodai nudažytą, be jokio ženklo lėktuvą. Pasijuto nejaukumas tarp žiūrovų, bet neilgam. Lėktuvas, apsukęs ratą, pradėjo berti raudonas rožes. Rožės byrėjo iš dangaus. Neašarojančių akių arkikatedros aikštėje tuo laiku nebuvo. Po rankų grandinės organizuotai nuėjome į Trijų kryžių kalną, nešdami trispalvę ir Kanados vėliavą.

Kelionė į Palangą

Ketvirtadienio rytą išvažiavome į Palangą. Staiga pasikeitė oras. Iki šiol buvo saulėta ir šilta, tą dieną pradėjo lyti ir buvo šalta. Nuvažiavę prie jūros, negalėjome ilgai būti, nes vėjas stipriai pūtė, akys, ausys ir plaukai prisipildė smėlio. Apžiūrėjome Gintaro muziejų. Čia sužinojome truputį daugiau apie tą geltoną akmenėlį, kurį mes visi mėgstame. Vėliau turėjome koncertą ir stebėjomės, kiek daug žmonių jame dalyvavo! Palangoje, kaip ir visur, labai šiltai priėmė. Taip kad mes ir to darganoto oro visai nejautėm.

Penktadienį pusę dienos praleidome Klaipėdoje. Aplankę Kretingą ir sugrįžę į Palangą, nuvažiavome aplankyti keletą gintaro menininkų, kurie mielai mus priėmė ir parodė, kaip jie iš gintaro kuria meniškus paveikslus.

Kryžių kalne

Šeštadienį anksti atsikėlę, pusryčius skaniai pavalgę, pradėjome kelionę atgal į Vilnių, kuri užtruko visą dieną, nes pakeliui buvo pramatyta sustoti keliose vietose. Pirmiausia užsukome į Šiaulius, aplankėme Šv. Petro ir Povilo šventovę. Netoli nuo Šiaulių yra Kryžių kalnas, būtinai reikėjo ten būti, kol dar šviesu.

Pasiekę vietovę, pradėjome vaikščioti tarp kryžių. Kryžiai, ant kryžių prikalti kryželiai. Kiek jų ten? Galva sukosi. Sunku aprašyti. Bet vaizdas nuostabus. Būtinai reikėjo šią vietą aplankyti. Atžalyniečiai irgi čia pastatė kryžių. Pakeliui dar užsukome į Panevėžį, kur "Lino" kolektyvas ir "Ekranas" Kultūros rūmuose mūsų laukė su vakariene. Po vakarienės, programos ir dovanų pasidalinimo grįžome į Vilnių vėlai naktį.

Išleistuvinis koncertas

Trečiadienį susirinkome vėl visi į bendrabutį Vilniuje ir ruošėmės išleistuviniam koncertui, kuris buvo numatytas Kalnų parke. Bet dėl blogo oro turėjome vėl koncertuoti Vidaus reikalų ministerijos Kultūros rūmuose. Trūko vietų. Žmonės sėdėjo ant laiptų, tarpduryse ir kur tik rado vietą. Gaila, daug žmonių neįėjo į vidų. Programoje dalyvavo ir vingiečiai. Pasisekimas nepaprastai puikus. Gėlių dar daugiau. Ir taip po kiekvienos dainos ar šokio.

Baigiant koncertą, pasikeitėme gėlėmis: "Vingio" ansamblis padovanojo "Atžalynui" savo vienerius moteriškus ir vyriškus tautinius drabužius, o "Atžalynas" "Vingio" ansambliui, taip pat padovanojo Kanadoje išaustus tautinius drabužius ir lietuvišką lėlę. Užbaigėme koncertą Lietuvos himnu. Po koncerto turėjome atsisveikinimo balių, kur kartu su visais vingiečiais praleidome vakarą, valgydami skanius valgius, gerdami šampaną, šokdami ir dainuodami iki ankstyvo ryto.

Atsisveikiname

Jau paskutinė diena Lietuvoje. Sunku tikėti, kad rytoj jau būsime pakeliui į Kanadą. Vieni praleidome paskutinę dieną su giminėm, kiti dar kartą ėjome pasivaikščioti į Vilniaus senamiestį, o vakare ruošėmės kelionei į namus.

Atsisveikinti dar kartą susirinko vingiečiai ir per ašaras atsiskyrėm iki sekančio susitikimo. Gaila, kad reikės taip ilgai laukti, bet pasižadėjome laiškais susirašinėti, kad laikas greičiau prabėgtų.

Grįžome autobusu į Taliną, dar reikėjo atsisveikinti su gerais draugais Gintautu ir Petru. Ir vėl ašaros... Sėdame į laivą, plaukiantį į Suomiją. Helsinkyje pasilikome dvi dienas. Pajėgėme dar pasirodyti ir suomiams. Sekmadienį parskridome į Torontą, kur laukė tėvai ir giminės. O kaip buvo Lietuvoje? Iš tikrųjų, ten ir dangus mėlynesnis, ir žolė žalesnė . . .

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

Atžalyniečiai prie didžiausio Lietuvoje akmens Puntuko, tapusio lakūnų Dariaus ir Girėno paminklu

LIETUVOS PERSITVARKYMO SĄJŪDIS
siūlo išeivijos lietuviams naują laikraštį

"Respublikos" laikraščio prenumerata 1990 metams užsieniui priimama jau dabar. Laikraštis bus siunčiamas oro paštu. Norintiems 1990 metais gauti 300 "Respublikos" laikraščio numerių, reikia užpildyti anketą, iškirpti ją ir išsiųsti nurodytu adresu.

Siunčiu "Respublikos" laikraščio prenumeratos 1990 metams mokestį $85.00 (JAV). Taip pat siunčiu auką $.....(JAV)

Pavardė, vardas _____

Adresas _____

_____

Čekius rašyti ir siųsti:
SąjūdžioInfo, 7159 S. Whipple, Chicago, IL 60629, USA

Be to, pranešame, kad "Respublika" priima visas tautiečių, gyvenančių užsienyje, reklamas ir skelbimus. Jos superkamos ir parduodamos per SąjūdžioInfo. Visais "Respublikos" platinimo užsienyje ir reklamų bei skelbimų klausimais reikia kreiptis į laikraščio atstovę Čikagoje Ritą Dapkutę (SąjūdžioInfo).

Ar jie veiks? Taip, jeigu jūs pirksite iš mūsų!!!

Mes turime šių bendrovių gaminius: Sony, Panasonic, Hitachi, Sharp, Phillips, Fisher, Akai, Sansui, Toshiba, Fuji, NEC, Grundig, Siemens, Sanyo, JVC, ITT. Mūsų kainos yra žemiausios, į jas įeina pristatymas iki Montrealio, Otavos, Hamiltono, Niagaros ir kitur.

EUROPA

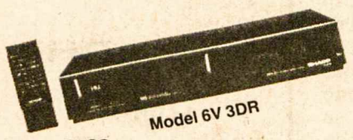

Model 6V 3DR

$399.99

Model #33S2-A2

LIETUVA

Importo-eksporto bendrovė ENCHANTE INC. maloniai praneša, kad yra atidariusi savo parduodamų europietiškos sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių Vilniuje. Bendrovė užtikrina parūpinimą visų dalių su vienerių metų garantija. Skyriui vadovauja Vidimantas Kėkštas, VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

OUR EQUIPMENT WORKS WORLDWIDE

110/220 VOLTS

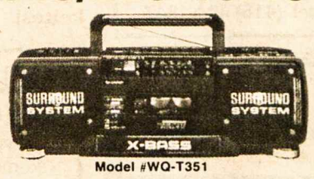

Model #WQ-T351

EUROPA

NATIONAL PANASONIC
NV-M7EN

$1,599.99

HITACHI
VM-600 E

$1,599.99

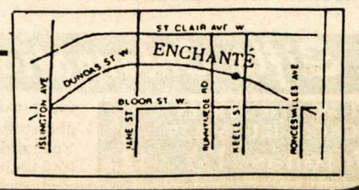

ENCHANTE INC.
IMPORTERS EXPORTERS

110/220 V • MULTI-SYSTEM • T/V • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA

2938 Dundas St. W.
(į vakarus nuo Keele g-t.) **Tel. 769-0631**

Vincas Kudirka gyvenime ir scenoje

Minėjimas ir Kazio Inčiūros drama Toronte

Dr. Vincas Kudirka dėl savo pozityvistinės veiklos, pagrįstos principiniu nusistatymu, "konvertitiniu" uolumu, užsidegėlišku "litvomano" kietumu, dėl kelrodiško pavyzdžio ir būdingo literatūrinio palikimo – tiksliai ir teisingai vadinamas tautos žadintoju ir atgimimo judintoju. Raudonomis dulkėmis apneštas kone penkis dešimtmečius tautoje nebebuvo viešai matomas, tik slaptai prisimenamas ir gerbiamas. Tačiau laisvėjimui sujudėjus, su antruoju tautos atgimimu Vincas Kudirka pas mus atėjo antrą kartą. Jo gimimo ir šimtmetinės "VARPO" sukakties iškilminguose fonuose "Kelkite, kelkite" ir "Lietuva, tėvyne mūsų"... plačiai nuskambėjo tautoje ir jos išeivijoje.

Labai tiko šių sukaktuvinių metų pabaigai parodyti Kazio Inčiūros "Vincą Kudirką" scenoje. Kruopščiai ir sutartinai pasiruošę, abu (ir Kanadoje vieninteliai) mūsų saviveikliniai teatrai Hamiltono "Aukuras" ir Toronto "Aitvaras" spalio 15 d. Toronto Lietuvių namuose gausius žiūrovus priartino prie anuomet gyvenusio, tikro, ne legendarinio tautos sūnaus, kokių gal per šimtmetį tik vienas kitas gimsta.

Patyrusi režisierė ir aktorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė, talkinama režisierės-aktorės Aldonos Dargytės-Byszkiewicz, trimis dramos paveikslais, reikia pasidžiaugti, įstengė žiūrovus perkelti į pasienio pirkelę, Kudirkos tėviškę ir pabaigai į jo butą Naumiestyje. Pradžioje lyg ir trūko kažko daugiau jungiančio, bet juo tolyn, juo labiau viskas rišosi ir mezgėsi atitinkamų spalvų siūlais, nors deriniai kai kur išėjo per daug kontrastingi, gal dėl to, kad (aš vaidinu, jūs žiūrėkite) arba mazgai nesimezgė, kai reikėjo (žiūrėk, kažkur ir dingo pusė tarto žodžio, o pridusimo nė mostas neišgelbėjo). Vaidintojų parinkimas – geras. Algis Venclovas sukūrė palyginamai visai neblogą Kudirką: išvaizda, duslus džiovininko balsas, tvirta dvasia, visas gyvenimas Lietuvai be kompromisų. Svarbiausias vaidmuo žiūrovų nenuvylė. O kitiems "seniems vilkams", kitoms scenos mylėtojoms – tik geras žodis ir AČIŪ. Malonu labiausiai matyti jaunus veidelius-juk tai mūsų vaidybinio meno pamaina lietuviškoje scenoje. Vaidino: Algis Dziemionas, Alfredas Zorkus, Elena Dauguvietytė, Marija Kalvaitienė, Vytautas Štuikys, Vaclovas Pavilonis, Ona Stanevičiūtė, Algis Venclovas, Ada Zorkienė, Benius Tarvydas, Aldona Dargytė, Lilija Liaukutė ir Stepas Ramanauskas. Grimas-perukai Lilės Nakrošienės, dekoracijos Aldonos Totoraitienės, scenos paruošimas Petro Imbraso, šviesos Kazio Juzumo.

Minėjimo rengėjų vardu Kanados lietuvių žurnalistų s-gos pirm. Stepas Varanka dėkojo: programos pranešėjai Zitai Prakapaitei, bendram dainavimui vadovavusiam sol. Vaclovui Verikaičiui, įžanginį žodį tariusiam Jonui Varanavičiui, visiems kitiems prie renginio prisidėjusiems ir gausiems dalyviams. Ta proga išleista ir keturių spalvų programa. Gaila, kad neišvengta kai kurių kalbinių ir korektūrinių klaidų.

Dainų ir šokių ansambliai bei atskiri chorai – dažnesni šiuolaikiniai pasirodymų vienetai. Mūsiškis teatras – tik retesnėm progom. Kad jo pasiilgta, įrodė "Vinco Kudirkos", pastatymas, kuriuo susidomėjimas buvo neabejotinas. Girtinas rengėjų sumanymas šio renginio pelną paskirtį mūsų teatrams, iš kurių "Aukuras" 1990 m. minės savo veiklos sukaktį. **Snk.**

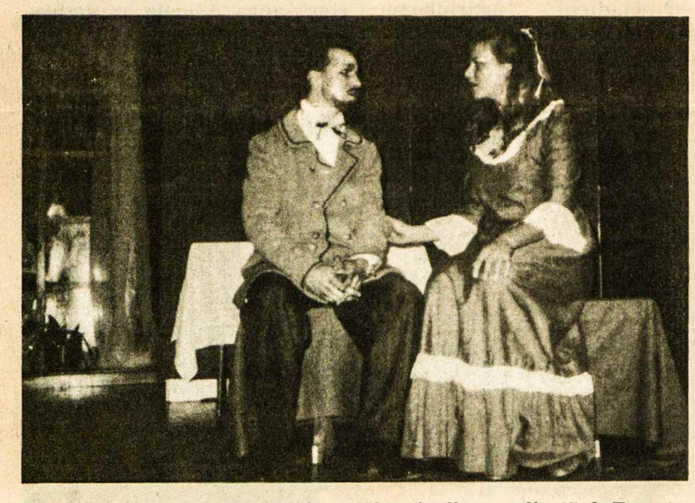

Dr. Vinco Kudirkos "Varpo" šimtmečio minėjime spalio 15 d. Toronto Lietuvių namuose buvo suvaidinta sutrumpinta Kazio Inčiūros drama "Vincas Kudirka". Kudirkos vaidmenį atliko Algis Venclovas, o Kudirkos sesers – Ona Stanevičiūtė **Nuotr. S. Varankos**

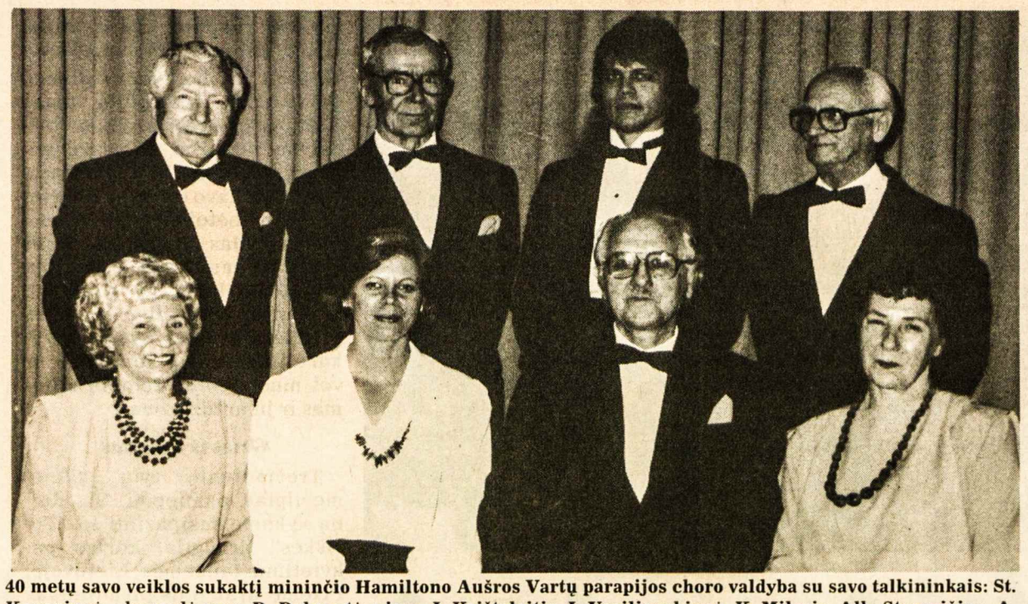

40 metų savo veiklos sukaktį minėjo Hamiltono Aušros Vartų parapijos choro valdyba su savo talkininkais: St. Kanopienė, chorvedė muz. D. Deksnytė, pirm. J. Krištolaitis, I. Vasiliauskienė, K. Mileris, Alb. Stasevičius, A. Juodelė ir A. Mikalauskas **Nuotr. J. Miltenio**

Su giesme ir daina 40 metų

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras – sukaktuvininkas

KAZYS MILERIS

Po II D. karo, naujajai lietuvių imigrantų kartai atvažiavus į šiuos kraštus, pradėjo kurtis ir nauji liet. organizaciniai sambūriai. Kanados Hamiltone 1949 metai organizacijų kūrimuisi buvo patys produktingiausi. Šiemet tos organizacijos švenčia savo veiklos keturiasdešimtmetį. Vienas iš tų sukaktuvininkų yra ir Aušros Vartų parapijos choras, besiruošiantis lapkričio 4 d. neeiliniu koncertu ir iškilmingu pokyliu atžymėti savo sukaktį.

Kai kiti didesni lietuvių telkiniai Kanadoje, kaip Montrealis ir Torontas, jau nuo seno yra turėję ir senųjų lietuvių imigrantų chorus, tai Hamiltonas tokio choro neturėjo. Pvz. Montrealyje buvo žinomi Šv. Kazimiero parapijos ir Vytauto klubo chorai, o Toronte pirmieji lietuvių chorai buvo pasivadinę "Kultūros" ir "Aušros" vardais. Pastarasis, vadovaujamas P. Motiejūno, turėjo būti labai pajėgus choras, jei buvo pakviestas dalyvauti 1939 m. Niujorko Pasaulinės parodos lietuvių pasirodymuose.

Kai po karo iš Vokietijos pabėgėlių stovyklų į didžiuosius Amerikos ir Kanados miestus imigravo žinomi Lietuvos muzikai ir chorvedžiai, į Hamiltoną nė vienas jų neatvyko. Tad čia visus lietuvių vokalinius vienetus organizuoti pradėjo muzikai mėgėjai, dainos entuziastai.

Choro vadovai keitėsi

Pačią pirmą chorui pradžią davė jaunas ir talentingas akordeonistas, plieno fabrike tada gavęs darbą, Vyt. Babeckas. Pradėjo jis su vyrų kvartetu, paskui oktetu ir pagaliau su vyrų choru. Hamiltono lietuviškieji metraščiai mini vieną jau mišraus choro pasirodymą 1949 m. su chorvedžiu V. Bagdonavičium. Ir po to parapijos mišrus choras pradėjo dažniau ir stipriau reikštis, giedodamas AV šventovėje ir įvairiuose liet. renginiuose.

1950-51 m. chorui vadovavo jaunas ir entuziastingas V. Dargis, talkinamas B. Šturmaičio. Iš V. Dargio chorą perėmė V. Untulis, kuris chorui vadovavo 1953-54 metais. Chorą jis buvo pakrikštijęs "Rūtos" vardu. Tada buvo labai šaunios krikštynos su krikštatėviais Hamiltono miesto burmistru L. D. Jacksonu ir Kanados liet. gen. konsulu V. Gyliu. V. Untuliui išsikėlus gyventi į JAV, chorą perėmė B. Šturmaitis, kuris ribojosi vien tik bažnytiniu giedojimu.

1957 m. į parapiją atvyko energingas vikaras ir gabus muzikas kun. B. Jurkšas. Jis atgaivino, sustiprino chorą ir sėkmingai jam vadovavo iki 1960 m. Su juo buvo labai atgijusi ir padidėjusi choro veikla. Buvo praplėstas bažnytinio giedojimo repertuaras, rengiami koncertų vakarai, statomos operetės. Bet chorvedžiai vis keitėsi. Nuo 1960 m. iki 1966 m. AV parapijoj vargonavo ir vedė chorą sol. V. Verikaitis. Jis irgi turėjo didelį ir stiprų chorą. Gavęs Toronte mokytojo darbą, jis taip pat atsisveikino su choru. Tada klebonas prel. J. Tadarauskas parapijoj vargonauti ir vesti chorą pasikvietė iš St. Catharines muz. A. Paulionį. Muzikalūs ir solistų balsais chorvedžio šeimos nariai tada irgi buvo įsijungę į chorą.

Jo laikais Hamiltono liet. choras buvo užmezgęs bendradarbiavimo ryšius su Ročesterio liet. choru, vadovaujamu muz. J. Adomaičio, ir turėjo kelis sėkmingus jungtinio choro koncertus Ročestery ir Hamiltone. Bet 1978 m., pasitraukęs į pensiją iš savo darbovietės, pasitraukė jis ir iš AV parapijos vargonininko pareigų. Dabar jau vienuolika metų su parapijos choru sėkmingai dirba jaunojo lietuvių muzikinio atžalyno atstovė muz. Darija Deksnytė, Hamiltone gimus, užaugus ir čia baigus mokslus.

Choras priklauso nuo vadovo

Chorų yra visokių rūšių ir visokios sudėties. Kiekvienas jų susideda iš daugelio žmonių. Šie žmonės tokiame meno vienete jaučiasi esą savo srities artistai, menininkai, kažkuo išsiskiriantys iš kitų, nes jie ir šventovėje, ir salių scenose visada stovi ant paaukštinimų, visada atsisukę į žmones, visada kitų stebimi. Jie pripažįsta sau kažkokį talentą, nors iš jų yra reikalaujama tik dviejų dalykų — balso ir klausos. Be vieno ar kito negali dainuoti chore. Kartais gali būti ir trečias reikalavimas — tinkamos išvaizdos. Choristai turi tendencijos savo tarpe varžytis savo gerumu ir savo svarba chore. Išmintingas chorvedys paprastai to rūšiavimo stengiasi išvengti.

Choro nuopelnai ir ateitis

AV parapijos chore tebėra choristų, dainuojančių dar nuo pat choro įsikūrimo pradžios. Dabar tos pačios dainininkės jau nebesutelpa toj pačioj eilėj, o vyrai dar likusiais plaukais bando užkloti savo viršugalvio "čiuožyklą". Bet balsai jų kol kas dar geri, choras dar vis išsilaiko savo pirmykštėj aukštumoj. Jei kas ir pasitraukia iš choro eilių, tai kažkaip stebėtinai tuoj atsiranda naujas jam pakaitalas.

Per tą 40 metų AV parapijos choristų eilėse yra dainavę nemažai hamiltoniečių. Daug jų nebėra jau nė gyvųjų tarpe, tokie ilgamečiai choristai kaip Stasė Šukaitienė, Leonas Tribinevičius, Julius Budnikas, Vaclovas Miškinis, Gracijonas Jasevičius ir kt. Bet Hamiltono lietuvių parapijos choras su tokia ilga savo veiklos istorija neturi išleidęs kokio nors savo leidinio ar savo plokštelės, kai tuo tarpu kiti Kanados lietuvių chorai turi jų ne vieną.

Išeivijos lietuvių chorai neabejotinai yra daug prisidėję prie mūsų tautinės jungties ir lietuvybės išlaikymo. Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras čia tų nuopelnų irgi nemažai turi savo giedojimu AV šventovėje, išėjimu su lietuvių dainom į kanadiečių visuomenę, savo rengiamais koncertų vakarais, atlikimu meninių programų mūsų šventėse, savo gastrolėm po kitas lietuvių kolonijas, dalyvavimu didžiosiose lietuvių dainų šventėse. Chorą visą laiką rūpestingai yra globojęs Hamiltono lietuvių parapijos įkūrėjas prel. J. Tadarauskas. Dabar choras irgi yra nemažesnėj dabartinio klebono kun. J. Liaubos, OFM, globoj.

Bažnytiniai chorai turi laimės ilgai išsilaikyti, nes jie turi savo apmokamus chorvedžius. Taip pat bažnytinių chorų veikla yra glaudžiai susijus su parapijiniu gyvenimu. O choro ateitį, kaip ir visų čia mūsų lietuviškųjų institucijų, galime nusakyti viena ir ta pačia pranašyste: visa tai turėsime čia tol, kol sugebėsime perduoti Lietuvos meilę savo ateinančioms kartoms.

Kanados Lietuvių Bendruomenės žinios

KLB vyriausia rinkimų komisija posėdžiavo spalio 16 d. Peržiūrėję apylinkių rinkiminių komisijų pranešimus ir protokolus, komisija rado, kad rinkimai pravesti, prisilaikant rinkimų nuostatų ir iš Garbės teismo negauta pakeitimų. Komisija laiko išrinktais į KLB krašto tarybą:

Aklamacijos būdu: Henrikas Tumaitis — Vankuveris; Juozas Grabys — Winnipegas; Jonas Petrėnas ir Petras Venskus — Sudbury; Vytautas Radžius — Otava; Janina Adomonienė, Jonas Adomonis, Milda Danytė, Vytautas Gruodis, Juozas Lukoševičius, Birutė Nagienė, Vincas Piečaitis, Rūta Rudinskienė, Juozas Šiaučiulis, Stasys Šileika — Montrealis; Petras Balsas ir Adolfas Šetikas — St. Catharines; Petras Augaitis, Jonas Lukšys ir Mečys Norkus — Delhi; Miras Chainauskas, Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, Andrius Petrašiūnas ir Jonas-Algimantas Švilpa — Londonas; Česius Kuras — Windsoras; Vytautas Krikščiūnas — Wasaga-Stayneris.

Rinkimų būdu: Ramona Ciparytė, Kazimieras Deksnys, Bernardas Mačys, Kazys Mileris, Jeronimas Pleinys, Vida Stanevičienė, Jonas Stankus ir Rimas Šiulys — Hamiltonas; Silvestras Čepas, Judita Čuplinskienė, Valteris Dauginis, Rūta Girdauskaitė, Rima Gustainytė, Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė, Algis Juzukonis, Kazys Kaknevičius, Joana Kuraitė-Lasienė, Algis Pacevičius, Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, Augustinas Simanavičius, Herbertas Stepaitis, Antanas Šileika, Algirdas Vaičiūnas, Dainius Vaidila, Romas Vaštokas ir Dalia Viskontienė — Torontas.

Šiuo pranešame, kad KLB krašto valdybos mums pavestą darbą baigėme ir visą bylą perduodame.

KLB vyriausia rinkimų komisija

Toronto Lietuvių namuose spalio 10 d. įvyko KLB krašto valdybos posėdis. Pirm. V. Bireta pranešė apie svarstybas JAV LB tarybos suvažiavime rugsėjo 30 d. Klivlande. Suvažiavime dalyvavo Sąjūdžio veikėjai Arvydas Juozaitis ir dr. Vaidotas Antanaitis. Sąjūdis savo svarbiausiu uždaviniu laiko ateinančių metų vasario mėn. rinkimų į Lietuvos aukščiausią tarybą laimėjimą. Sąjūdiečiai pritarė pasiūlymui sudaryti sąlygas Kanados parlamentarų Lietuvoje apsilankymui, kur jie būtų geriau supažindinti su Sąjūdžio ir kitų demokratinių judėjimų siekiais.

KLB švietimo komisijos pirm. A. Vaičiūnas pranešė, kad Kanadoje 5 lituanistinės mokyklos pradėjo naujus mokslo metus. Iš Kanados į Vasario 16-tos gimnaziją V. Vokietijoje yra išvykę 6 jaunuoliai: 3 iš Toronto ir 3 iš Hamiltono. Visuomeninių reikalų pirm. J. Lasienė pranešė, kad ministeris pirmininkas B. Mulroney negalės susitikti su Baltiečių federacijos Kanadoje atstovais, prieš išvykstant lapkričio mėnesį į Sov. Sąjungą. Tačiau, bus stengiamasi jį arba jo pavaduotoją D. Mazankowskį, kuris kartu vyksta į Sov. Sąjungą, painformuoti apie Baltiečių federacijos Kanadoje siūlomas gaires ekonominių ryšių su Baltijos kraštais išvystymui ir palaikymui. Krašto valdyba nutarė finansiškai paremti PLB siunčiamą delegaciją į ekologinę konferenciją Bulgarijoje. Lietuvos ekologiniams klausimams iškelti ten dalyvauja PLB ekologinės komisijos narys dr. Romas Vaštokas ir Lietuvos Žaliųjų partijos pirm. Zigmas Vaišvila.

KLB XIV-tosios krašto tarybos pirmoji sesija įvyks spalio 28-29 d.d. Toronto Lietuvių namų patalpose. Bus valdybos, organizacijų pranešimai ir krašto valdybos rinkimai. Daug laiko ir dėmesio bus skirta nagrinėjimui temos "Lietuva — Mes — Ateitis". Svarstant šią temą, bus nustatyta Kanados Lietuvių Bendruomenės veikla.

Penkių pasakų VAIZDAJUOSTĖ VAIKAMS

"Raudonkepurė", "Pagyrūnas baravykas", "Trys paršiukai", "Katinėlis ir gaidelis", "Katė, vetyklė ir karnų pundelis".

Pasakos atliekamos rankinių lėlių pagalba. Režisierė ir pagrindinė šios vaizdajuostės paruošėja – *Viktė Jankutė-Moss* iš Detroito. Vaizdajuostės ilgis – 1 valanda; kaina – $25 (JAV) arba $30 (kan.). Leidėjai – Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Užsakymus siųsti: Kanadoje – *Irena Lukoševičienė, 11 Wincott Dr., Suite 910, Etobicoke, Ont. M9R 2R9, Canada*

JAV – *Gražina Kamantienė, 1851 Skyview Dr., Sparta, MI 49345 USA*

Vaizdajuostė bus paruošta platinimui š.m. lapkričio mėnesį.

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Po sėkmingai pavykusios "Gintaro" kelionės į Lietuvą pranešame, *kad išrūpinam kvietimus ir suplanuojam išvykas pasirodymams į Lietuvą atskiriems menininkams ar ansamblinėms grupėms.*

Sudarom sąlygas *privačiai apsilankyti Lietuvoje.*

Nuperkam automobilius *ir kitas dovanas valiutinėje parduotuvėje.*

Sutvarkom dokumentus *iškvietimui giminių iš Lietuvos.*

Kreipkitės į **Stefą** arba **Algį Medelius**, vakarais tel. **(416) 434-1847**

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

HALLING ELECTRICAL
(Estonian)

Gyvenamiems namams ir komerciniams pastatams.

- elektros išvedžiojimas
- elektros vielų atnaujinimas
- elektrinis šildymas
- vėdinimo įrengimas
- geras darbo atlikimas

Tel. 762-9190 LIC E 1044

Century 21 **OFFORD REALTY LTD.**
Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121,
namų tel. (705) 429-6428.

SONA HI FI
VISOS PASAULIO SISTEMOS • PAL • SECAM • NTSC

SONA HI FI TURI VISKĄ

SHARP WQ-T221Z

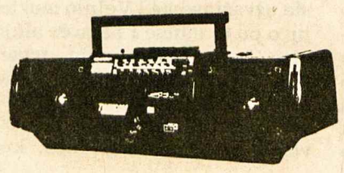

110-220 VOLTS 50-60 Hz

Užsukite pas mus įsigyti dovanų savo mylimiesiems arba savo asmeniškai pramogai Kanadoje.

SONY CFS-W350S

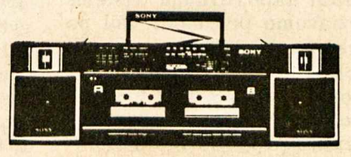

TOSHIBA V-83CZ

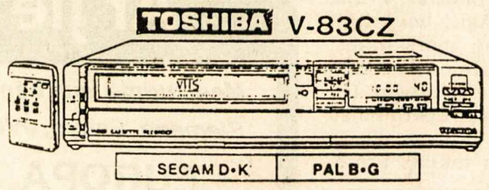

SECAM D•K | PAL B•G

YAMAHA DX 100

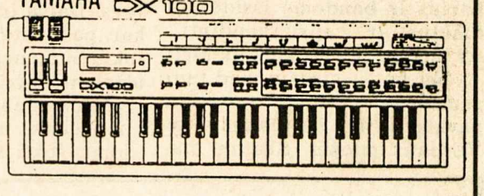

HITACHI VT-517E VCR

HITACHI
VM-600E

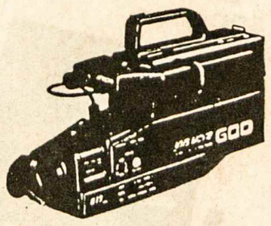

Mes turime didžiausią pasirinkimą foto aparatų, video aparatų, televizorių, nešiojamų radijų trumpomis bangomis, dvikasetinių magnetofonų ir kitokių aparatų iš tokių žymiųjų firmų:

NATIONAL PANASONIC
NV-M7EN

SONY, JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI, TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS , YAMAHA & CASIO

MES TAIPGI SKAITLINIU BŪDU PERFILMUOJAM VIETINĖN SISTEMON UŽSIENIETIŠKAS VAIZDAJUOSTES IR IŠNUOMOJAM DAUGIASISTEMIUS TELEVIZORIUS BEI VCR

SONA HI FI

332 YONGE STREET (North of Eaton Centre) TORONTO, ONT. (416) 591-6616

232 RIDEAU STREET, OTTAWA, ONT. (631) 238-7090

VISA MasterCard

Aktorės ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ ir KAREN BARKER Winnipego scenoje, kur vaidino Ted Galay veikalą apie imigrantus ukrainiečius Manitoboje. Šis veikalas bus kartojamas Daugiakultūriame festivalyje. E. Kudabienė dažnai pasirodo JAV ir Kanados televizijoje. Iki šiol yra atlikusi 20 vaidmenų televizijoje ir filmuose. Netrukus ją matysime filmuose "Still-Life", "Twilight Zone", "Sing", "Night Watchers" ir kt.

"Evoliucija ir krikščionybė"

Kun. dr. A. Paškaus knyga apie naujausius tos srities duomenis

KUN. JONAS JURAITIS

"Sielokitės, kad Dievas jums vis didėtų!" Šis Teodoro Hekerio raginimas turėtų būti kiekvienam teologui ir sielovadininkui savaime suprantamas. Bet Dievas žmogui tegali "didėti" malonės, mistikos ir mokslinimosi keliu.

Šiais keliais su ypatingu moksliniu akcentu keliavo ir Teilhard de Chardin. Prieš 30 metų jo mintys, bent teologams, buvo taip naujos, kad jas tik tie suprato, kurie sielojosi sustabarėjusia mūsų "mokslinę" teologija ir jos nevaisingumu kasdienybėje.

Teilhardo de Chardino mintys nutiesė tiltą daugybei teologų ir galvojantiems tikintiesiems tarp mokslinių duomenų ir Apreiškimo. Jeigu prieš 30 metų Teilhard de Chardin buvo mūsų dienų "Tomas Akvinietis", kuriam pavyko sudominti ir mokslininkus, ir tikinčiuosius, tai šiandien galime klausti: "Iš kur ateis dar naujesnis 'Teilhard de Chardin', nes daugelis iš jo minčių ir reikalavimų šiandien turėtų būti ir teologams, ir tikintiesiems savaime suprantama kasdienybė".

Nepaisant šio Teilhardo de Chardino "susenėjimo", vis dėlto reikia, kad ir mūsų teologai, ypač tėvynėje, ir mūsų visuomenininkai susipažintų ir su "senesniuoju" Teilhardu de Chardinu. Kun. dr. Antano Paškaus veikalas "Evoliucija ir krikščionybė (Teilhard de Chardin perspektyvoje)" yra geras tiltas tarp Apreiškimo ir naujesnių mokslinių duomenų. Smagu šiame veikale atrasti daug naujų savitų ir, kaip man atrodo, priimtinų lietuviškų sąvokų bei žodžių naujesniesiems moksliniams duomenims apibūdinti bei jiems pavadinti.

Lietuvių visuomenei spalio 1 d. Klivlande kalba filosofas ARVYDAS JUOZAITIS, Sąjūdžio seimo tarybos narys Nuotr. V. Bacevičiaus

Pagrindinė šių dienų mokslinė tiesa yra evoliucijos sąvoka. Ji yra dar ir šiandien daugeliui teologų ir mums, tikintiesiems, tikras baubas. Evoliucija yra dar visam šių dienų mokslininkų legionui kūrėjo pakaita — Dievo iškamša. Kiekvienas mokslinis nežinojimas vadinamas "evoliucija", t. y. "tariamai" suprantamu išsivystymu. Dėl to labai prasminga, kad A. Paškus jau pačioje savo knygelės pradžioje aiškiai apriboja evoliucijos sąvoką. Evoliucija nėra "mokslinis" faktas, vaisinga teorija (plg. 7 p.), kuri nuo pat jos pradžios tapo "moksline" pasaulėžiūra-filosofija (p. 12 ir 139-40). Panašiai buvo sumaišytas pozityvistinis metodas su pozityvistine pasaulėžiūra. Pozityvistinis metodas tapo "moksline" teologija, o evoliucija pasidarė "deus ex machina".

A. Paškaus reikalavimas, kad teologija turėtų turėti intelektualinį klimatą (8 ir 148 psl.) atitinka ir Šventojo Tėvo mintį, kurią jis neseniai išreiškė, kalbėdamas apie teologų uždavinį. Ypač katalikiškoji teologija nuo pat krikščionybės aušros naudojosi visomis anų dienų filosofijomis ir menais. Juk mes esame apdovanoti Apreiškimu: "Dievas tapo kūnu ir gyveno tarp mūsų". Taigi ir religija turi apsigaubti kultūriniu kūnu.

A. Paškus mus perspėja nekartoti senųjų klaidų, t. y. šių dienų nuomonių bei sampratų nesuabsoliutinti. Mes turime išvengti siauruųjų mokslininkų klaidų. Pozityvistai ir evoliucionistai, užuot likę savo metodo ribose, pamokslauja savo "šventnamiuose" — laboratorijose (plg. 54 psl.).

Labai aktualus yra šių dienų "tinklinės galvosenos" ("Vernetztes Denken") aptarimas Teilhardo de Chardino teorijų fone: "Hierarchinėje visatos sąrangoje skirtingų tikrovių plotmių priežastiniai takai vienas su kitu nuolat susikryžiuoja" (57 psl.). Šių mokslinių metodų duomenys, ypač mikrofizikoje ir biologijoje, laukia naujų teologinių interpretatorių.

IV A. Paškaus knygos skyriuje (60-69 psl.) galime rasti labai vaisingų ir naudingų minčių mūsų dienų praktiškai teologijai. Galbūt galėtumėme Vatikano II deklaraciją "Apie santykius su nekrikščioniškomis religijomis" praturtinti Teilhardo de Chardino "Omegos" samprotavimais. Krikščionybė nėra viena iš daugelio teologijų, bet kosminis-religinis faktas ir tuo atveju ji yra "daugiau" negu viena teologija tarp legiono kitų teologijų (plg. 152 psl.).

A. Paškaus išvedžiojimai apie "betarpiško kūrimo" problemą (109-119 psl.) paryškina tą opų skirtumą tarp dvasios ir "materijos". Nuosekliai galvodami, čia rastume ir teologiškai bei moksliškai šių dienų žmogui priimtiną dogmą apie medžiaginį Marijos į dangų paėmimą.

Katechetams ir tikybos mokytojams labai prie širdies yra A. Paškaus "Gimtosios nuodėmės" interpretacijos Teilhardo de Chardino fone (116-122 psl.). "Gimtosios nuodėmės" esmė ieškoma savimonės išsivystyme ir valingame pasipriešinime, t. y. savosios atsakomybės šviesoje.

Sielovadininkams pagalbios yra A. Paškaus mintys apie blogį kaip "entropiją" (122-128 psl.). Reikėtų mums, kaip krikščionims, ilgiau sustoti prie sekančio A. Paškaus sakinio: "Nelaimingu būdu kai kur krikščionybėje Kristus vaizduojamas doros pamokslininku. Žinoma, Jėzui rūpėjo, kad žmonių elgesys būtų tikėjimo ir pasitikėjimo Dievu išraiška. Tačiau ne etika, o Dievo karalystė buvo pirminis jo rūpestis. Kristus siekė ne tik nurodinėti žmonėms, kaip jie turėtų elgtis, bet kaip atidaryti jų akis platesnei buvimo vizijai. Jis žinojo, kad idealo pagautas žmogus atitinkamai keis ir savo elgesį" (155 psl.). Be platesnės buvimo vizijos žmogus nebus sužavėtas ir idealo pagautas. Čia ir tūno visokeriopos mūsų dienų problemos. Mums netrūksta atskirų žinių ir duomenų. Mums trūksta to, kas mus galėtų "motyvuoti" — "pagauti". "Ne tik galvojimas — filosofija, ne tik religija — nežinojimas, ne tik teologija — nerimas prasideda krūptelėjimu, susižavėjimu visatos akivaizdoje. Ir tai, kas šiandien vadinama 'gyvenimo prasme', tegali kilti iš didelės, žavinčios, mus motyvuojančios-pagaunančios vizijos."

Tokia vizija šiandien gali kilti tik Apreiškimo šviesoje. Bet tai, ką ši šviesa apšviečia, gali kilti iš šiandieninių mokslinių duomenų. Jų akivaizdoje galėtų "mūsų" Dievas "didėti". Be didelių lūkesčių nei pavieniam žmogui, nei tautai "neapsimoka" dėl ateities sielotis.

Džiaugdamiesi T. d. Chardino pradmenimis, dairykimės, iš kur pasirodys dar naujesnė Teilhardo de Chardino dvasia.

Antanas Paškus, EVOLIUCIJA IR KRIKŠČIONYBĖ TEILHARD DE CHARDIN'O PERSPEKTYVOJE. "Į laisvę fondo" leidinys nr. 20. Viršelis — Onos Baužienės. Čikaga, 1988 m., 172 psl.

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Lietuvos Madonų šventovė

Leidinys, kuriame atsispindi Klivlando lietuvių kūrybiniai polėkiai

A. TYRUOLIS

Šiuo pavadinimu Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapija Klivlande, vadovaujama kun. Gedimino Kijausko, SJ, išleido knygą, skirtą Lietuvos krikšto 600 metų sukakčiai paminėti. Lietuvos Madonų šventovę dabar puošia keturios Lietuvos Marijos šventovių – Aušros Vartų, Šiluvos, Žemaičių Kalvarijos ir Pažaislio skulptūros, sukurtos plačiai žinomo skulptoriaus Ramojaus Mozoliausko, atlikusio ir kitus meninius darbus atnaujintai šventovei – Kryžiaus kelių stotis, altorių ornamentus ir kt.

Šventovės atnaujinimo projektą sukūrė archit. inž. Eduardas Kersnauskas. Tekstus apie Lietuvos Marijos šventoves ir tai progai skirtus eilėraščius parašė poetas Balys Gaidžiūnas, o knygos įžangą ir fotografinę medžiagą parūpino tos šventovės klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Impozantišką knygos viršelį ir aplanką sukūrė dail. seselė Mercedes Čikagoj.

Būdingi paskutinieji įžangos žodžiai: "Ir kol išauš laisvės dienos mūsų tėvynei Lietuvai, mes mokysimės savo šventovėje protėvių pavyzdžiu likti ištikimi savo dangiškajai Motinai Marijai, pamilusiai Lietuvos žemę, ir jos Sūnui, keliaujančiam su mumis, mūsų Rūpintojėliui." (p.20).

Po kiekvieno šventovės aprašymo pridėtas atitinkamas laisvais ritmais parašytas eilėraštis. Nuoširdžiai ir vaizdžiai išreiškiant istorinės praeities ir nūdienos jausmus, vietom artėjama ir į prozinį kalbėjimą, bet kartu padidinant ir vaizdingumą. Pvz. "Kelionėj į Šiluvą": "Reikėdavo geriau pašerti arklius / Patikrinti ašis ir ratlankių stiprumą" (p.44). Tai lyg ir donelaitiškas atskambis. Tas pat pasakytina ir apie kai kurias istorinio pobūdžio vietas. Kartu prisimenama jaunystėje, visai kitais laikais išgyventos nuotaikos:

Jaunystės vasarom ėjau per savo kraštą,
Per kaimus, vienkiemius, mažus bažnytkaimius
Pasižiūrėt, kaip žmonės dirba ir kaip meldžias,
Išgirst laukų kely giedojimą išlydint į Anapus,
Pasiklausyt kaip atsišaukia skausmas begalinis
Netekus darbo brolio – greta gyvenusio kaimyno. (p. 23).

Eilėraščiai rašyti dar prieš neseniai prasidėjusį atlydį tautoje, tad vietom bus matyti tik nesena, stiprais varžtais supančiota praeitis, pvz.:

Praeisiu pro Katedrą, palikusią be kryžių.
Tenai tamsu – iš ten jau išneštos vaškinės žvakės
Ir durys maldai raktais užrakintos
("Vilniuje po Bernelių mišių", p. 63).

Apskritai ir Marijos šventovių aprašymais, ir meniniu apipavidalinimu, ir poetinio žodžio papildymu šis leidinys darosi ypač vertingas ne taip jau gausioje šios rūšies literatūroje.

Greta kitų vaizdžių nuotraukų, čia matome knygos mecenato Algirdo Henriko Česnos, archit. E. Kersnausko ir skulpt. R. Mozoliausko atvaizdus, šventovės atnaujinimo darbų talkininkų sąrašą (iš viso 18).

Duotas panaudotos literatūros sąrašas ir santraukėlė anglų kalba. Knyga išleista gana dailiai, turi 111 pusl., kaina nenurodyta. Atitaisytina klaida p. 4:1988 Lietuvos Krikšto Jubiliejaus metai (turi būti: 1987).

V. MYKOLAITIS-PUTINAS

Tremtiniai

Paliko toli savo tėviškės stotį,
Gimtinių laukų nematyti seniai,
Ne turtų, ne laimės keliauja ieškoti
Lietuviškos žemės liūdni tremtiniai.

Išdžiūvusios burnos ir užverktos akys,
Ir kūdikių alkano klyksmo kančia...
Ir motinų širdys kraujuodamos plakės,
Ir geso gyvybės kovoj su mirčia.

Toli pasiliko tėvynės dirvonai,
Sugriautų sodybų apleistos vietovės,
Kur "Stalino saulė" pašvietus raudona,
Lietuvės neteko taikos ir gerovės.

Plombuotų vagonų grotuoti langeliai,
Ir bado, ir troškulio kupinos dienos...
Prašvito juk saulė ir tremtinio daliai
Pro šaltas, rasotas kalėjimo sienas.

Toli siaudžia tėviškės girios ir lankos –
Ir laimė, ir džiaugsmas toli pasiliko.
Tik trankūs vagonai riedėdami trankos
Į "plačią tėvynę" raudono grobiko.

Kada bus kelionės, kentėjimų galas,
Nuvargusios akys įžvelgt neįmano:
Ledinis Altajus, laukinis Uralas
Ar nusiaubtos stepės rūstaus Kazachstano.

Aptemo jų žvilgsnis nuo tvaiko ir ūko,
Aplink tuštuma ir beribė naktis,
Susidrumstė siela ir mintys nutrūko,
Ir šaltą dvelkimą pajuto širdis.

1941.06.20

Red. pastaba. Šį eilėraštį atsiuntė viešnia iš Lietuvos, viešinti Kanadoje ir skaitanti "TŽ". "Tas eilėraštis mane sukrėtė. Jis nepaprastai subtiliai ir kartu atvirai išreiškė neapsakomą skausmą, kuris lydėjo tremtinius į jų 'plačią tėvynę".

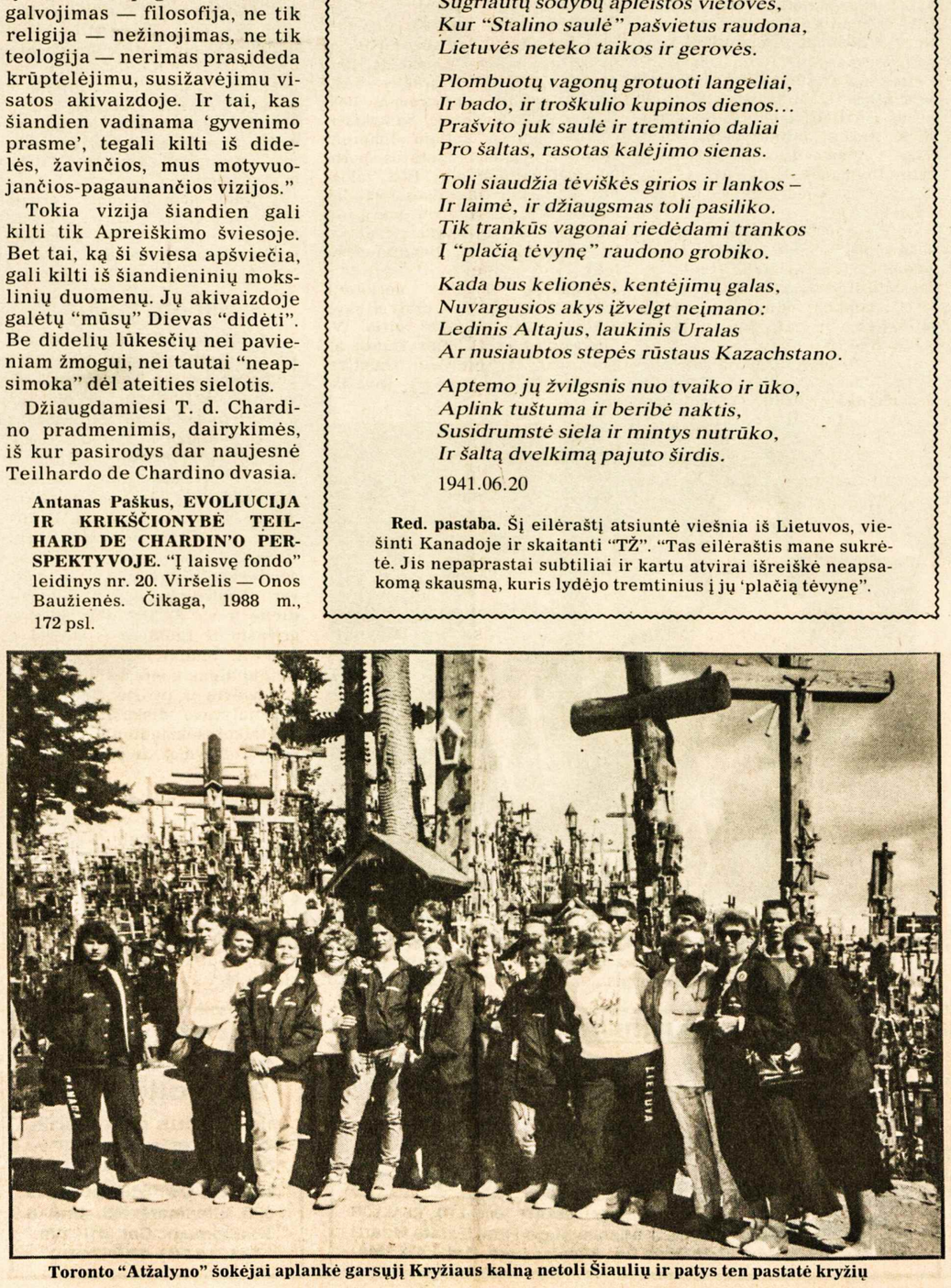

Toronto "Atžalyno" šokėjai aplankė garsųjį Kryžiaus kalną netoli Šiaulių ir patys ten pastatė kryžių

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Debiutinį jauno pianisto Roberto Mockaus koncertą rugsėjo 17 d. surengė Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje. Debiutantas yra akompaniatorius Čikagos lietuvių operoje ir choro vadovas, su juo dirbantis nuo 1983 m. Jis taipgi įsijungęs ir muzikinėn amerikiečių veiklon. Savo pirmam rečitaliui R. Mockus buvo pasirinkęs dvi W. A. Mozarto kompozicijas, S. Rachmaninovo "Variacijas A. Corellio tema", Balio Dvariono "Noktiurną" ir Stasio Vainiūno "Baladę".

Čikagos lietuvių opera naująjį sezoną pradės tradiciniu pobūviu lapkričio 18 d. Jaunimo centre. Naujam sezonui išrinktą valdybą sudarė: pirm. Raimundas Korzonas, vicepirmininkai Leonas Bildušas, Vytautas Aukštuolis, Vaclovas Momkus, Eglė Rūkštelytė-Sundstrom ir Rudolfas Vaidukaitis, sekr. Giedrė Končienė, ižd. Albinas Smolinskas. Naujam sezonui pasirinktas G. Donizettis ir jo komiška opera "Meilės eliksyras". Su ja Čikagos ir apylinkių gyventojai dar kartą galės susipažinti 1990 m. pavasarį. Pirmasis jų susitikimas su "Meilės eliksyru" įvyko 1975 m. Tada pagrindinius vaidmenis atliko solistai Gina Čapkauskienė, Arnoldas Voketaitis, Algirdas Brazis. Lietuvių enciklopedijoje dirigentu įrašytas Vytautas Marijošius. Antrajam "Meilės eliksyro" pastatymui vadovaus dirigentas dr. Bronius Kazėnas, kuriam chorų paruošime talkins sol. Audronė Gaižiūnienė ir pianistas Manigirdas Motekaitis.

Atsisveikinimo koncertą Klivlando lietuviams rugpjūčio 21 d. Dievo Motinos parapijos salėje surengė Eglė Janulevičiūtė ir Jurgis Karnavičius, du jauni pianistai iš Lietuvos, rugpjūčio 12-20 d.d. dalyvavę VIII-jame tarptautiniame Roberto Marcelio Cassadeso pianistų konkurse. Lietuviai labiausiai domėjosi Jurgiu Karnavičiumi — trečiuoju garsiosios Karnavičių šeimos Jurgiu. Jo tėvas yra pianistas Karnavičius, o senelis — kompozitorus Karnavičius. Konkurse abu Lietuvos atstovai pateko į dvylikos pianistų pusbaigmio grupę, bet į šešių pianistų baigmę iškopė tik A. Janulevičiūtė, turėjusi progą su simfoniniu Klivlando orkestru atlikti L. Beethoveno "Koncertą nr. 1". Jai teko VI vieta su $1.000 premija ir kitomis dovanomis. Jų dalyvavimo dėka Klivlando muzikos mokyklos didžiosios salės sceną puošė ir Lietuvos vėliava. Atsisveikinimo koncerte Dievo Motinos parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, SJ, pasveikino abu tarptautinio konkurso dalyvius, garsinusius Lietuvos vardą. Jiems įteikta gėlių, sugiedotas Tautos himnas. Atsisveikinimo koncertą F. Šopeno, G. Faure, G. Francko kūriniais pradėjo Eglė Janulevičiūtė, o jį M. K. Čiurlionio, F. J. Haydnu ir R. Schumannu užbaigė Jurgis Karnavičius. Vaišių metu PLB valdybos vicepirmininkė švietimo reikalams Milda Lenkauskienė Lietuvon grįžtantiems pianistams įteikė Bernardo Brazdžionio poezijos rinkinį "Po aukštaisiais skliautais" su autoriaus autografais.

Istorikas kun. Vincas Valkavičius, paprašytas vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, paruoš seriją knygų, apimančių visas katalikiškas lietuvių parapijas JAV. Numatomi trys serijos tomai: pirmajan bus įjungtos parapijos rytinėje JAV dalyje, antrajan — Pensilvanijos valstijoje, trečiajan — likusios parapijos JAV Vakaruose. Serijon galima būtų įtraukti ir lietuviškąsias katalikų parapijas Kanadoje. Kun. V. Valkavičius vienas tokio didelio darbo negalės atlikti, nes jis yra klebonas Norwoode, turintis nemažai kitų darbų. Jam reikės algas gaunančių pagalbininkų. Lėšų tikimasi gauti iš įvairių JAV veikiančių fondų, bet reikės ir lietuvių paramos. Šiam tikslui yra įsteigtas fondas "Lithuanian Parish History Project", turintis JAV lietuvių kunigų vienybės atleidimo nuo mokesčių numerį. Aukas prašoma siųsti šiuo adresu: Lithuanian Parish History Project, 36 St. George Ave., Norwood, MA 02062, USA. Laiškais paramą šiam projektui žada žymieji JAV istorikai: Oscar Handlin — Harvardo universitete, Rudolph Vecoli — Imigracijos istorijos tyrimų centre Minesotoje, Joseph Anderson — Balch etninių studijų institute Filadelfijoje, redaktorius ir JAV katalikų istorikas Christopher Kauffman, mons. John Tracy Ellis — katalikų universitete.

J. Tumo-Vaižganto vardą yra gavusi vidurinė mokykla, 1937 m. pastatyta Svėdasuose, dabartiniame Anykščių rajone. Ją yra lankęs liaudies meistras Stasys Karanauskas, kuris dabar sukakties proga sukūrė prie mokyklos atidengtą stogastulpį. Įrašas skelbia: "Lietuvą ir lietuvius mylėjau. J. Tumui-Vaižgantui — 120". Stogastulpyje yra jautriai išdrožtas J. Tumo-Vaižganto bareljefas, jo kūrinių veikėjai Severiutė, Mykoliukas su smuikeliu, plačiai skambantis Alaušo varpas.

Vincas Mykolaitis-Putinas gimė 1893 m. sausio 6 d. dabartinio Prienų rajono Gudelių apylinkės Pilotiškių kaime, kur tebėra išlikusi gimtoji sodyba. Ją dabar garsina ten pastatytas stogastulpis su įrašu "Vinco Mykolaičio-Putino gimtinė". Netoli jo yra Aušrakalnis, ant kurio buvo daug svajota jaunystės metais ir kuris yra įamžintas romane "Altorių šešėly". Vienoje gimtojo namo pusėje dabar gyvena brolėnas, o kitoje įsikūręs V. Mykolaičio-Putino memorialinis muziejus. Jame sutelktos velionies nuotraukos, su juo susieti kaimiškos buities daiktai, jo parašytos knygos. Velionį dar atsimena seniausieji apylinkės gyventojai.

Vytautas Eidukaitis, Kauno dramos teatro aktorius, staiga mirė rugpjūčio 28 d. Velionis buvo kaunietis, gimęs 1923 m. birželio 4 d., Maskvos A. Lunačiarskio teatro meno institutą baigęs 1952 m. Pradžioje dirbo Kauno dramos muzikiniame teatre, nuo 1959 m. iki mirties — Kauno dramos teatre. Buvo talentingas komiškų vaidmenų atlikėjas. Teatro lankytojai žavėjosi jo Fedotiku (A. Čechovo "Trys seserys"), Fabricijumi (K. Goldonio "Viešbučio šeimininkė"), Tirėjumi (V. Šekspyro "Antonijus ir Kleopatra"), Pinčiuku (K. Borutos "Baltaragio malūno" inscenizacija), Geležėle (B. Sruogos "Dobilėlis penkialapis"), Ringele (V. Krėvės "Žento" televizijos spektaklis), Cidokliu (A. Griciaus "Cidoklio vaišėse" televizijoje).

Vilniaus mažąjį dramos teatrą įsteigė rež. Rimo Tumino aktorių grupė, dirbusi Vilniaus dramos teatre. Lietuvos teatrus tvarko kultūros ministerija, o rež. R. Tumino Vilniaus mažasis teatras žada veikti be šios ministerijos finansinės paramos. Patalpas jam parūpino Vilniaus miesto vykdomasis komitetas, pažadėjęs globą ir materialinę paramą. Mažasis dramos teatras įsikurs viename Gedimino prospekto pastate. Jame kažkada jau būta teatro — yra išlikusi žiūrovų salė, scena ir pagalbinės patalpos. Atnaujinimo išlaidas padengė kultūros ministerija, naujojo teatro globą atidavusi Vilniaus vykdomajam komitetui. Patalpas Vilniaus mažajam dramos teatrui užleido Lietuvos radijo ir televizijos komitetas, jas naudojęs chorų repeticijoms.

Lietuvos dramos teatrai paskelbė šiam sezonui pasirinktas premjeras. Jų repertuarus papildys: Vilniaus dramos teatre — A. Mickevičiaus "Vėlinės", J. Glinskio "Pasivaikščiojimas mėnesienoje", J. Erlicko "Kitais metais", rež. J. Vaitkaus studentų spektakliai mažojoje scenoje; Kauno dramos teatre — Algirdo Landsbergio "Penki stulpai turgaus aikštėje", A. Čechovo "Vyšnių sodas", Šekspyro "Timonas Atėnietis", A. Fugardos "Dimetros"; Panevėžio dramos teatre — V. Myslivskio "Medis", Vaižganto — R. Samulevičiaus "Nebylys", S. Canevo "Paskutinė Sokrato naktis", F. Kafkos "Procesas"; Šiaulių dramos teatre — J. Erlicko "Blinkuva", Euripido "Trojietis", Oskaro Milašiaus "Mefibosetas", R. Bolto "Visų laikų žmogus"; Klaipėdos dramos teatre — J. Glinskio "Nelabųjų raisto repeticija", S. Mrožeko "Portretas", A. Strindbergo "Tėvas", Algirdo Landsbergio "Sudiev, mano karaliau" ir Kosto Ostrausko "Lozorius", Šekspyro "Venecijos pirklys"; Vilniaus jaunimo teatre — Šekspyro "Karalius Lyras", L. Wertmiulerio "Meilė ir magija mamos virtuvėje", "Karžygys karaliūnas" (lietuvių liaudies pasakų motyvais); Marijampolės dramos teatre — E. O'Neillo "Elektrai skirta gedėti" (III dalis), dr. V. Kudirkos "Lietuvos tilto atsiminimai"; rež. Rimo Tumino įsteigtame Vilniaus mažajame dramos teatre — A. Čechovo "Vyšnių sodas". Viename iš šių teatrų J. Bobrowskio romano "Lietuviški fortepijonai" inscenizaciją pastatys rež. Jonas Jurašas. **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9½%	Asmenines paskolas nuo	13 %
180-185 d. term. ind.	9¾%	Sutarties paskolas nuo	13 %
1 metų term. indėlius	9¾%	Nekiln. turto paskolas:	
2 metų term. indėlius	9½%	Su nekeičiamu nuošimčiu	
3 metų term. indėlius	9½%	1 metų	12¾%
1 metų GIC-met. palūk.	11 %	2 metų	12½%
2 metų GIC-met. palūk.	10½%	3 metų	12½%
3 metų GIC-met. palūk.	10½%	Su keičiamu nuošimčiu	
1 metų GIC-mėn. palūk.	9¾%	1, 2 ir 3 metų	11½%
RRSP, RRIF ir OHOSP	8¾%		
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 %		
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10½%		
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10½%		
Taupomąją sąskaitą	8 %		
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9¼%		
Kasd. pal.čekių sąsk.iki	5¾%		

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 43 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West. •

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
- *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
- *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707 *Savininkas – Tom Thompson*

Greitas ir tikslus ***patarnavimas!***

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

PRANAS LUBINAS ruošiasi pakartoti 1939 metų lemiamąjį metimą, kuris atnešė Lietuvai pergalę prieš latvius Nuotr. T. Vasiliausko

T.V.

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Įspūdinga šventė Lietuvoje

Kauno halės 50 metų sukaktis ir Lietuvos krepšininkų (1937 ir 1939), laimėjusių Europos pirmenybes, pagerbimas

Daug buvo rašyta Lietuvos, o taip pat ir išeivijos spaudoje mėginta rašyti apie ruošimąsi sukaktuvinei šventei Kauno istorinėje sporto halėje. Istorine ji tapo dėl to, kad 1939 m., ją užbaigus statyti, jau vyko III-sios Europos krepšinio pirmenybės, kuriose Lietuva apgynė Europos meisterio titulą, laimėtą 1937 m. Rygoje.

Šios šventės, kuri vyko beveik visą savaitę rugsėjo 12-16 d.d., programa buvo įvairi. Krepšinio turnyre dalyvavo 1939 Kaune žaidžiusių valstybių dabartinės komandos arba rinktinės ir Hageno "Gold Star". Lietuvai atstovavo jos rinktinė ir Kauno "Atletas", 1989 m. Lietuvos krepšinio meisteris. Iš aštuonių valstybių, dalyvavusių 1939 Kaune, dabar toje pat halėje žaidė keturios ... ir vietomis pasiskirstė sekančiai: 1. Lietuva (rinktinė) su 4 laimėjimais, 2. Latvija 4, 3., Hageno "Gold Star" 3, 4., Kauno "Atletas" 2, 5., Vengrija 2, 6., Estija – 0.

Trumpai iš praeities. Ruošiantis III-sioms Europos krepšinio pirmenybėms, buvo sudaryta Lietuvos rinktinės sudėtis iš 21 žaidėjo. Iš jų vėliau atrinkti, 14 atstovavo Lietuvai, iškovodami jai 1939 m. Europos meisterio titulą. O jie buvo: Arturas Andrulis, Leonas Baltrūnas, Vytautas Budriūnas, Pranas Lubinas, Pranas Mažeika, Vytautas Norkus, Eugenijus Nikolskis, Mykolas Ruzgys, Zenonas Puzinauskas, Leonas Petrauskas, Juozas Jurgėla, Feliksas Kriaučiūnas, Vytautas Lesčinskas ir Mindaugas Šliupas. Į šią rinktinę kandidatais, kurie kartu ruošėsi pirmenybėms buvo: Vladas Adomavičius, Adolfas Andrulis, Hofmanas, L. Jarošekas, Stasys Šačkus, Giedraitis ir Artūras Cenfeldas.

Šie vyrai 1939 m. Lietuvai iškovojo Europos nugalėtojo titulą, nugalėdami visus savo varžovus. Rungtynės laimėtos: Latvija 37:36, Estija 36:14, Lenkija 46:18, Prancūzija 48:18, Vengrija 79:15, Suomija 112-9 ir Italija 48:15.

Šios garbingos sukakties nebesulaukė Juozas Jurgėla, Feliksas Kriaučiūnas, Vytautas Lesčinskas, Mindaugas Šliupas, taip pat 1937 Europos pirmenybių laimėtojai: P. Talzūnas ir J. Žukas. Jie jau mirę. Arturą Andrulį, Zenoną Puzinauską, Vytautą Budriūną ir Mykolą Ruzgį, sveikatos padėtis sulaikė nuo vykimo į Lietuvą. Ir tik šeši: E. Nikolskis, L. Baltrūnas, V. Norkus, P. Mažeika, L. Petrauskas ir Pr. Lubinas atstovavo buvusiai rinktinei. Su jais buvo atvykęs čikagietis dr. Konstantas Savickas, Lietuvos krepšinio tėvas, vienas pirmųjų vyrų krepšinio rinktinės trenerių. Taip pat Algirdas Visockas, 1939 Europos krepšinio pirmenybių Kaune radijo komentatorius. K. Savickas 1935-38 m. pats žaidė rinktinės sudėtyje. 1935 Lietuvos rinktinei skaudžiai pralaimėjus Latvijai 10:123, K. Savickas, metęs darbus Amerikoje, atskubėjo vėl į Lietuvą ir pradėjo dirbti su krepšininkais. Jam talkino F. Kriaučiūnas, P. Talzūnas ir J. Žukas. Jau 1937 m. II-se Europos krepšinio pirmenybėse pirmą kartą Lietuva pasipuošė Europos meisterio titulu.

Visi šie vyrai buvo sutikti su meile ir pagarba. Visa Lietuva jų laukė ir didžiavosi jais, prisimindama jų įnašą Lietuvos krepšinio istorijon.

ŠALFASS metinis visuotinis suvažiavimas įvyks 1989 spalio 28, šeštadienį, 11.00 v.r., Klivlando Lietuvių namuose, 877 East 185-th St., Cleveland, Ohio 44119, telefonas (216)-531-2131. Darbotvarkė susideda iš dviejų dalių, apimanti 21 punktą. Įdomesnės vietos darbotvarkėje: – ŠALFASS varžybinės programos, 1990 varžybinis kalendorius. Santykiavimas su Lietuvos tautiniu olimpiniu komitetu ir kitomis Lietuvos sporto institucijomis. IV-sios PLS žaidynės Lietuvoje. Sportinės spaudos reikalai. Š. A. lietuvių krepšinio rinktinės "Vėjas" išvyka į Lietuva. Ryšiai su Lietuvių Bendruomene ir t.t.

Pastaboje sakoma: norintieji darbotvarkę papildyti, prašomi savo pageidavimus pranešti pirm. V. Adamkui, sekr. A. Tamošiūnui ar gen. sekr. A. Bielskui. Galutinė darbotvarkė bus priimta suvažiavime.

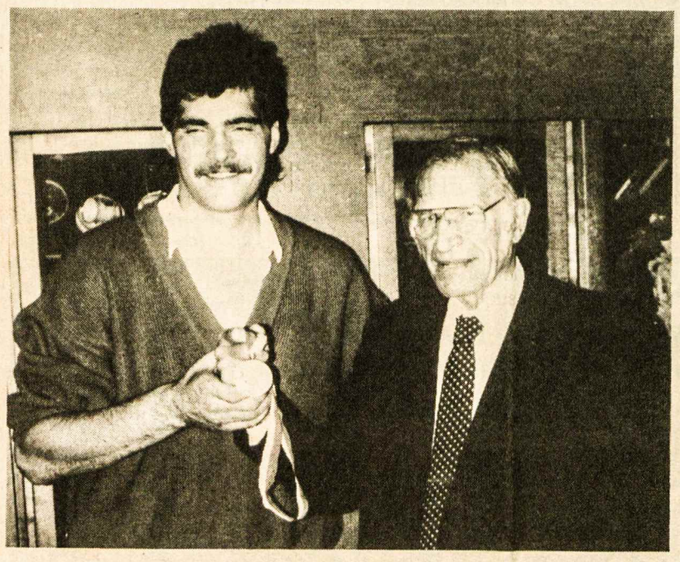

Lietuvos krepšinio simboliai – ARVYDAS SABONIS ir PRANAS LUBINAS Kauno sporto halėje jubiliejinės šventės metu. Jų krepšinyje pasiektas aukštumas skiria 50 metų laikotarpis Nuotr. Rimvydo Strikausko

IV-tos PLS žaidynės Lietuvoje

Kaip buvo III-jų PLS žaidynių metu Australijoje nutarta, IV-tos žaidynės įvyks Lietuvoje 1991 m.

Jau kuris laikas Lietuvoj šios žaidynės planuojamos ir organizuojamos. ŠALFASS tuo reikalu gavo pirmą pranešimą-pakvietimą, pasirašytą profesoriaus Juozo Šliažo, IV-jų PLS žaidynių programų komisijos vadovo.

Žaidynes organizuoja Lietuvos tautinis olimpinis komitetas kartu su Lietuvos sporto komitetu bei "Tėviškės" draugija. Jos įvyks 1991 m. rugpjūčio mėnesį. Sudaromas organizacinis komitetas su 17 komisijų. Lietuvos sportininkams reikės dalyvauti atrankinėse varžybose, kurios bus vykdomos 1990 m. pagal atskirų sporto šakų federacijų nustatytą tvarką. Užsienio lietuvių sportininkus galės deleguoti jų sportinės ir visuomeninės organizacijos. Bus galima dalyvauti ir individualiai, pranešus organizavimo komitetui ir gavus jo patvirtinimą. Kelionės išlaidas į abi puses turės apmokėti deleguojančios organizacijos arba patys sportininkai. Pragyvenimo išlaidos Lietuvoje bus apmokėtos. Varžybų programoje numatyta 17 sporto šakų. Tačiau jos galės būti pakeistos ar papildytos, atsižvelgiant į populiarumą ir pageidavimą iš išeivijos sportininkų. Turistams ir palydovams laisvalaikio metu bus ruošiamos virvės traukimo, žuvavimo, grybavimo ir kitokios varžybos. Taip pat numatoma gausi meninė ir kultūrinė programa.

Laukiama pasiūlymų dėl varžybinės programos, o taip pat ir apytikrio sportininkų, vadovų ir trenerių skaičiaus, kad būtų galima laiku sukaupti pakankamai lėšų pragyvenimo išlaidoms apmokėti.

Virginijus Lumbis, iš Sudburio, Ont., 1989 Southern Grand Tournament Floridoje iš 1,500 varžovų, išlyginamųjų jardų varžybose šaudymę laimėjo II-rą vietą ir $5,000 premiją, po dviejų persišaudymų dėl pirmos vietos ir $10,000 premijos.

Vilniaus "Statyba" laukia Karpio

Rugsėjo 23-24 d.d. prasidėjo 57-tasis Sovietų Sąjungos krepšinio čempionatas. Kauno "Žalgiris" praeityje yra puošęsis auksu net tris kartus, o 1988-89 sezone turėjo tenkintis sidabru, daug kontraversijos sukėlusiose finalinėse rungtynėse su Kijevo "Budivelniku". Vilniaus "Statyba" pereitame čempionate užėmė šeštą vietą.

1989-90 čempionatas prasidėjo rugsėjo 23 d. ir Vilniaus "Statybai" pirmąsias dvi rungtynes prieš Talino "Kalevą" teko pralaimėti 89:74 (45:37) ir 80:79 (41:38). Rungtynes prieš Minsko RTI "Statybą" laimėjo 91:81 (43:49).

Vilniaus "Sporte" 1989.10.5 laidoje rašoma: "Sporto mėgėjus kiek stebina tas faktas, jog sutikęs žaisti Vilniaus "Statyboje" J. Karpis vis dar nesirodo aikštelėje. "Statybos" treneris R. Girskis, paklaustas, kodėl taip yra, atsakė, jog jeigu būtų J. Karpis atvykęs laiku, Vilniaus komanda savo kraičių skrynioje galbūt turėtų daugiau taškų, bet taip reikalingas "Statybai" vidurio puolėjas niekaip negali išvykti iš JAV (Kanados, Red.) Tiesa, vizos ir kiti tokiai kelionei būtini dokumentai – tvarkoje, bet Karpis niekaip neįstengia nusipirkti ... bilieto į lėktuvą Maskvon. Tikimasi, kad jis šį reikalą po poros savaičių sutvarkysiąs ir maždaug po tiek pat laiko mes išvysime jį žaidžiantį "Statybos" komandoje ..."

(Gyvenu tame pačiame Toronte su J. Karpiu. Jis, pasiruošęs vykti. Ne bilieto reikalas, bet kontrakto nesutvarkymas vis trukdo ... S.K.)

Skautų veikla

• Spalio 7-8 d.d. Beaumont, OH tuntininkų-kių ir vadovų-vių konferencijoj iš Toronto dalyvavo: s. dr. A. Dailydė, s. F. Mockus, s. V. Sendžikas, ps. St. Kuzmas, ps. D. Barzdžiūtė ir Ina Balsytė. Buvo gerų kalbėtojų įvairiom temom: dr. V. Aukštulienė, v.s. kun. A. Saulaitis, SJ, v.s. A. Namikienė, v.s. D. Lukienė, v.s. R. Penčylienė, s. J. Taorienė, v.s. Č. Kiliulis, v.s. K. Matonis. Brolijos ir seserijos atskirom sueigom vadovavo vyr. skautininkai v.s. S. Gedgaudienė ir v.s. G. Deveikis. Įdomūs grįžusių iš Lietuvos įspūdžiai ir kun. A. Saulaičio, SJ, skaidrės. Dviejų dienų konferencijoj virš 40 vadovų-vių iš įvairių vietovių gyvai dalyvavo diskusijose. Geroj nuotaikoj sekmadienio pavakare vyko uždarymas, ir visi išskubėjo namo.

• Pradedamos skautų sueigos. Prityrę skautai išvyko savaitgalio iškylai, o skautų sueiga – spalio 21 d. po Maironio mokyklos.

• DLK Vytauto dr-vės vilkiukų draugininkas – sk.v.sl. A. Paškus. Draugovės globėjas ps. E. Grybas iš pareigų pasitraukė. Nauju globėju sutiko būti s. E. Kazakevičius. M.

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

allan BROWN

624-6336 namų 897-0068

ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

Siunčiame ir parduodame 220 voltų/50 H_2

elektrinius reikmenis
įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje–Lietuvoje

Universal Overseas Services
1960 Ellesmere Rd. Unit 6
Scarborough, Ont. M1H 2V9
Tel. (416) 438-7500

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		IMA:	
9½% už 90 dienų term.indėlius		už asmenines paskolas nuo	13 %
9¾% už 6 mėn.term.indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
9¾% už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuošimčiu	
9½% už 2 m. term. indėlius		1 metų	12¾%
9½% už 3 m. term. indėlius		2 metų	12½%
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.		3 metų	12½%
11 % už 1 m. GIC invest. pažym.		(fixed rate)	
10½% už 2 m. GIC invest. pažym.		su keičiamu nuošimčiu	
10½% už 3 m. GIC invest. pažym.		1, 2 ar 3 metų	11½%
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)		(variable rate)	
11 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.			
10½% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.			
10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.			
8¾% už namų planą - OHOSP (variable rate)			
8 % už taupymo sąskaitą			
9¼% kasd. pal. sąsk. virš 10.000			
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.			

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 73 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai —
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – **savininkai**

Namų įkainojimo skyrius
HURONIA YORK APPRAISAL CORPORATION
1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linijos)
(416) 773-6480, (416) 773-3779

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL
REAL ESTATE LTD., REALTOR

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

Nemokamas namo įkainojimas.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 239-9892

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, *turįs aštuonerių metų*

patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company

390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

čiaus sumažėjimo, o finansinę paramą "VIA Rail" bendrovei būtų reikėję padidinti iki $800 milijonų. Ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė ir jo susisiekimo ministeris B. Bouchardas nutarė imtis drastiškų priemonių, kurios finansinę paramą 1993 m. sumažins iki $350 milijonų, keleivių skaičiaus kritimą sustabdys keturių milijonų lygyje.

Susisiekimo ministeris B. Bouchardas pranešė, kad 1990 m. sausio 15 d. bus pusiau sumažintos "VIA Rail" keleivinių traukinių paslaugos Kanadoje. Iš lig šiol veikusių trisdešimt aštuonių maršrutų paliekama tik dvidešimt, bet ir juose bus sumažintas traukinių skaičius. Savaitės laikotarpyje "VIA Rail" bendrovė panaudodavo 405 traukinius, o dabar nutarta palikti tik 191. Visiškai panaikinamas transkontinentinis traukinys "The Canadian" tarp Montrealio ir Vankuverio, sustodavęs Otavoje, Toronte, Sudburyje, Thunder Bay, Winnipege, Reginoje ir Kalgaryje. Paliekami tik trys savaitiniai traukiniai iš Toronto į Vankuverį per Edmontoną. Traukiniai iš Vankuverio į Canadian Rockies kalnus veiks tik vasarą turistams aptarnauti. Nepaliesti liko maršrutai, pasiekiantys izoliuotas Kanados vietoves, neturinčias susisiekimo lėktuvais ir autobusais. Tų maršrutų išlaikymas Kanados vyriausybei kasmet kainuoja $50 milijonų, nes patys keleiviai padengia tik 11% išlaidų. Tad ir toms vietovėms bus stengiamasi surasti pigesnes susisiekimo priemones.

"VIA Rail" uniją labiausiai sujaudino tarnautojų skaičiaus sumažinimas 38%. Iki 1990 m. sausio 15 d. numatoma atleisti 2.760 iš dabartinių 7.300. Atleidžiamųjų kompensacijai vyriausybė yra numačiusi $140 milijonų. Iš šios sumos kiekvienam būtų padengiama penkerių metų alga. Tačiau unijos vadovai šiaušiasi ir kalba apie bilijoną dolerių. Esą dabartinė sutartis pagal tarnybos laiką kai kurių kompensacijai numato 15-20 metų algas. Unijos vicepirm. T. McGrathas pavyzdžiu pateikia 30 metų tarnautoją, "VIA Rail" bendrovėje dirbusį aštuonerius metus. Pasak jo, toks atleistas tarnautojas, gaunantis metinę $30.000 algą, kompensacijai gali reikalauti 30 metų atlyginimo iki pensininko amžiaus, o tai sudarytų net $900.000 – beveik milijoną.

Opozicija rauda, kad keleivinių traukinių paslaugų sumažinimu laidojama senųjų politikų kadaise turėta Kanados vizija. Realistai betgi mato, kad keleiviniai traukiniai Kanadoje merdi, nes jų paslaugomis reguliariai naudojasi tik 3% kanadiečių. Šiemetiniuose traukiniuose keleiviai užpildo vos 56% turimų vietų. Pelną duoda tik prekiniai CP ir CN bendrovių traukiniai. Tom bendrovėm yra iš ko patenkinti unijų reikalavimus, o "VIA Rail" tarnautojai netgi neįstengia užsidirbti unijos iškovotų algų ir kompensacijų.

Tradicinis Toronto Lietuvių namų **POBŪVIS**

KONCERTAS

Muzikinę programą atliks
solistas Br. Kazėnas iš Klivlando, akompanuojant muz. J. Govėdui

1989 m. lapkričio 18, šeštadienį, 6.30 v.v.
Programos pradžia – 7.30 val. vakaro
Karaliaus Mindaugo menėje
(1573 Bloor St.W.)

Po koncerto – šokiai, įvairių gėrimų baras, šiltų valgių bufetas, loterija.
Šokiams gros "Les & The Music Masters" orkestras. Įėjimas – $8, pensininkams ir studentams – $7.
Bilietus platina darbo metu Lietuvių namai tel. (416) 532-3311, bet kuriuo kitu laiku – K. Raudys tel. 239-7040, A. Jankaitienė tel. 762-9183, L. Pocienė tel. 622-4286, V. Kulnys tel. 769-1266.

Maloniai kviečiame visus torontiečius ir apylinkės lietuvius dalyvauti!
Toronto Lietuvių namai

Paieškojimai

Pusseserės Elenos Gedutytės-Rožukienės, Viktoro, paieškomi **Stasys Gedutis,** Juozo, anksčiau gyvenęs 180 W. 7 St., So. Boston, MA. Taip pat **Adomas Gedutis** ir **Antanas Gedutis,** Juozo. Jie patys arba apie juos žinantys prašomi pranešti Elenai Rožukienei, Kaunas, Žemaičių gatvė, 19 bt. 1, Lithuania.

Jonas Greičius, sūnus Juozo, ieško brolio Juozo, gimusio 1928 m., Lenkčių kaime, Eržvilko valsčiuje, Varlaukio parapijoje. 1944 m. traukdamiesi vokiečiai jį išsivežė. Pats ar žinantys apie jį rašyti: Jonas Greičius, Tankistų 3, Raseiniai 234400, Lithuania, USSR.

Susirūpinkime...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

išlaiko. Nejaugi mes esame už juos menkesni, kad pradedame mažiau aukoti. Kai kurios apylinkės jau iš viso aukų gimnazijos išlaikymui neberenka.

Su dideliu idealizmu prisikelia pavergtos tėvynės broliai ir seserys. Prisikelkime ir mes lietuvybei, jos veiklai išeivijoj išlaikyti, savai gimnazijai remti. Mūsų egzistencija išeivijoj reikalinga Lietuvai.

Aukas Vasario 16 gimnazijai galima siųsti KLB krašto valdybai šiuo adresu: 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8, pažymint, kad tai yra Vasario 16 gimnazijai, arba per esamas Vasario 16 gimnazijos sąskaitas "Paramoj" nr. 3690, Prisikėlimo par. kredito kooperatyve nr. 1385771. Paaukoję $20 ar daugiau, gauna kvitus, tinkamus pajamų mokesčių atskaitoms.

Moksleiviams, vykstantiems į Vasario 16 gimnaziją mokytis, KLB švietimo komisija apmoka kelionės išlaidas, o mažiau pasiturintieji gauna ir stipendijas. Ir silpnai lietuviškai kalbantys gali važiuoti ten mokytis. Tokiems yra specialios klasės. **L.T.**

• **Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir "Tėviškės žiburiams". Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.**

Iš anksto dėkingi –
"TŽ" leidėjai

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

• *Patarnauja lietuvių kalba.*
• *Nemokamas namų įvertinimas*

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus geresnei savo ateičiai

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

ETOBICOKE – 20 Billingham Dr ndas ir East Mall rajone parduodamas trijų miegamų[PARDUOTAS]aukštis namas (bungalow), atskiras garažas, užbaigt[PARDUOTAS]o kambarys su židiniu, šilumą sulaikantys langai (ther[PARDUOTAS]. Kaina – $249,000.

ETOBICOKE – 271 The East Mall. Arti Bloor gatvės prieš "Cloverdale Mall", 3 miegamųjų vienaaukštis namas su rūsyje įrengtu butu, židiniu, poilsio kambariu, naujais langais, centraliniu vėsinimu. Kaina – $254,000.

ETOBICOKE – 55 Lynnford Dr. Trijų miegamųjų vienaaukštis namas su viengubu garažu. Netoli nuo "Cloverdale Mall" ir St. Elizabeth katalikiškos mokyklos. Kaina – $278,900.

ETOBICOKE – 714 The West Mall, parduodamas butas (condominium) – 3 miegamieji, šeimos kambarys, dvi prausyklos. Kaina – $177,900.

ETOBICOKE – 551 The West Mall, parduodamas dviejų miegamųjų butas (condominium) aštuntame aukšte. Geras investavimas. Kaina – $149,000.

ETOBICOKE – 475 The West Mall – gražus dviejų miegamųjų butas (condominium), dvi automobiliui pastatyti vietos. Kaina – $175,000.

MISSISSAUGA – 1580 Stancombe Dr., Creditview ir Britannia rajone – dviejų metų senumo, dviejų aukštų, keturių miegamųjų, apie 2000 kv pėdų. Kaina – $329,000.

MISSISSAUGA – 200 Robert Speck Parkway vakarinėje pusėje, trijų miegamųjų ir šeimos kambario švarus namas. Kaina – $195,000.

SUNNIDALE, maždaug 10 mylių nuo Stayner parduodamas 30 akrų žemės sklypas, 900 pėdų prieina prie kelio. Kaina – $60,000.

LINDSAY – kelios minutės nuo ežero, parduodamas 50 akrų ūkininko žemė su tvenkiniu. Iš dviejų pusių kelias. Kaina – $109,000.

ANTANAS GENYS RE/MAX professionals
1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8
Telefonai: (416) 232-9000, 231-2839
REALTOR®

LOW COST ELECTRONICS (NA ELECTRONICS)
110 V. arba 220 V. PAL-SECAM-NTSC
Naudojami Lietuvoje
Visi videomagnetofonai yra europietiškos voltažo sistemos.
Mes turime didžiulį elektroninės aparatūros pasirinkimą žemomis kainomis.

SONY CFS-W365S
SHARP – WQ 260 110V.– 220V.
JAMAHA SINTEZATORIUS
JVC/14" TV C-140 ME
HITACHI VM-600E
4-Head Super Multi-System VCR PAL • SECAM • NTSC
KOMPIUTERIAI
PAL-SECAM-NTSC
TOSHIBA V-83CZ
AIWA VIDEO

Pasiunčiame į Lietuvą ir kitus Europos kraštus.
NORTH AMERICA ELECTROMECHANIC
231 Robert Hicks Dr., Willowdale, Ont. Canada M2R 2R3
Tel. (416) 663-9497 arba (416) 665-4250

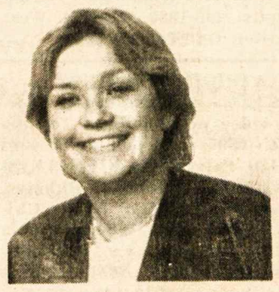

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Toronto miestas

Jūs taipgi galite prisidėti prie miesto rotušės tvarkymo

Kiekvieneriais metais Toronto miesto taryba skelbiasi visuomenėje ieškodama ir skiria piliečius į visokius komitetus, valdybas ir komisijas, kad darytų sprendimus įvairiais reikalais, kaip pavyzdžiui, viešųjų įstaigų tvarkymo, fizinio miesto planavimo bendruomenės patarnavimų vystymo. Šie paskyrimai teikia įvairių kilmių torontiečiams skirti savo sugebėjimus miesto tvarkymui.

Miesto taryba nori užsitikrinti, kad tie komitetai, valdybos ir komisijos atspindėtų daugialypį Toronto gyventojų veidą ir todėl kviečia visus gyventojus pagalvoti apie siūlomąją galimybę. Ypatingai skatinamos registruotis moterys, pabėgėliai ir rasinės bei tautinės mažumos.

Miesto taryba neseniai įsteigė Taikos komitetą Toronte. Jį sudarys trys nariai iš miesto tarybos ir aštuoni miesto piliečiai, pasiūlyti nominacinio komiteto. Mažiausiai bent du iš jų turi būti iš taikos grupių. Tarp kitų uždavinių šis komitetas rekomenduos miesto tarybai specifinius tikslus ir svarstytinus klausimus.

Toronto miesto procedūra reikalauja, kad kiekvienas norintis registruotis, nebent jau miestui darbuotųsi, TURI dalyvauti įvadiniame seminare tos srities, kurioje norėtų darbuotis. Ten jis gaus ir registracijos lapus. Seminaro data yra pažymėta žemiau.

AGENTŪRA	LAIKAS	DARBO VIETŲ PASKYRIMAS
Įvadinis seminaras sekančiai agentūrai bus 1989 m. spalio 31, antradienį, miesto rotušės tarybos kambaryje nurodytu laiku.		
Toronto taikos komitetas (tarybos terminui)	8 v.v.	8 (bent 2 iš jų turi būti iš Taikos grupių)

Jei turite klausimų ryšium su registracijos procedūra arba apie sudarymą Toronto taikos komiteto, skambinkite 392-7022.
Miesto tarybos nominacijų komitetas rekomenduos kvalifikuotus kandidatus šioms pozicijoms. **Tiktai Toronto miesto gyventojai ir mokesčių mokėtojai gali kandidatuoti.** Dalyvavimas įvadiniame seminare agentūros, į kurią norima įstoti, **yra būtina registracijos sąlyga.**

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, *B.Sc., LL.B.*
2 Jane St., Suite 500
Bloor ir Jane gatvių kampas
Toronto, Ontario M6S 4W3
Telefonai:
įstaigos (416)**762-7393**
namų **233-0303**

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS
B.C.L., LL.B., M.B.A., M. Eng.
15 John St., Suite 2
Weston, Ontario M9N 1J2
Tel. 240-0594
Fax. 248-5922

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS *B.A. M.L.S. LL.B.*
perėmė a.a.advokato **Algio Puterio**
bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas
įstaigos (416) **763-3362**

Century 21. MLS REALTOR
G. KELLEHER REAL ESTATE LTD.

Susan Jurėnienė
Profesionali pirkimo ir pardavimo atstovė mielai jums patarnaus Toronto, Mississaugos, Oakvillės apylinkėse.
Verslo — (24 v.) tel. 279-6338
Namų — 542-1708

Vaidotas Jonynas, *M.B.A., C.F.A.*
Telefonas (416) 864-2734
- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

Century 21®
DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker
FAX 233-0285
Tel. 233-3334
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. *Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.*
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1KB
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: [illegible] – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Praeitą sekmadienį mūsų šventovėje 11 v.r. Mišiose iškilmingai su savo vėliavomis dalyvavo Toronto ateitininkai, pradėdami naują veiklos sezoną.

— Ateinantį sekmadienį antroji rinkliava bus renkama pasaulio misijoms.

— Pirmoji pamoka paruošti vaikučius prie Pirmosios Komunijos bus spalio 29, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių parapijos klebonijoje.

— Tėvai, kurie norėtų kad jų vaikučiai pagiedotų mūsų šventovėje per Kalėdų šventes, prašomi juos kiekvieną sekmadienį reguliariai vesti į repeticijas po 9.30 v.r. Mišių.

— Parapijos tarybos susirinkimas bus lapkričio 28, antradienį, 7.30 v.v. parapijos salėje. Iki šio susirinkimo prašome visas parapijos tarybos sekcijas sušaukti savo posėdžius ir nustatyti metų veiklos planus.

— Kapinių lankymo diena — lapkričio 5, sekmadienį. Pamaldos Šv. Jono lietuvių kapinėse bus 3 v.p.p. Po pamaldų parapijos salėje 4.30 v.p.p. kalbės Sąjūdžio Kauno skyriaus pirmininkas.

— Popietinis autobusas lapkričio 5, sekmadienį, į pamaldas kapinėse veš maldininkus nuo Islington požeminių traukinių stoties 2.30 v.p.p., o atgal nuo Anapilio išvažiuos 5 v.p.p.

— Mūsų parapijos KLK moterų draugijos skyrius kapinių lankymo proga rengia meno parodą Anapilio naujoje parodų salėje lapkričio 5, sekmadienį. Parodoje dalyvauja su savo kūriniais dail. Valė Balsienė ir dail. Petras Bigauskas. Taipgi dalyvauja su savo lietuviškais audiniais Ona Derliūnienė.

— Anapilio moterų būrelis kapinių lankymo dieną ruoš pietus Anapilio salėje. Visi galės papietauti bet kuriuo dienos metu.

— Tęsiamas statybos vajus Kanados lietuvių kultūros muziejui Anapilyje.

— Aukojo Šv. Kazimiero kolegijai Romoje: $1000 — J. J. Jonaičiai iš Sudbury, Ont.; Šv. Jono liet. kapinėms: $100 — V. Gustainienė, P. Kondrotas; parapijai: $300 — Gr. Balčiūnienė su dukromis bei jų šeimomis; $200 — E. Miliauskienė (a.a. Edmundo Miliausko IV mirties metinių proga); $100 — A. Baikauskienė, A. Draugelis, V. Gustainienė; $50 — S. M. Kniukštos, V. R. Akelaičiai, A. T. Sekoniai.

— Mišios spalio 29, sekmadienį 9.30 v.r. už a.a. Juozą Kriaučiūną, 11.00 v.r. už parapiją; Wasagoje 2.00 v.p.p. už a.a. Steponą Kirstuką.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojo: $500 — H. E. Stepaičiai; $100 — U. Opanavičienė a.a. Algirdo Strumilos atminimui, E. Mardosienė; $50 — A. Šeškuvienė; $20 — N. Silwanowicz. Iš viso statybos fonde yra $146,511. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyve sąsk. nr. 155332.-17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Lapkričio 12, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Toronto Lietuvių namų seklyčioje (posėdžių kambaryje) šaukiamas Lietuvių namų moterų būrelio narių visuotinis susirinkimas.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 300 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: S. P. Jokubauskai, J. Mušinskienė, D. Šileikienė iš Vilniaus; A. Jačiūnienė iš Ukmergės; A. M. Vezauskai iš Klaipėdos; P. Černauskas iš Panevėžio; A. Kuchalskis iš Kauno; A. Aleksejevienė iš Rokiškio; S. P. Jokubauskai iš Vilniaus; L. I. Prišai iš Tiltagalių; L. Gronskas iš Jonuvos; E. E. Pakalniškiai iš Skuodo; D. Pakalniškytė iš Šiaulių; D. Urbonienė iš Alytaus; Gražina Milleris iš Wheeling, W. V. JAV; S. D. Jakaičiai iš Port Hope, Ont., K. Imbrasaitė-Shaw iš Bancroft, Ont., E. R. Jasinskai iš Brantfordo, Ont.

— Lietuvių namų tradicinis pobūvis-koncertas įvyks lapkričio 18, 6.30 v.v., Karaliaus Mindaugo ir Karalienės Mortos menėse. Koncerto programą atliks sol. Bronius Kazėnas iš Klivlando, akompanuojant muz. Jonui Govėdui. Bilietai gaunami LN raštinėje, per sekmadienio popietes ir pas bilietų platintojus, paskelbtus "Tėviškės žiburiuose".

— LN valdybos posėdis — spalio 26, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį pamokslus per visas Mišias sakė kun. Valdas Braukyla.

— Ruošiasi tuoktis S. C. Stulginskaitė su D. R. More.

Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos prasidės lapkričio mėnesio pradžioje. Tėveliai yra prašomi užregistruoti vaikučius, sulaukusius 7 metų amžiaus, parapijos raštinėje. Vaikučius ruoš ses. Teresėlė. Jei reikės, vaikučiai bus ruošiami ir anglų kalba.

— Religinis seminaras prasideda trečiadienį, spalio 25, 7.30 v. v. mūsų šventovėje ir tęsis trečiadieniais, kol bus išnagrinėti visi septyni sakramentai. Vakaras prasidės su Mišiomis ir po to apie valandą laiko bus paskirta temos aiškinimui ir diskusijoms.

— Kaukių balius, kurį organizuoja mūsų parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija, įvyks ateinantį sekmadienį, 1 v.p.p., parapijos salėje.

— Naudotų drabužių ir daiktų išpardavimas, kurį organizuoja mūsų parapijos tarybos labdaros sekcija, vyks šį antradienį ir ketvirtadienį, spalio 24 ir 26, Parodų salėje.

— Nekaltai Pradėtosios Švenč. Mergelės Marijos seserų Toronto skyrius ir jų rėmėjų ruošiamoji metinė vakarienė įvyks lapkričio 26 d. parapijos salėje 3.30 v.p.p. Bilietai platinami salėje po 10.15 v.r. Mišių.

— Charizmatinė maldos grupė, kuri renkasi pirmadieniais 7 v.v. seselių namuose, pradeda naują 7 savaičių seminarą "Atsinaujinimas Šv. Dvasioje". Pirmoji seminaro sesija įvyko spalio 16 d.

— Parapijai aukojo: $300 — S. Dervinienė; $200 — M. B. Romeikos; $100 — A. J. Bušinskai, J. O. Gustainiai, V. Kulikauskas, L. G. Matukai, M. Raškauskas; $50 — K. A. Ambrozaičiai; Vyskupo fondui: $100 — A. Diržys; Religinei šalpai: $100 — M. Vaškevičienė; Šv. Kazimiero kolegijai Romoje: $200 — M. Vaškevičienė, palaimintojo Jurgio Matulaičio šventovės statybai Vilniuje: $100 — K. Juknevičienė.

— Mišios spalio 29, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Edmundą Miliauską, 9.20 v.r. už Petrauskų šeimos mirusius, 10.15 v.r. — už a.a. Antaną Dobilą, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. kun. Alfonsą Grauslį ir a.a. kun. Boleslovą Pacevičių.

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi spalio 29 d., sekmadienį, 2 v. ryto. Laikrodžių rodyklės pasukamos **vieną valandą atgal.**

"Tėviškės žiburių" administracija kapų lankymo dieną lapkričio 5, sekmadienį, bus atidaryta nuo 1 v.p.p.

Į Vyt. Kernagio koncertą "Kabaretas tarp girnų" spalio 29, sekmadienį, galite nuvažiuoti "Audra Travel" autobusu, kuris norinčius veš nuo "Vilniaus" rūmų, 3 v.p.p., 3.45 v.p.p. ir 4.30 v.p.p. Norintieji gali kreiptis į "Audra Travel" tel. 769-2500 arba į V. Vaičiūną "Vilniaus" rūmuose.

Kabaretas "Tarp girnų", vadovaujamas Vytauto Kernagio, pirmą kartą už Lietuvos ribų pasirodė Toronto lietuviams spalio 22, sekmadienį, Anapilio sodyboje. Nuotaikinga dainos, muzikos ir vaidybos programa, atlikta "Dainos teatro" aktorių, linksmai nuteikė publiką. Programa bus pakartota šį sekmadienį, spalio 29, Anapilio salėje.

Algis Kemežys, fotografas menininkas, spalio 28 — lapkričio 17 d.d. turės savo nuotraukų "Graven Images" parodą Idee Gallery patalpose, 883 Queen St. W., Toronto, Ont. Atidarymas įvyks spalio 28 d., 8 v.v. Ši paroda bus rodoma dar šį rudenį ir Vilniuje. A. Kemežys yra "Now Magazine" žurnalo fotografas. Jo nuotraukos yra spausdinamos ir kituose laikraščiuose bei žurnaluose.

Lietuvių pensininkų klubas prisimins savo mirusius narius lapkričio 2, ketvirtadienį, 11 v.r. Mišiose Prisikėlimo šventovėje. Pietūs "Vilniaus" rūmuose — 1 v.p.p. Teirautis pas S. Dervinienę tel. 767-5518 ir J. Gustainį tel. 760-7006.

Valdyba

ANAPILIO KNYGYNAS kapinių lankymo dieną veiks nuo 9 v.r. iki 3 v.p.p. Rasite žvakių kapų puošimui, naujausių knygų, muzikos įrašų, sveikinimo atvirukų ir suvenyrų. Aplankykite.

LIETUVOJE PARDUODAMAS kooperatinis butas. Skambinti tel. (416) 385-3453, Hamiltone.

VIDUTINIO AMŽIAUS NERŪKANTI MOTERIS norėtų apsigyventi šeimoje ir prižiūrėti vaikučius, senelius arba slaugyti ligonius ilgesniam laikui. Gali valyti namus ir gaminti maistą. Laisvalaikiu užsiima mezgimu. Skambinti Sigitai tel. 1-705-429-2351.

PIRMĄ KARTĄ TORONTE

VIENINTELIS IR NEPAKARTOJAMAS

KABARETAS "TARP GIRNŲ",

vadovaujamas Vytauto Kernagio,

įvyks Toronte 1989 m. spalio 29, sekmadienį, 5.30 v.p.p., didžiojoje Anapilio salėje, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont.

Bilietai gaunami – Anapilio ir Prisikėlimo parapijų salėse po pamaldų. Darbo dienomis Lietuvių namuose pas Aldoną tel. 532-3311 ir "Audra" kelionų įstaigoje tel. 769-2500. Kaina – $12.

Visus maloniai kviečiame dalyvauti ir paremti atvykusius iš Lietuvos.

Rengėjai – Kultūros, meno ir literatūros būrelis "Žara"

Visus vaikučius, didelius ir mažučius kviečiame į

KAUKIŲ BALIŲ

spalio 29, sekmadienį, 1 valandą po pietų,

Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje.

Programoje: *pasakų šalis, kaukių paradas, įvairūs žaidimai, moliūgų paroda.* Vaikučius kviečiame atsinešti išpjaustytus moliūgus.

Laukiame mažųjų dalyvių, jų tėvelių, senelių ir močiučių.

Įėjimo kaina šeimai – $5.

*Rengia – **Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcija***

Toronto "Atžalynas" maloniai kviečia jus dalyvauti Toronto Lietuvių namuose** (1573 Bloor St. W.) **rengiamame

šokių vakare

Las Vegas Fiesta

monte carlo

Lapkričio 4, šeštadienį, 7 v.v. iki 1 v.r.

Gros "The Ponytails & The Haircuts" orkestras.

Įėjimas – $10.00 su šiltu bufetu.

Trumpa meninė programa. Veiks baras.

Visos pajamos — "Atžalynui".

Stalus rezervuoti tel. **533-1121.**

Kviečiame visus! Iki pasimatymo!

"Atžalynas"

KLK moterų dr-jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius kapinių lankymo proga rengia

MENO PARODĄ

lapkričio 5, sekmadienį, Anapilio Parodų salėje

Dalyvauja – dail. Valė Balsienė, dail. Petras Bigauskas su savo kūriniais.

Taip pat dalyvaus Ona Derliūnienė su savo lietuviškais audiniais.

Atidarymas – lapkričio 5, sekmadienį, po 9.30 v.r. pamaldų.

*Visus kviečia dalyvauti – **Rengėjos***

Vilniaus universiteto ansamblis, globojamas Toronto "Gintaro", itin sėkmingai koncertavo Toronto ir apylinkių lietuviams spalio 17 ir 18 d.d. Anapilyje. Kiekvieną vakarą dalyvavo apie 1,200 žiūrovų. (Aprašymas kitame numeryje).

Toronto ateitininkai – jaunučiai, moksleiviai, studentai ir sendraugiai – organizuotai su vėliavomis veiklos metus pradėjo iškilmingomis pamaldomis spalio 22, sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovėje. Skaitymus skaitė ir aukas prie altoriaus nešė ateitininkų jaunimas. Pamokslą pasakė klebonas kun. Jonas Staškus. Po pamaldų naujoje Anapilio parodų salėje buvo bendri pusryčiai. Juose dalyvavo ir svečių iš Lietuvos.

Vieną dail. Jonės Kvietytės-Young, gyvenusios Toronte, paveikslų išsirinko Janet Webb Wine Merchant bendrovė. Jo reprodukcija bus naudojama bendovės gaminamo vyno butelių etiketėm. Vynas gaminamas Kalifornijoje, vadinasi "Signature". Nemažai dailininkės paveikslų įsigijo alyvos bendrovės ir ligoninės.

SUMAŽINTOS KAINOS

Nat. Panasonic NV-M7EN – $1,295. Toshiba 83CZ video magnetofonas – $390. Kainos su persiuntimu. Dabar mažesnis muitas. Kalėdos jau artėja. Rašykite Stasiui. Stanley's Lithuania Parcel Service, 8865 E. South St. Fishers, IN 46038, USA. Tel. (317) 842-8035.

Algis Kliauga lydimas Linos ir Liudo Einikių lankėsi "Tėviškės žiburiuose" ir paaukojo $14.

A. a. dr. Vanda Judzentavičiūtė-Garnelienė testamentu "Tėviškės žiburiams" paliko $1,000.

Dr. Br. Povilaičio veikalą "Lietuvos žemės ūkis 1918-1940", kaip velionies našlei pranešta, norima perspausdinti Lietuvoje. Laiške rašoma, kad ir Lietuva plačiai galės pasinaudoti velionies palikimu. Susitarus knygą išleis "Mokslo" leidykla Vilniuje.

Kanados lietuvių kultūros muziejus-archyvas Anapilyje (tel. 566-8755) atidarytas sekmadieniais 10.30 v.r. — 8.00 v.v., pirmadieniais — 12-10 v.v. ir Anapilyje vykstančių didesnių lietuviškų renginių proga. Spalio 16 — lapkričio 5 d.d. muziejuje išstatytos 4 vitrinos istorinių retenybių ir retos spaudos paroda: maldaknygė iš spaudos draudimo gadynės, žurnalai bei kiti leidiniai iš nepriklausomos Lietuvos laikų, mokykliniai vadovėliai bei laikraščiai, išleisti išeivių stovyklose, lietuviški žurnalai iš daugelio kraštų. Visi maloniai kviečiami aplankyti muziejų-archyvą. **Vedėja**

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

"Tėviškės žiburių" skaitytojams

Kylant spaudos darbų ir pašto kainoms, "TŽ" leidėjai ir nenorint yra priversti kelti savaitraščio prenumeratą.

METINĖ "TŽ" PRENUMERATA — $26, RĖMĖJŲ — $35, GARBĖS — NUO $45.

JAV-bėse gyvenantiems prenumerata skaičiuojama amerikietiškais doleriais, nes laikraščio persiuntimo Amerikon išlaidos yra didesnės.

Taip pat daug padeda dosnios skaitytojų aukos. Už jas esame labai nuoširdžiai dėkingi. Atėjo laikas ieškoti daugiau pastovių pajamų, nes aukos nepadengia visų laikraščio išlaidų. Teko padidinti ir skelbimų kainas, kad būtų galima suvesti galą su galu. Tikimės, kad skaitytojai supras esamą padėtį ir padės šiam savaitraščiui toliau gyvuoti padidintomis prenumeratomis ir aukomis. ***Leidėjai***

CATERING

Maistas gaminamas visom progom – vestuvėm, krikštynom, laidotuvėm, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiulienei tel. (416) 626-5184.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

MONTREALQUE

Ramonos L. Lapinaitės (Zigmo ir Hildos Lapinų dukters) su Glenn G. Craig santuoką spalio 14 d. AV šventovėje palaimino kun. Jonas Kubilius. Vestuvinės vaišės vyko Laurinijoje, Morin Heights, Carriage House Hotel patalpose.

"Nidos" klubo sezono užbaigimo pietūs buvo suruošti spalio 15 d. AV parapijos salėje. Oficialią dalį pravedė Juozas Šiaučiulis, įteikdamas geriausiems praeito sezono meškeriotojams trofėjas. Pietūs buvo puikūs, tik svečių, gal dėl per gražaus oro, susirinko nepergausiai. Taip pat buvo ir loterija.

Roberto ir Lindos Vilimų sūnelis pakrikštytas Michael-Stephen vardais.

AV parapijos metiniai pietūs yra rengiami lapkričio 5 d. tuoj po pamaldų parapijos salėje. Parapijiečiai yra labai susidomėję ir ruošiasi gausiai dalyvauti.

A. a. Ona Verbylienė (Rimavičiūtė), 87 m. amžiaus, mirė spalio 9 d. Palaidota spalio 12 d. Mount Royal kapinėse. Liūdi dukra su šeima ir kiti artimieji. **B.S.**

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256:5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 %	Taupymo – special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¾%
1 metų	10 %	Taupymo – kasdienines	5½%
180 d. - 364 d.	9¾%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	9¾%	RRIF – RRSP – term.	11½%
60 d. - 119 d.	9½%	RRIF – RRSP – taup.	6½%
30 d. - 59 d.	9¼%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 13 %, asmenines – nuo 13 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00-3.00	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

Kauno sąjūdžio tarybos pirmininkas ir Sąjūdžio seimo politinės komisijos narys ČESLOVAS STANKEVIČIUS skaitys

paskaitą

"Kauno sąjūdis ir Lietuvos politinė raida"

lapkričio 5, sekmadienį, 4.30 v.p.p., Anapilio parapijos salėje,

(po pamaldų lietuvių kapinėse). Po paskaitos bus atsakoma į klausimus. Įėjimas – laisva auka išlaidoms padengti.

Maloniai kviečiame tautiečius gausiai dalyvauti.

KLB Toronto apylinkės visuomeninė sekcija

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

HAMILTONO LIETUVIŲ PENSININKŲ namuose "Rambynas" nuo š. m. gruodžio 1 d. išnuomojamas vieno miegamo butas. Šildymas ir elektra įskaitoma į nuomą. Kreiptis: 206-1880 Main St. West, Hamilton, Ont. Tel. 526-8281.

ATPIGINTOS KAINOS.

Pilna kaina su persiuntimu į Lietuvą video magnetofonas Toshiba 83 CZ – $395, video kamera Hitachi – $1,150. Palyginkite. SIUNČIAME ir VAISTUS. Romas Pukštys, TRANSPAK, 2655 W. 69 St., Chicago, IL 60629. Įstaigos valandos: kasdien nuo 10-6 v.v., šeštadieniais nuo 10-2 v.p.p. Tel. 312-436-7772; namų tel. 312-430-4145. Rašydami būtinai pažymėkite savo telefoną.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už $45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemas į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU? Skambinkite tel. 244-1822.

IEŠKAU moters, kuri sutiktų prižiūrėti vyresnio amžiaus porą High Park ir Roncesvalles gatvių rajone. Prašome skambinti tel. 763-3277 ir po 5 v.p.p. tel. 251-0798 arba 822-9139 Toronte.

IŠNUOMOJAMAS kambarys su baldais High Park rajone, 75 Indian Grove, nerūkančiam vyrui, arti Keele požeminio traukinio stoties, gali naudotis virtuve.

PARDUODAMAS gražus butas (condo.) St. Petersburg Beach vietovėje, netoli Šv. Jono šventovės, du miegamieji ir dvi prausyklos. Teirautis tel. (813) 360-2564 arba tel. (416) 632-3134.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, "Vilnius Manor" pensininkų namuose pas J. Gustainį.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave,

Toronto 3, Ont.
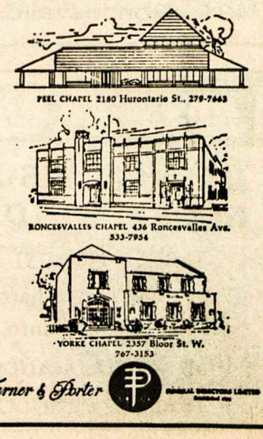
Tel. 533 - 7954